

*Poruncă nouă vă dau vouă:
să vă iubiți unul pe altul* (In. 13, 34)

CUPRINS

Porunca Iubirii apare cu binecuvântarea **Arhiepiscopiei Sibiului**

C A L E A	Niciodată să nu ascultați de poftă	
	- <i>Ierom. Arsenie Boca</i>	5
	De la budism la ortodoxie - <i>Nilus Stryker</i>	7
	Ispășirea. Bolile arborelui genealogic și vindecarea lor - <i>Dr. Iosif Niculescu</i>	32
	Dinamica relațiilor Stat – Biserică - <i>Stelian Gomboș</i>	47
	Noul proiect al Legii Cultelor	52
	Canon de împăcare a Bisericii Ortodoxe	
	- <i>Sfântul Petru Movilă</i>	64
	A răbda durerea înseamnă oare masochism?	
	- <i>Cristian Șerban</i>	69
A D E V Ă R U L	Despre îngrijorări - <i>Corneliu C.</i>	72
	Povestiri, eseuri, poezii - <i>Pr. Costică Moroianu</i>	75
	Rugați-vă pentru noi - 75	
	Darul Învierii - 79	
	Iubire și iertare - 81	
	Duhovnicia Părintelui Constantinescu - 83	
	L-am regăsit pe Dumnezeu - 85	
	Metanii, în smerire - 89	
	Vreau să fiu porumbel - 91	
	Aripi de duh, aripi de gând – 93	
Suntem toți în Înviere (poezie) - 94		
V I A T A	Pomelnice pentru Sf. Munte Athos	95
	Abonamente. Difuzare. Publicitate	98
	Cartea ortodoxă prin poștă	99

Pace ție, cititorule!

Regulile "Arcei lui Noe"

1. Nu pierdeți Arca; a doua nu mai vine.
2. Nu uitați că toți suntem în aceeași Arcă.
3. Faceți planuri din timp; atunci când Noe a construit arca, încă nu ploua.
4. Fiți pregătiți: când veți avea 600 de ani, s-ar putea ca cineva să vă ceară să construiți ceva mareț.
5. Nu ascultați de critici, faceți bine treaba care trebuie făcută.
6. Proiectați-vă viitorul pe muntele cel mai înalt.
7. Pentru siguranță, luați un tovarăș de drum.
8. Viteza nu e totul. Melcii și gheparzii erau în aceeași Arcă.
9. Sub stresul grijilor, preocupați-vă să continuați să plutiți.
10. Nu uitați: Arca a fost construită de amatori, Titanicul de profesioniști.
11. Cât de mare ar fi furtuna, dacă sunteți cu Dumnezeu curcubeul nu va întârzia să apară.

NICIODATĂ SĂ NU ASCULTAȚI DE POFTĂ

[de la carne și grăsime la mânie și desfrânare]

Jerom. Arsenie Boca

...Să nu ascultați de poftă niciodată, căci *cine a ascultat de poftă a ascultat de diavolul*. Asta s-o țineți minte în privința stomacului. Și așa e cu toate patimile. Când va fi vreme mai multă vă voi spune și despre acelea.

Războiul stomacului, însă, e primul război pe care l-a pierdut omul (în rai) și prima biruință a diavolului. Și cu el (diavolul) nădăjduiește să-i câștige și pe oameni și să-i desfacă de Dumnezeu. Și să știți, că de nu-și vor trage de seamă oamenii, diavolul va birui.

Iată de ce strigăm, s-audă toți: Înapoi la post, căci fără de post ne merge rău! Și iată cât de rău: Cine nu se leapădă de *carne* și de *grăsime* repede va fi încolțit de *mânie* și de *desfrânare*, celelalte două laturi ale lăcomiei stomacului. Și să vedeți cum:

Mâncarea de carne și, mai ales, mâncată cu împingerea necurată a poftei, ca să se facă sânge are nevoie de fiere, care este o otravă – veninul nostru. Fierea aceasta topește carnea și grăsimea, întocmai cum topește soda slănina, când fac femeile săpun. Fierea e o otravă tare.

Dacă sporește mâncarea de carne, sporește și otrava, încât nu mai încapă în beșica ficatului, și atunci simți dureri la capătul pieptului, căci stă beșica să crape de plină. Fierea câtă nu încapă, umblă prin sânge de sus în jos fără rost și, otravă cum e, atacă nervii, îi slăbește, și de aici vine nerăbdarea, de aici vine nervozitatea, de aici mânia. Din fierea care atacă nervii. Aici e cheia, de ce se supără unii așa de ușor, din nimicuri, din fleacuri; să moară de supărare că e plin sângele de fiere și li se rup telefoanele - că așa le zic eu la nervi - și la cea mai ușoară vorbă-i aprinde și-i chinuie grozav; și ei la rândul lor îi chinuie pe alții.

Deschideți ușa ca să audă și cei de afară. Deschideți-o bine, dar deschideți și voi ușile sufletelor voastre, ca să intre Duhul luminii, ca să auziți, și să nu vă aflați numai auzitori, ci și împlinitori!

Vedeți dar, că *fiera* este petrol, *nervii* sunt fitilul și *mânia*

para diavolului. El a aprins fitilul, căci el vrea să dărâme cu orice preț și pe orice căi acest locaș al Duhului Sfânt, care e propriul nostru trup. Acest trup nu este de fapt al nostru, ci este templu al Duhului Sfânt. Credeți voi aceasta!? Doar stă scris: „*Oare nu știți că trupul vostru este locaș al Duhului Sfânt ce locuiește întru voi, pe care-L aveți de la Dumnezeu, și că voi nu sunteți ai voștri? Căci sunteți cumpărați cu preț! Proslăviți dar pe Dumnezeu în trupul vostru și întru duhul vostru, care sunt ale lui Dumnezeu*” (I Corinteni 6, 19-20). Și vedeți cu ce a început? Cu lăcomia stomacului, adică cu pofta peste fire.

În mâncarea de carne mai sunt și alte primejdii: mulțime de alte otrăvuri, care încă dărâmă casa de pe noi; acelea aduc: bolile de inimă, durerile de răunchi, de ficat și altele.

Toate se tămăduiesc de la sine, înlăturând pricina care le-a adus, curățind sângele prin post. Căci toate bolile sunt cu puțință dacă sângele este otrăvit. Vrei să te însănătoșești? Fă calea întoarsă.

Deci luați aminte la ce mâncați. Căci uite așa pedepsește Dumnezeu nesocotirea postului, cu boli, și încă multe fără leac, cum de pildă e cancerul - care se face din mâncarea foarte deasă a creierului de dobitoace, de aceea este mai mult boala orășenilor și a măcelarilor de la sate.

Paralizia sau slăbiciunea unei jumătăți de trup, tot din nesocotirea postului se trage. De obicei cu paralizie pedepsește Dumnezeu pe toți nesătuii de avere. Ea poate fi o moștenire. Și atunci, dacă simți acest lucru, ai putea-o ocoli sau stinge postind foarte mult. Dar cum am zis, cu paralizie pedepsește de obicei Dumnezeu pe toți nesățioșii de avere - căci aceștia și-au făcut socoteala greșită, zicând că dacă postesc nu mai pot alerga și lucra. Ei au crezut sfatul viclean al diavolului iubirii de avere. Deci au făcut o socoteală greșită înaintea lui Dumnezeu. De aceea toți harnicii să ia aminte și să țină post, ca nu cumva după multă alergătură deșartă să vie o vreme când să trebuiască să stea la pătătoresul vieții. Dar și asta de li se întâmplă, tot milă de la Dumnezeu să o socotească, deoarece le dă prilej de a cumpăni și a-și cunoaște greșeala. Căci Dumnezeu nu pedepsește spre moarte, ci spre întoarcere. Trupul nu plătește nimic când din el scoți unealta cea rea. Sfinții au scos cu totul altceva: sfeșnic al Duhului Sfânt.

Prin umare, cine nu păzește postul i se va aprinde în gură para mâniei, de unde începe toată vrajba; iar în trupul lui vor încolți boli peste boli.

O remarcabilă istorisire pe care ne-o face un preot din cadrul budismului tibetan pe care Iisus Hristos l-a chemat la Sine și în Biserica Sa pe o cale directă și neîndoielnică. Această relatare surprinde elocvent esența convertirii de la budism la creștinismul ortodox: întâlnirea mistică revelatoare cu Iisus Hristos ca ceva Dumnezeiesc (dincolo de lume) și, totodată, ca Persoană. Așa cum scrie chiar autorul, atunci când, într-un mod cu totul neașteptat, L-a întâlnit pe Hristos, el a avut sentimentul limpede că Cel pe Care L-a întâlnit îi cunoaște numele. Acest fapt este o indicație despre ceea ce se află în miezul relației dintre om și Dumnezeu-omul Hristos: o relație între persoane vii – una creată și muritoare, Cealaltă Necreată și Pre-eternă („mai înainte de toți vecii”) – *Ieromonahul Damaschin*

De la budism la ortodoxie

Titlu original: **Răsăritule al Răsăriturilor**
 (din Acatistul Domnului nostru Iisus Hristos – Condacul al 10-lea)
 De la religii orientale la Ortodoxia Răsăritului

Nilus Stryker

Îmi lipsește Iisus!

Am fost budist timp de zece ani. Am fost hirotonit după șapte ani de studii sub conducerea învățătorului meu, într-un mic grup familial al Tradiției Nyngma din Budismul (tibetan) Vajrayana. Am avut [deci] un Maestru Spiritual pe linia acestei tradiții, maestru pe care l-am iubit și încă îl mai iubesc. A fost și continuă să fie o pildă de bunăvoință și gentilețe în viața mea. Prin învățăturile ce mi le-a dat, am început să văd lumea cu o privire mai largă și cu o inimă mai mare. Am fost hirotonit ca NGAKPA în Tradiția Nyingma. O hirotonie Ngapka este o hirotonie de preot tantra. Deși se cer în mod obligatoriu anumite jurăminte-făgăduințe (DAMTSIG), aceste legăminte nu sunt cele ale celibatului și nici abținere de la carne și alcool. Comunitatea noastră de practicanți (SANGHA) nu era una a renunțării, ci a urmării

preceptelor de bază din Tantra și Dyogchen*, ambele bazate pe transformare și pe renunțare, precum și pe momente de subită intuiție, străfulgerări (ca durată și intensitate) care conduc la Rigpa (o stare a minții și percepției bazată pe relaxare către o stare naturală de iluminare). Acele momente erau provocate de intervenția energetică a maestrului nostru sau de propria noastră îndemânare de a ne „relaxa” pentru a ne crea și structura experiența-de-a-fi și experiența-de-a-nu-fi, produsă de tehnicile pe care le învățasem de la el. Cu trecerea anilor, efectul acestor momente părea că se manifestă în a privi lumea din ce în ce mai cu blândețe, grațitudine și compasiune. Maestrul meu obișnuia să spună că budismul este 99% metodă și 1% adevăr. Practicile (tehnicile) din budism sunt folosite pentru a dezvolta o limpezime și un simț al conștiinței („sense of awerness”) care-i dă cuiva posibilitatea să perceapă o realitate nedeformată de un mental neurotic sau automatisme de răspuns neurotic.

Noi reprezentăm o tradiție non-ritualist-religioasă și practicăm în princial statul nemișcat, mantrale și o serie de exerciții (tehnic) psiho-spirituale și fizice.

Am făcut pelerinaje la locuri sacre din Nepal și am participat împreună cu maestrul meu și frații și surorile vajra la perioade de reclusiune atât în SUA cât și în Wales. Acele retrageri pentru reculegere, fie în grup, fie individuale, au fost pline de efect în viața mea. Pot declara foarte ferm că am avut anumite „deschideri” ale vederii, largiri ale perspectivei și experienței pe care le atribui învățătorului meu și tehnicilor (practicilor) care mi-au fost comunicate.

Într-o după-amiază de pe la sfârșitul lui ianuarie 1999 m-am dus la altarul meu pentru practica zilnică obișnuită. De obicei începeam cu o psalmodiere în tehnică yoga [nota trad. : o incantație yoga], urma mantra [n. trad.: formulă de invocare] și apoi rămâneam nemișcat în tăcere. Am aprins deci lumânările de pe altar și după cântat și formularea mantrei, am început exercițiul tăcut. Nu pot spune cu precizie de cât timp stăteam nemișcat când mi-am auzit propria voce rostind cu glas tare următoarele cuvinte:

- „I miss Jesus” – îmi lipsește Iisus.

Am spus aceasta cu voce tare. Era ca și când a trecut prin mine, mai curând decât să fi pornit din mine, dar nu era nici o voce exterioară. În mod clar eu spuneam aceasta.

Când am spus „I miss Jesus” eram plin de dor. Nu știu cum altfel aș putea să denumesc starea aceea. O dureroasă dorință. O suferință lăuntrică. Simțeam acest dor covârșitor și nu-mi venea să cred una ca asta. M-am silit să mă reculeg, să-mi mobilizez atenția și să-mi focalizez conștiința pentru a continua meditația. În mod frecvent cel ce practică meditația face experiența unor senzații neobișnuite (a percepției excepționale) – mirosuri, iluzii vizuale, iluzii sonore, diverse anomalii psiho-mentale care îl scot din făgașul urmat și îl distrag de la acel du-te-vino al gândurilor pe care ești antrenat să-l lași cu totală detașare.

Gânduri vin și se duc, se ridică și recad – tehnica (metoda) pe care o aplicăm urmărea să nu te atașezi de nici un gând, astfel încât să poți evita urmărirea unui gând oarecare astfel încât el să nu poată să evolueze într-o narațiune sau scenariu interior. De aceea am încercat să privesc această situație drept un NYAM (trăire sau incident al meditației) și să nu-i dau prea multă atenție. Dar nu m-am putut nici reculege, nici relaxa, așa că am renunțat și m-am ridicat în picioare. Mi-am zis: ei, fleacuri din copilărie pe care le-am reprojctat în meditație; un depozit mămicuța-tăticuțu dintr-o iubire pe care mi-am dorit-o dar nu am dobândit-o, ceva legat de creștinismul meu din prima copilărie. Părinții mei erau niște creștini cu numele, iar eu fusesem crescut în cultul presbiterian parohial în primul rând pentru că lăcașul lor de rugăciune se afla foarte aproape de locuința noastră! În mod sigur, părinții mei nu răsfoiau Biblia.

Așadar, mi-am încheiat ședința de concentrare, m-am dus în bucătărie și am început să-mi fac de mâncare. Îmi vedeam de treburile gospodărești și nu prea mă gândeam la cele petrecute, deși simțământul de dor, „tânjeala aceea”, continua să nu se risipească. Oricum aș fi încercat, nu reușeam să mă scutur de ea. Nu puteam nici să-mi explic, nici să mă fac, așa, că uit, că trec cu vederea setea aceea teribilă. Nu i-am spus nimic soției mele, dar nu puteam să mă abțin să mă gândesc la toate astea, sau să găsesc vreo alinare. Am petrecut împreună

o seară obișnuită, am privit un timp la televiziune, am stat la taclale și apoi m-am dus în atelierul meu să pictez. Sunt pictor și atelierul meu e lipit de căsuța noastră – de multe ori acolo și dorm, când pictez până târziu în noapte. După câteva încercări nereușite de a continua tabloul început mai demult, m-am dus să mă culc.

În noaptea aceea, pe la trei dimineața, m-a trezit o „prezență” în cameră. Era un Dor. Nu știu cum altfel s-o numesc. Am simțit o „prezență de Dor” în încăpere, [n. trad.: existența concretă a unei Nostalgii]. M-am speriat că cineva a pătruns (prin efracție) în casă! Am sărit din pat și am cercetat toate camerele. Nu era nimeni – bineînțeles, cu excepția soției mele care, de altfel, dormea profund. Dar cum tot mă trezisem, mi-am zis că e bine să fac ceva exerciții și m-am dus la altarul din atelier. M-am concentrat și am făcut o meditație de vreo jumătate de ceas sau trei sferturi de ceas și m-am întors la culcare...

A doua zi dimineața am verificat dacă toate ușile sunt încuiate și am făcut și un tur în jurul casei – m-am uitat peste tot cam îngrijorat, să văd dacă nu pot descoperi ceva ce ar fi putut explica „prezența”. Animale nu aveam, dar am întrebat-o pe Diana dacă nu adusese vreun animal în noaptea trecută din cine știe ce motive. Ea dormise „dusă” și m-a întrebat la rândul ei dacă e ceva în neregulă? I-am spus că mă trezisem și nu putusem readormi o bună bucată de timp. Am ezitat să-i spun ceva despre faptul că simțisem o „prezență”. Nu vroiam să o sperii, sau să creadă că m-am smintit.

Noaptea următoare iar am fost „chemat” să mă trezesc. Nu pot spune exact ce am simțit, nu pot spune altceva decât atât: am simțit că această „prezență” se afla în cameră. Nici lumini, nici halucinații, nici sunete, nici un fel de fanfară, ci cea mai certă senzație că o „prezență” îmi cerea să mă trezesc, mă trezea. Tot ce pot spune este că era „prezența unui Dor” [presence of Longing]. Mă durea lăuntric, mă rănea și eram însetat, tânjeam după ceva ce nu puteam exprima. Mă simțeam la milioane de mile departe de casă...

Este cazul să spun deschis aici: duceam o viață plăcută. Soție tânără, în vârstă de 25 de ani, și ne iubeam unul pe altul. Amândoi pictori și cu o piață de desfacere bună în branșa noastră. Aveam o

casă micuță, dar cu grădină, într-un orașel de pe malul oceanului, aproape de San Francisco și ne plăceau locurile și casa. Aveam un maestru spiritual minunat, făcusem legăminte și eram profund obligat și angajat în linia tradiției budiste respective și pe drumul urmat. Mai mult, pentru un om cam gras, în vârstă de 50 de ani, mă bucuram de o stare destul de bună a sănătății. Deci, totul era în general „Ok”. Nici o criză majoră. Nimic ce ar fi putut trimite la experiența prin care treceam și cu atât mai puțin spre incredibilul simțământ de dor pe care-l încercam. Parcă eram îndrăgostit, dar nu știam de cine sau de ce. Ca un adolescent bolnav de dragoste. Nu puteam să fac să înceteze acel sentiment de durere și dor și de tulburare. Totul începuse când spusese „I miss Jesus” și totuși nu puteam crede că aceasta a fost cu adevărat originea acestei răni. Trebuie să fie altceva, dar nu știam să spun ce anume. Căutam să identific pe cale rațională, făcând un inventar al surselor posibile, al motivelor sau evenimentelor care ar fi putut genera o astfel de tensiune a dorinței, [n. trad.: o nostalgie de nestăpânit]. Eram depășit. Nimic din cele ce inventariam nu părea să fie motiv pentru trăirea acelei stări de nostalgie și cu atât mai puțin pentru senzația unei prezențe în odaie noaptea.

Lumina Care-mi știa numele

Timp de o săptămână, în absolut fiecare noapte, la orele trei, am fost trezit. Începusem să mă cam sperii. Nu aveam nici o explicație pentru ceea ce mi se întâmpla și nici cea mai mică idee ce aș putea face. Îmi devenise limpede că era ceva dincolo de tot ceea ce trăisem și experiasem vreodată – trăgeam însă nădejdea că maestrul meu îmi va putea ajuta să înțeleg și s-o scot la capăt (și cu asta). Dacă e cineva care să știe ce se petrece, atunci el este acela! În cele din urmă am luat legătura cu maestrul, în Wales, și i-am depănat tot șirul de experiențe. Învățătorul meu mi-a dat numele unei „zeități” tibetane pe care trebuia să o invoc și o mantra asociată cu această „Existență Conștiință” („Awareness Being” se poate traduce și Ființă Conștientă de Sine sau Realitate Conștientă); SANGHA noastră, comunitatea noastră folosea această sintagmă Awareness Being în loc

de termenul tradițional de

zeitate. Maestrul mi-a spus că în cazul în care fenomenele continuă, trebuie să practic exercițiile și să recit mantra pe care mi-o dăduse.

În chiar aceeași noapte, iar m-a trezit simțământul unei „prezențe”. M-am dus drept la altar și am aprins lumânările. M-am așezat pentru o meditație în tăcere, ca pregătire pentru a introduce mantra și a chema zeitatea budistă pe care fusesem inițiat și instruit să o invoc. A fost o concentrare și o meditație plină de forță. Am atins un nivel de liniște profundă, simțeam un calm și o tăcere ce păreau să umple tot spațiul camerei. Am chemat acea Awareness Being așa cum mă învățase Rinpoche (nume respectuos dat maștrilor Vajrayana; în traducere mot-a-mot ar însemna Prețios Giuvaer). Spre surpriza mea am auzit o voce spunându-mi:

– „I am not that” (Nu sunt acela).

Nu vă pot spune de unde venea vocea. Suna ca propriul meu glas, deși nu-mi amintesc să fi rostit eu efectiv vorbele acelea. Nu pot să spun cu precizie nici dacă vocea era interioară sau exterioară, dar era o voce care a spus clar și distinct: „I am not that”

Am fost zguduit. Stăteam uluit, în tăcere. M-am ridicat în picioare și am mers afară. Era probabil ora trei și jumătate dimineața. O lună palidă se zărea deasupra oceanului. M-am oprit pe treptele de la intrarea în casa noastră și am început să strig. . . Dorul mistuitor, tensiunea aceea lăuntrică nu se domolise, dimpotrivă, părea să fi crescut. Am strigat din preaplina inimii, din străfundul răunchilor. Cu hohote de plâns. În cele din urmă am ridicat capul și am întrebat:

– ”Hwo are you?” – Cine ești Tu?

În clipa în care am rostit vorbele acestea s-a produs ceva de necrezut. Insist: trebuie să fie clar pentru toți, nu am înțeles nimic din toate acestea. Nu am nici o posibilitate să explic în vreun fel cum sau de ce s-au produs. Un desăvârșit prostănac – nu are rost nici măcar să încerc să explic ce s-a întâmplat, cu atât mai puțin să îndrăznesc să spun că am înțeles întrucâtva sau că am meritat în vreun fel toate acestea. Deci, când am rostit cuvintele acelea, m-a umplut o Lumină blândă. Nu era vizibilă ca lumina obișnuită. Mă cuprinsese și mă umpluse o anumită luminozitate. Nu pot descrie Lu-

mina și nici nu pot arăta cum de

o lumină poate aduce „cunoaștere”. Dar știam bine că o Lumină venise înăuntrul meu și mă cunoștea pe mine personal. Vă înțeleg – pare ceva imposibil, dar s-a petrecut efectiv. Lumina aceea nu numai că mă cunoștea pe mine, Miles, un bădăran țâfnos, dar mă iubea cu adevărat. Iertați-mi îngâmfarea, dar chiar așa simțeam. Nu am cum să vă spun în ce fel am știut-o, dar o știam! Nu am știut cum să-i zic. Mă incomoda să încerc să-i zic Dumnezeu sau Hristos, deși simțeam că avea „ceva” cu Dumnezeu și Hristosul-Logos. Dar nu mi-am îngăduit mie însumi să fac această identificare. Îmi părea imposibil și atât de încărcat cu tot ceea ce lepădasem în creștinism... creștinismul de tip protestant al copilăriei mele... Pur și simplu îmi era imposibil să pronunț cuvintele, deși avusesem senzația că o fărâmă din Dumnezeu se răsfrânsese în mine și că El era Iubire. Simțeam o Iubire Dumnezeiască. Simțeam o iubire care venea la mine personal, așa cum îmi spusese pe nume când venise înăuntrul meu. Cu toate că părea să fi fost dintotdeauna înăuntrul meu, eu, totuși, nu știusem aceasta. A venit înăuntru, dar în același timp a țâșnit. Știu că e greu și numai de imaginat așa ceva, dar nu am cuvinte prin care să încerc să explic, să dau o idee despre situația aceasta. Dacă ar fi vreo cale să o pot cuprinde prin cuvinte, să o fac limpede pentru alții, vă asigur că aș face-o.

Am căzut în genunchi și m-am prosternat până la pământ. Nu mi dau seama cât timp am stat așa, dar în cele din urmă m-am suit iar pe trepte și am țipat din nou. Nu știu cum să explic ce am simțit. S-ar putea să fie greșit să spun așa, dar eu am simțit că îndată ce lumina a intrat în mine, cuvintele au devenit de prisos și neputincioase și simțeam înăuntrul meu o „cunoaștere” ce părea născută odată cu „Lumina”.

Am aflat, știam că Dumnezeu mă iubește, deși cuvântul Dumnezeu nu-L puteam spune. Știam că Hristos m-a chemat, deși cuvântul Hristos nu-L puteam spune.

Atinsesem un anumit nivel, ajunsesem la anumite realizări în budismul meu, niște mici pâlpâiri de înțelegere a Marii Picturi, datorită maestrului și, ca urmare a practicilor pe care le executasem – dar nimic asemănător cu aceasta. Străluciam pe dinăuntru îmbujorat de Iubire și de cunoaștere a iubirii. Nu o strălucire fizică, vizibilă,

tangibilă, ci mă simțeam strălucind lăuntric. Nu aș putea spune dacă Dumnezeu mă dorea pe mine sau eu Îl doream pe Dumnezeu. Aproape că aș spune așa: era ca și când ne întâlneam în dorire. Pentru prima dată Dorirea părea să fie experiența prezenței lui Dumnezeu și relația mea cu El.

În budism eram învățați adesea să vorbim despre prezența noastră conștientă, integral conștientă, în fiecare împrejurare a vieții. În tantra, tot ceea ce este experiat, [toate prin care trecem], oferă posibilitatea experienței iluminării în momentul respectiv. Practicile, tehnicile noastre, se bazau frecvent pe realizarea unei prezențe deplin conștiente în emoțiile și situațiile vieții pe care le trăiam. Eu păream în momentul acela că aș fi găsit prezența deplin conștientă [a sinelui meu] în dorirea lui Dumnezeu la Lumină și Iubire și în dorința Lui pentru mine.

Pentru prima dată în viața mea, această prezență era Iubirea Dumnezeiască, o Iubire care cunoștea numele meu. [n. trad.: Maria Magdalena nu L-a recunoscut pe Mântuitorul înviat decât după ce Acesta a chemat-o pe nume: „Maria!” (In. 20, 15-16). Est modus in rebus].

Nu mai știu cât timp am stat acolo, pe trepte. Cerul părea că se luminează, dar precis nu vă pot spune când m-am întors în casă. Sunt sigur că m-am dus la culcare până la urmă, dar nu pot să-mi amintesc exact când – oricum, când m-am trezit, eram în pat, îmbrăcat cu hainele de peste zi.

A doua zi dimineața, când i-am povestit soției mele ce se întâmplase, i-am spus că o Lumină Care Nu Este Lumină [și] Care Cunoaște Numele meu a venit înlăuntrul meu. Nu știam cum altfel să o numesc. Descriam experiența, trăirea mea, dar tot nu mă puteam determina pe mine însumi să pronunț cuvintele Dumnezeu și nici numele Hristos. Californiană „cu picioarele pe pământ”, soția mea firește că m-a întrebat dacă nu eram „făcut”, adică drogat. Am râs amândoi. Trecuse foarte mult timp de când ar fi fost posibil așa ceva – în SANGHA noastre este interzis absolut orice fel de fumat. Dar m-a ascultat și i-am dat detalii.

Mi-am dat seama atunci, în momentele

acelea, că totul se făcuse altfel. Într-un fel oarecare Iubirea intrase în scenă și viața, așa cum o știusem eu, se făcuse fărâme. Maestrul meu era un ateu și budismul pe care mi-l însușisem nu prezenta deloc ideea unui Dumnezeu Creator sau a unei Divinități izvor de Iubire. Vorbeam noi de compasiune și înțelepciune, blândețe și conștiință, dar rareori apărea, trecător, cuvântul iubire și niciodată în contextul unei Iubiri Divine.

Pot spune că soția mea era speriată. Oricât de mult am fi glumit [pe tema aceasta], ea simțea că totul e gata pentru cules, și nu știa unde mă vor conduce lucrurile. De altfel, nici eu nu știam. Ajunseserăm la o existență tihnită, toate se așterneau plăcut în viața noastră. Dar în noaptea aceea totul fusese zguduit din temelii, până în miezul lucrurilor și soția mea simțea aceasta. Când Lumina Care Nu Era Lumină și Care Cunoaște Numele Meu mă umpluse cu Ea Însăși, am cunoscut lucruri pe care nu aș fi în stare să le explic. Am experiat o Iubire personală, [adică din partea unei Persoane – n. trad.], dintr-un Izvor care se afla dincolo și deasupra a tot ceea ce trăisem sau experimentasem mai înainte. A fost uimitor de minunat și de cutremurător totodată.

De ce nu puteam folosi cuvântul Dumnezeu sau Hristos? Ce mă reținea? Doar părea să se potrivească atât de bine cu Dumnezeu-Hristos; da, pentru prima dată părea posibil așa ceva. Era într-adevăr posibil ca aceasta să fie Iubirea lui Dumnezeu... Era posibil ca Aceasta să fie o experiență a lui Hristos. ... Îmi dau seama că, într-un fel, mi se părea „prea de tot” să spun așa ceva. În mod cert, nu voiam să fiu creștin! Ani de zile îi satirizasem dur pe creștini ca ipocriți și idioți. După aceea, ca budist, am fost ceva mai blând în privința aceasta, dar în continuare nu aveam nici o intenție să fiu creștin sau să explorez și acea cale. Nu am reușit niciodată cu adevărat să mă descotorosesc de ideea de Dumnezeu, cu toate că Rinpoche îmi spunea că trebuia să lupt împotriva ideii de Dumnezeu pusă în relație cu reproșuri. Eu dădeam vina pe Dumnezeu pentru o grămadă de lucruri din viața mea, iar Rinpoche îmi spunea că, pentru a crește din punct de vedere spiritual, trebuia neapărat să ies din acest sistem de învinuiri. Și avea dreptate.

Pe treptele creștinismului ortodox

Se deschidea o lume nouă, iar alta se destrăma. Jurămintele pe care le făcusem pentru a deveni un NGAKPA fuseseră date și luate în calitate de legământ pe toată viața. Obligațiile pe care le acceptasem și mi le asumasem erau privite ca obligații „pe tot restul vieții” atât față de maestru, cât și față de succesiunea în care intrasem. Dar acum stăteam în fața faptului că există un Creator al Iubirii, Izvor al Iubirii și Duh al Iubirii, imposibil de explicat în cadrul budismului dar, prin chiar propria mea experiență nemijlocită, o realitate care nu poate fi negată.

M-am frământat din greu: ca trebuia să fac? Nu aveam criteriu sau context pentru a clasifica o astfel de experiență ca a mea. Ateismul maestrului meu părea să excludă posibilitatea ca el să înțeleagă realitatea care prinsese viață în existența mea. Avusesem o experiență care răsturna tot budismul meu. Structura practicii noastre și învățăturile oferite de maestrul meu se arătau limitate și, eram nevoit să o admit, incomplete. Știam acum: maestrul greșea în ceea ce privește doctrina despre Dumnezeu. Dar ce urma să fac??

Panteleimon Darid Walker este acupunctorul meu și membru al Bisericii Ortodoxe din America (OCA – Orthodox Church in America). Luni de zile, în timp ce mă trata, discutam despre budism și creștinism. În săptămâna imediat următoare tocmai aveam programare la el, trebuia să ne întâlnim. După ce ne-am salutat, mi-a spus:

- Am o carte pentru dumneavoastră. Sunt convins că vă va interesa mult.

Era „Hristos Veșnicul Tao” (Christ the Eternal Tao) de ieromonahul Damaschin, o carte care mi-a descoperă pe Iisus Hristos în calitatea Sa de deplinătate a Harului și Adevărului, iar creștinismul ortodox răsăritean ne este arătat ca fiind împlinirea și săvârșirea a ceea ce nădăjduiesc și caută atâția oameni în religiile și filozofiile orientale și extrem orientale. Toată noaptea am rămas cufundat în cartea aceea. Nu mai știu când m-am dus să mă culc, dar țin minte bine că am citit-o zile de-a rândul – îmi oferea o bază pentru a înțelege ceva din experiențele pe care le trăisem în relația cu

Lumina Care Nu Este Lumină (și)

Care Cunoaște Numele Meu.. Am aflat că există un Izvor al Iubirii și o Putere a Iubirii, totuși ezitam să-I spun Sfântul Duh. Copilăria mea creștină zăcea părăsită undeva foarte departe în urmă. Vorbele mi se opreau însă, înțepenite în fundul gâtului. . .

David Walker mi-a sugerat să încerc să mă duc la o biserică ortodoxă și a pomenit o biserică O.C.A. (Orthodox Church in America) din San Francisco. Deși mi se părea nefiresc, ceva prea asemănător cu implicarea într-o religie, totuși m-am dus. Eu doream ceva care să nu fie bazat pe o structură instituționalizată. Ultimul lucru pe care mi l-aș fi dorit era acela de a mă vedea cooptat într-o biserică. La urma urmelor, eu eram budist. De ce eram împins spre o altă religie și, pe deasupra, tocmai cea creștină? Mă legasem cu jurămintă față de maestrul meu și linia tradiției lui. Nu se cădea să încep să explorez nici o altă formă de cult – era prea târziu. Dar budismul meu nu cunoștea și nu se adresa experiențelor pe care eu tocmai le trăisem în relație cu Divinul. Știam cu toată certitudinea, așa cum știam și alte lucruri sigure, că experiența pe care o avusesem cu O Lumină Care Nu Este Lumină (și) Care Cunoaște Numele Meu era reală și adevărată. Maestrul afirma că nu există nici un Zeu sau Dumnezeu, dar eu știam că experiasem direct, personal, Iubirea Dumnezeiască.

Mă împotriveam și rezistam la ideea unei biserici, însă Ortodoxia are o veche tradiție contemplativă și o cale a lucrării pentru adâncirea și lărgirea unui efort și înțeles personal al transformării sinelui în relație cu Divinul. Cartea părintelui Damaschin îmi deschidea cel puțin posibilitatea de a explora o tradiție din creștinism care se afla mult dincolo de orice tradiție creștină despre care auzisem vreodată.

Am sunat la telefon Catedrala Sfintei Treimi (Biserica O.C.A. din San Francisco despre care-mi spusese David Walker). Mi-a răspuns un bărbat și l-am întrebat dacă slujbele erau în engleză. Cu un puternic accent rusesc, mi-a replicat:

- Stricat.

Am izbucnit în râs. Mi-a plăcut întotdeauna acest simț al umorului sec. M-am informat de program și am mulțumit.

Într-o duminică de februarie m-am sculat devreme,

m-am îmbrăcat și i-am spus soției că mă duc la biserică. A tresărit, șocată.

- Unde?! – a țipat ea.

- Ei lasă, nu mai pune întrebări. Mă întorc repede..

Ploua cu găleata și străzile erau aproape pustii. Am ajuns în San Francisco și căutam din mașină ceva despre care știam vag că este o biserică rusească cu niște cupole albastre. M-am îndreptat spre Green Street și în cele din urmă am zărit domul și crucea. Nici urmă de parcare în toată zona. Mi-am zis în timp ce mă apropiasem: „Dacă o să găsec loc de parcare, mă opresc, dacă nu, mă duc în Burger King”. În clipa în care-mi ziceam acestea, cineva a ieșit cu mașina din șirul automobilelor de lângă trotuar. A rămas un loc liber chiar lângă biserică. „OK, OK, merg!” Am pășit în biserică pe 7 februarie 1999. Pe atunci nu știam, era tocmai Duminica Fiului Risipitor!

În tantra se folosesc, în practica personală, absolut toate domeniile simțurilor. Simțurile nu sunt respinse sau negate ci se face uz de ele, fiind folosite atât în scopul deschiderii cât și al relaxării spre ceea ce se consideră acolo starea naturală a propriei iluminări. De cum am intrat în biserică, am simțit o largă etalare de lumină și parfum. Am fost întâmpinat la ușă și mi s-a urat bun venit. Când a venit și întrebarea dacă eram ortodox, am ripostat imediat (și probabil cam cu bruschețe) că nu eram creștin, ci budist. Am stat undeva în spate, asistând cu atenție. Când a început Liturghia, cântările și citirile păreau să umple tot spațiul interior, la fel cum pomeneam de lumină și mireme. Întreg serviciul divin se arăta a fi un elaborat ritual al senzațiilor transmise prin simțuri. Era ceva extraordinar, o splendoare, și m-a înfricoșat de moarte! Era ceva pe care-l simțeam bun. După slujbă am fost invitat să iau parte la masă împreună cu toată lumea. Am mers. Conversațiile au fost plăcute – chiar și un anumit interes pentru budismul meu. Am plecat de acolo cu sentimentul că descoperisem un nou fel de creștinism. Hotărât lucru, nu creștinismul copilăriei mele. Am revenit duminica următoare. . .

Am început să dau atenție și cuvintelor din Liturghie. Curând, am început să vin la unele vecernii și să fiu uimit de cele

ce se spuneau acolo. Niciodată nu mai auzisem de o teologie psalmodiată și cântată pe lângă cele citite în mod obișnuit. Tot mai mult și mai mult ajungeam să-mi dau seama că există în ortodoxie (= dreapta credință, pravoslavnică, n. trad.) un creștinism mai vast și mai profund decât știam eu. Am început să aud referiri la Lumină, o Lumină care părea să aibă foarte mult în comun cu experiența mea despre o Lumină Care Nu Este Lumină (și) Care Știe Numele Meu. Era chiar și o teologie care explica și cum suntem chemați și iubiți prin Această Lumină de Dumnezeu - Tatăl, Fiul (Logosul) și Duhul Sfânt. Și am început să nu mă mai simt incomodat de cuvintele Dumnezeu și Hristos. Desigur, pentru soția și prietenii mei era foarte inconfortabil. Să mă audă folosind acele vorbe îngrozitoare. Mulți deveneam tăcuți și distanți de îndată ce aflau de la mine că frecventam o biserică și știam bine că în lumea noastră, când urma să sosească maestrul, va trebui să port o discuție cu el. Mergând la o biserică creștină mă simțeam ca un chiulangiu și nu doream să fac așa ceva, să plec pe furie. Dar trebuia neapărat să încerc să înțeleg și să-mi orânduiesc experiențele, și aveam simțământul că Biserica îmi oferea niște posibilități de răspuns pe care nici maestrul meu și nici linia tradiției budiste nu păreau capabile să mi le dea.

Cartea părintelui Damaschin fusese catalizatorul pentru această explorare și desfășurarea Bisericii în viața mea se dovedea a fi, după citirea acestei cărți, o firească înaintare treptată. Cu cât participam mai mult la serviciile religioase, cu atât simțeam mai mult că acesta era un loc în care mi-ar tihni să fiu și eu creștin. Dar trebuie să vă fie clar: nu foloseam niciodată acest cuvânt! Rezistam în continuare. Încă mai șovăiam. Stăteam la pândă pe hotarul creștinismului, când în penumbra lumânărilor, când în plină lumină. Rezistam să mă prosternez și să-mi fac semnul crucii, să mă închin. [n. trad.: - se observă clar că pentru cel aflat în situația de a fi în afara creștinismului, însemnarea cu semnul crucii este resimțită drept o alipire de Hristos, de Biserica Lui! Este o mărturie care ar trebui să-i lămurească pe protestanți asupra semnificațiilor profunde ale Cultului Sfinte Cruci din creștinismul tradițional. Tocmai de aceea am redat „prostering and crissing myself” printr-o perifrază mai largă]. Cum să mă aventurez așa departe?

Eram în continuare budist, doar vizitam creștinismul. Astfel că puteam să-l mai frecventez și explorez, dar aceasta nu mă angaja cu absolut nimic...

Într-o seară, la vecernie deci, matușca Varvara, soția preotului, a venit și m-a întrebat dacă nu doream să învăț cum să mă închin. Spre propria mea surprindere, am răspuns „Da!”.

Știu că poate părea straniu, dar a-mi face cruce a făcut să apară o deosebire în felul în care mă priveam pe mine însumi și în felul în care am început să mă rog. A fost primul semn, primul act public ce arăta că acordam încredere creștinismului și începusem să mă situez pe mine însumi în cadrul creștin. Este un gest atât de simplu, dar a devenit primul meu act de recunoaștere creștină, primul semn că eram pe cale de a mă „îmbrăca în Hristos”. Fusesem crescut și educat să-i urăsc pe „papistași”. Tatăl meu, crescut și educat ca german luteran, ura și el Biserica Romano-Catolică. Mai aveam toate astea în mine. Dar îmi făcusem cruce în seara aceea și apoi în alte seri, întrucât am început să particip la tot mai multe slujbe și să mă bizui pe ortodoxie pentru răspunsuri [la problemele mele] și pentru o nouă formă de devoțiune.

În budismul Vajrayana consideri pe maestrul tău drept o ființă iluminată care reprezintă desăvârșit calea spre propria ta iluminare. Te prosternezi în fața lui în semn de total respect și dependență de el pentru înaintarea și realizarea ta spirituală. M-aș fi prosternat la picioarele maestrului meu oricând, fără nici o reținere. În Biserica Ortodoxă se face închinare până la pământ în fața Tatălui, Fiului și Sfântului Duh ca act de adorare și în fața icoanelor sfinților ca act de venerare și respect. Dar astfel de prosternări încă nu făceam. În această îndărătnicie a mea era ceva care nu avea sens nici măcar pentru mine însumi. Era ciudat să te poți prosterna înaintea unui învățător și să nu o poți face pentru Dumnezeu. Într-un fel sau altul, părea mai ușor și comod să ai încredere și să-ți pui speranțele într-un om decât în Dumnezeire. Îmi făceam cruce, dar nu mă prosternam, [nu băteam metanie]. Fusesem tras din fâgașul meu, chemat pe un drum de care nici nu mai auzisem măcar până atunci, avusesem o extraordinară experiență a Luminii și Iubirii, o trăire singulară personală aproape de necrezut și

totuși trufia și încăpățânarea mea

continuau să reziste și să se opună la o exprimare mai bogată și mai deplină a devoțiunii. Nu aș fi vrut să mă plec. Nu vroiam să mă înclin înaintea lui Dumnezeu. Ceva mai rezista cu putere chemării pe care mi-o făcea Hristos și Biserica Ortodoxă.

Postul Mare este un răstimp de intensă evaluare spirituală. Întreaga Biserică începe laolaltă un drum spre Ierusalim, împreună cu Hristos. Întregul celor 40 de zile devine o dramă cosmică rotunjită într-un gen de timp pe care nu-l trăisem niciodată în budism. Timpul părea să dispară [picătură cu picătură] aproape direct proporțional cu lungimea serviciilor religioase. Într-un mod oarecare timpul însuși este folosit pentru transcenderea timpului [pentru a trece dincolo de timp].

Asistasem și participasem la lungi ritualuri budiste. Câteodată am avut senzația că au trecut mai repede decât mă așteptasem. Dar niciodată nu esperiasem timpul într-un mod al veșniciei, timp trăit în chip „etern”. În Biserica Ortodoxă, lungimea mereu în creștere a slujbelor și Liturgiilor părea să se prăbușească în mod real într-un fără-de-timp pe care nu-l mai simțisem niciodată atât de intens. Fiecare cuvânt al cântărilor sau slujbei părea să mi se adreseze direct mie personal. Fiecare verset despre a fi pierdut și dezorientat și înșelat de împrejurările vieții pentru mine era un citat. Mă aflase iubirea, dar eu încă tot pierdut eram. Plecam după fiecare vecernie simțind că absolut tot ceea ce fusese cântat sau citit era ceea ce și eu însumi aș fi spus, dacă aș fi fost în stare să le spun și eu tot atât de frumos și adevărat. „Lăsam” corul să cânte lauda mea [către Dumnezeu] și pe cantor să cânte iubirea mea [către El]. Și pe măsură ce Postul Mare se adâncea, se făcea mai cuprinzător, mai larg și, trebuie să o spun, mai plin de îndurerare, am început să trăiesc timpul, în biserică, așa cum nu o mai făcusem vreodată.

Deși ca budist petrecusem ore întregi în meditație și săptămâni de-a rândul în retragere solitară, timpul nu se făcuse niciodată atât de liniștit, [atât] de nemișcat. Slujbele Postului Mare începeau să mă schimbe. Într-o noapte, în timpul unui priveghi, genunchii mi s-au îndoit. M-am simțit îngenunchind înaintea lui Dumnezeu și m-a străpuns durerea de a mă fi ținut atât de mult timp în împotrivire, ca un om lipsit de minte, nebun și plin de trufie... Totul în mine îmi vorbise despre Marea

Inimă Bună a lui Hristos, iar eu refuzam îmbrățișarea Lui!

În clipa în care fruntea a atins podeaua, Dumnezeu mi-a frânt inima. Am suspinat. Cum părintele Victor tocmai tămâia cu cădelnița icoana de lângă mine, mi-am dat seama că mi-a auzit țipătul. Nu m-am putut abține. Eram atât de stânjenit... Mă aflu într-o situație atât de lipsită de acoperire, expus... Oamenii împreună cu care mă aflu de mai multe săptămâni stăteau lângă mine, în biserică. Mă văzuseră cantonat arogant în budismul meu, mă văzuseră cum mă țineam de-o parte și mă trăgeau îndărăt. Mă văzuseră făcând semnul crucii și tot îndărătnic, retras. Și acum iată, au văzut cum mi s-au îndoit genunchii și capul a ajuns pe podeaua de lemn, m-am auzit strigând când Dumnezeu mi-a frânt inima.

Chiar acolo Dumnezeu mi-a frânt inima.

Pot arăta locul.

M-a chemat în noapte.

A intrat înăuntru meu ca Lumină. Iar acum mi-a frânt inima. Nu pot lămuri mai limpede aceasta. Dumnezeu a sfârșit insultătoarea mea trufie și izolare, a făcut cu neputință continuarea însingurării. M-a ținut suspendat în timp cu Iubirea Lui, deși eu nu eram câtuși de puțin vrednic de așa ceva.

Iar acum eram străpuns de Iubire. Eram un cerșetor. Sunt un cerșetor.

Slujbele de seară au devenit mai dese și mai intense. Soția mea era supărată că eu eram plecat de-acasă atât de mult timp, ne certam și aveam neînțelegeri adesea. Nu mă bucuram de nici un sprijin pentru a-mi continua mișcarea spre Drumul Creștin. Prietenii socoteau că m-am dezechilibrat mintal. Membrii grupului meu budist (SANGHA mea) nici măcar nu știau de participarea mea paralelă într-o biserică ortodoxă. Cu cât mă simțeam atras mai mult de Biserică, cu atât mai mari păreau să fie și forțele care mă împingeau înapoi. Contradicțiile și ipocrizia participării mele la slujbele unei biserici creștine în calitate de budist erau evidente și pentru mine, dar nu chiar așa cum am devenit din noaptea aceea când mi-am dat seama că nu mai era cale de întoarcere.

Eram îndrăgostit și trebuia să ajung cât mai aproape

puteam de Izvorul Iubirii. Cred că am fost un pic nebun o bună bucată de timp. Dorul fierbinte nu seca. Părea chiar să se adâncească odată cu desfășurarea Postului Mare. De pildă, dacă întâlneam pe stradă un soț și o soție în vârstă, ținându-se de mână, mi se umpleau ochii de lacrimi, Eram ca pierdut în timpul slujbelor și al Liturghiei. Când auzeam clopotele bătând la începutul rostirii Crezului, întorceam capul să nu mi se vadă lacrimile. Situația era atât de stânjenitoare, încât am început să stau într-un colț, într-un loc mai discret. Nu mai receptam corul din plin, ca în locul dinainte, dar stăteam în colțișorul meu și mă simțeam ca un cerșetor încălzindu-se [pe furiș] la un foc.

Am scris atât părintelui Damaschin, care se afla în Alaska, departe, cât și parohului Catedralei Sfintei Treimi, părintele Victor Sokolov, pentru a le spune ce se petrecea cu mine și de nevoia mea, mereu mai mare, de a căuta o posibilitate să cercetez ortodoxia mai serios. Părintele Damaschin mi-a răspuns cu o minunată scrisoare plină de încurajare. Am fost foarte mișcat de bunătatea lui. Am rugat pe părintele Victor să se întâlnească cu mine.

Peste puțin timp trebuia să sosească și maestrul meu; l-am căutat la telefon și l-am rugat să-și rezerve timp pentru o discuție în doi. Călcasem jurământul pe care i-l făcusem, nu prin aceea că începusem să îmbrățișez creștinismul, ci prin faptul că nu aveam încredere suficientă în el că poate înțelege experiența Luminii Care Nu Este Lumină (și) Care Cunoaște Numele Meu. Simțeam că, din moment ce el a adoptat o poziție ateistă, nu va înțelege esența experienței Luminii; și aceasta a priori [adică urmare a unui principiu însușit cu tărie și menținut chiar împotriva experienței – n. trad.]. Atunci rupsesem efectiv legămintele. Încălcasem încrederea discipol-învățător. Dar tocmai în și prin această breșă fusesem în stare și avusesem posibilitatea să mă desprind și să mă deschid spre o experiență din plin, o trăire deplină a Duhului Sfânt, să „debranșez”, să deschid o parte a sinelui meu pentru care îmi asumam obligația să nu o deschid tocmai prin jurământele mele.

Acele jurăminte budiste fuseseră o perioadă de timp centrul identității și vieții mele. Mă străduisem să iau voturile în serios. Îl iubeam pe Rinpoche. Și încă îl

mai iubesc! Am simțit o

responsabilitate greu de crezut, incredibilă chiar, pentru continuarea misterioasă (în sens mistic) a unui sistem de gândire și a unei metode care ajutase pe unii oameni să vadă structurile care-i împiedicau să se relaxeze spre a atinge cunoașterea firescului bine al lui „a fi” și „a nu fi”. Făcusem un legământ spre bunătate, bine și eliberare.

M-am întâlnit cu Rinpoche și am început să discutăm. L-am întrebat dacă ne-am putea muta din sufragerie în camera lui personală pentru mai multă discreție. Mi-am dat seama că s-a neliniștit. I-am povestit ce mi se întâmplase, am încercat să-i explic în totalitate experiența Luminii Care Nu E Lumină. Cred că a văzut la mine că experiența descrisă era reală. Poate că se putea citi în lacrimi. .. Iar mă topeam în aceste lacrimi ale bucuriei și spaimei. . . Mă temeam că rezezasem o arteră care îmi hrănea spiritualitatea. Cerusem să fiu scos de pe linia de forță, din centrul de energie care se scurge prin cosmos ca un râu. Fusesem smuls din șuvoi. Eram un fost budist! Toți zeii mei fuseseră spulberați. Mi se răpiseră toți zeii: imaginile despre conștiința de sine, despre felul în care este reflectată în ea lumea. Acei YIDAM și PROTECTORI (n.a.: în cosmologia tibetană, YDAM-ii sunt niște „ființe energetice”; aceste „ființe energetice” sunt invocate de budiști. PROTECTORII sunt păzitorii, „gardienii” învățaturii budiste) cu care și prin care avusesem parte de-o lume întregă nu mai erau prezenți pentru mine. Era o pierdere bizară, dar puternică.

Aproape cu bruschețe am cerut să fiu eliberat de jurămintele mele. A fost un fel de explozie [verbală]. Mă simțeam îngrozitor. Îmi auzeam propriile cuvinte cerând să fiu dezlegat de legămintele mele și simțeam că am trădat un om pe care l-am iubit și care mă iubea foarte mult. Fusesse părintele meu spiritual timp de aproape opt ani. Știam bine că-l rănesc – îl răneam pentru că el mă iubea și o știam pentru că făcusem un legământ să mă aflu în acea linie de tradiție până când vor fi eliberate toate ființele. Era mai mult decât un jurământ personal făcut lui singur. Știam toate acestea. Acele metode [sau tehnici – n.t.] de viziune și identificare a mării sfere a ființelor și lucrurilor și energiilor fuseseră punctele de referință centrale ale vieții mele. Există curente de linie tradițională în budism care au cosmologii specifice și căi

proprii de vedere/viziune a lumii. Dar toate se referă la fundamentele religiei lor: compasiune și conștiință. Era mai mult decât numai o SANGHA, universul din care ceream eu să nu mai fac parte.

Totul a fost adânc gravat de tristețe. Rinpoche a spus că mă va dezlega de făgăduințele mele. A adăugat că așa putea explora calea creștină timp de un an și după acest an m-aș putea reîntoarce la legămintele mele dacă o voi dori. A spus că am trecut printr-o serie de transformări – dar eu nu mai ascultam ce spunea. Maestrul optase totdeauna pentru blândețe și amabilitate și a creat posibilitatea unui spațiu de manevră într-un moment teribil. Putea răsturna întotdeauna un moment de flux și reflux. De aceea și fusese pentru mine un atât de bun maestru. Întorcea mecanismele mele de reacție spre lumea interioară. Dar prin trăirea experienței Luminii lui Dumnezeu totul fusese mult depășit. I-am răspuns că nu mă voi reîntoarce, nu poate fi vorba de așa ceva – merg într-o direcție pe care mă voi adânci cât voi putea de mult.

Mi-a spus că unica mea responsabilitate față de el era de a fi un bun creștin.

Îmi închipui că am strigat amândoi. Așa îmi amintesc. Dar se prea poate ca numai eu să fi țipat. Am plecat într-o stare de șoc, dacă mă pot exprima așa. Mă simțeam de parcă aș fi murit. Aveam un simțământ teribil, ca și când aș fi trecut printr-un accident, când totul se schimbă într-o secundă. Există acel moment sfâșietor de certitudine și de spaimă, când ceva se naște și altceva piere în ultimul moment. Rinpoche încercase totdeauna să ne arate cum să transformăm astfel de momente în puncte de prezență-deplin-conștiință.

Treceam cu mașina peste Bay Bridge în drum spre casă, când dintr-o dată m-a străfulgerat gândul că dincolo de tristețe dăinuia certitudinea că decizia era bună, corectă. Era o tainic-ciudată, amară-dulce amintire a Luminii Care Nu E Lumină (și) Care Cunoaște Numele Meu. În toate frământările acelea, cu toate necazurile, ea dăinuia. Am început să rememorez și să mă opresc asupra fiecărui lucru, pornind de la chemarea din noapte, căutând să descopăr punctele slabe. Tot timpul uitasem de Dumnezeu. Aceasta este problema mea. Am uitat de Dumnezeu timp de douăzeci de ani.

Fără nici o exagerare, pur și simplu fusesem trezit, dus până în ușa și invitat să intru înăuntru. M-am străduit să-mi aduc aminte clipa în care mi-am făcut cruce prima dată și de locul în care Dumnezeu mi-a frânt inima. Câteodată Dumnezeu trebuie să ne croiască peste ceafă, pe noi căpoșii și prostănacii, cu rigla, ca la școală.

Mi se făcuse foame – semn că lucrurile reintrau în ordine. Un mic punct de liniște, ochiul liniștit din mijlocul ciclonului. Incertitudinea și mâhnirea se aflau însă acolo, erau condițiile atmosferice ce înconjurau micul mărgăritar al siguranței Iubirii lui Dumnezeu. Trebuia doar să-ți amintești și iar să-ți amintești de El de-a lungul întregii zile, să știi că El este acolo.

În cele din urmă exista un loc de destinație în această confluență uimitoare a timpului, împrejurărilor și Tainei. Exista în această mare dramă și iconomie a ființei, a fapturilor, un Izvor fundamental al Iubirii ce se deșartă pe Sine Însăși, străbătând și udând prin tot ceea ce este, chemând pe fiecare, pe oricine și orice înapoi, la Iubirea Dumnezeiască. Era atât de aproape încât m-aș fi putut încumeta să-L descriu. . .

Am anunțat prin e-mail pe părintele Victor că fusesem dezlegat de făgăduințele mele budiste. L-am rugat să fixeze o întâlnire ca să aflu ce ar trebui să fac de acum încolo. Am continuat să mă duc la slujbele din Postul Mare. A sosit și vremea Sfințelor Paști și eu eram sleit – golit și deșert cu totul, afară de acea „mică” Lumină care stăruia și dăinuia undeva în urmă. În doar câteva luni totul fusese răsturnat și măturat.

M-am întâlnit cu părintele Victor și am stat de vorbă. Mi-a recomandat câteva cărți și m-a îndemnat să particip la slujbe în continuare. Mi-a reamintit că, după Vecernie, săptămânal, se aduna un grup de studiu și catehizare. Întrevederea cu părintele a fost foarte plăcută, a existat o afinitate de orizont. Pe vremea aceea părintele nici nu avea cum să știe, dar mi-a dat poate că unul din cele mai remarcabile și frapante sfaturi ce se pot da unui budist care se îndreaptă spre Hristos. L-a spus iute, parcă în trecere. S-a oprit [în ușa], s-a întors și mi-a zis:

Chiar dacă nu aveți nimic, oferiți-I acest nimic!

În clipa aceea Dumnezeu a făcut să văd lumea foarte

bogată; și părintele Victor m-a ajutat la aceasta. Mi-am dat seama că aș putea oferi ceva lui Dumnezeu. I-aș putea da tristețea și depresia mea, supărarea și îndoiala mea. Iar într-o bună zi îi voi putea oferi ceva bucurie și un buchet de fericire. A fost deosebit de important pentru mine să aud așa ceva! Nu mă interesează absolut deloc dacă a fost sau repetarea sau parafrizarea unui aforism conceput de altcineva. În momentul acela erau cuvinte rostite de părintele Victor și de atunci mă însoțesc întotdeauna. Nu a mai fost de atunci încoace nici o clipită în care să nu am ceva pentru Dumnezeu.

Cu cât mă apropiam mai mult de Biserică, tensiunea de acasă creștea și ea. Îi lipseam Dianei și nu se ferea să mă facă să simt din plin aceasta. Se pricepea, firește, să facă asta cât se poate de subtil. Dar ruptura personală cea mai dificilă era cu scumpulii mei prieteni din grupul budist. Îi cerusem maestrului permisiunea să relatez eu însumi surorilor și fraților mei VRAJRA (relațiile cele mai apropiate din grup) povestea, astfel ca ei să poată ști cu exactitate ce se întâmplase. Tare mă tem că nu au acceptat baza unei experiențe sau a unui limbaj comun. Absolut indiferent de ceea ce se petrecuse, ei nu vedeau decât un singur fapt: călcasem legămintele! Era foarte dificil și jignitor pentru oamenii aceia să audă așa ceva. Cum atrăgeam atenția mai înainte, mi se crease convingerea că este în joc mult mai mult decât situația în micul grup. Noi vorbeam de continuarea unei linii de tradiție și acele jurăminte făceau parte din obligațiile angajamentului de succesiune. Mânia și supărarea lor era un semn al relațiilor de devoțiune față de Rinpoche. Se simțeau trădați, ofențați, mânioși. Rupsesem o legătură spirituală [bine stabilită] între noi. Corect. Exact. Aveți dreptate. Dar iată, de mult mă străduiesc din greu să înțeleg ceea ce mi se arată a fi o lipsă de iubire... A urmat o lungă tăcere...

Pe 23 mai 1999 am fost *botezat* în Biserica Ortodoxă, la Catedrala Sfânta Treime. Scrisoarea pe care i-am adresat-o părintelui Victor de la Catedrala Sfintei Treimi și pe care o reproduc în continuare poate va lămuri într-o oarecare măsură ce înseamnă pentru mine această Taină a Bisericii.

Dragă Părinte Victor,

Se împlinesc astăzi patru luni de strădanie pentru a accepta Taina Ființei lui Dumnezeu și adâncul Lui dor de fiecare din noi. Știu că acesta nu este decât începutul. Știu că sunt atât de nou și tânăr (necopt) în toate încât există primejdia ca puterea cestei bucurii să mă facă să cred că aș cunoaște lucruri pe care de fapt nu le cunosc. Dar ziua de astăzi a fost minunată – plină de minune.

Recunoștința pe care am simțit-o astăzi, deja extraordinară, era totuși nedeplină, slabă. Nu sunt și nici nu voi fi vreodată în stare să mă umplu de recunoștință față de Dumnezeu într-un fel care să fie așa cum i se cuvine Lui. Sunt o pildă foarte palidă de devotament, iar ziua aceasta este pentru mine o măsură care a umplut paharul până sus și s-a revărsat peste margini, răspândindu-se pe pământ, umplând temeliile cu mulțumire și recunoștință. Cum ar fi cu puțință să dau înapoi ceva lui Dumnezeu? Cum aș putea închipui măcar ceva ce aș putea să-I ofer? Nu-mi pot imagina nici măcar faptul că aș fi în stare să dau glas primăverii din mine. Dar dacă ar fi cu puțință, astăzi ar fi! M-aș îndrepta spre Dumnezeu și i-aș oferi această zi drept ceva ce l-aș putea eu da! Mi-aș goli desagiile de ziua aceasta și aș spune: „Te rog, Doamne, este tot ce am mai bun. Te rog, primește aceasta de la mine – Ziua aceasta!”

Îmi curg lacrimile pe obraji. Soția mea stă în picioare cu atenția încordată, la o bătaie de inimă lângă mine. Aud corul cântând. Îi caut privirea. Vă privesc, părinte, cum vă apropiați. Este ca filmul cu încetinitorul – un film scos afară din timp... Biserica respiră lumină. Nu pierd din ochi crucea din fața mea, pe care o purtați, auriul în soarele difuz, albul veșmintelor voastre. Cuvintele pe care le roștiți răsună ca adevărate clopote. Eu doar stau acolo, în picioare. Nu sunt decât această persoană liniștită, cuminte, stând în picioare în acest loc minunat. Este o deplinătate pe care nu am cunoscut-o niciodată – un simțământ profund înlăuntrul meu de a fi cunoscut de Dumnezeu. Sunt sigur în toate acestea. Rupturile adânci din inima mea, locurile acelea întunecoase, ascunse, rele, locurile acelea pe care le zăvorâsem

față de Iubire pentru toată viața mea erau ca atinse de o Mare Blândețe. Gheața se topește. Simt asta în mine. Gheața se preface în lacuri... Ușile s-au deschis și vântul bate în perdele. Pe podea crește un rotocol de lumină caldă de la soare și firicele de praf strălucesc în aer, involburându-se aidoma poalelor unui dansator deasupra pământului.

Dragă părinte Victor, acesta nu este un al doilea prilej – este cel dintâi! Sunt nou pentru viață, nou pentru lumea aceasta. Nu am simțit niciodată în acest fel noutatea. Mă simt curat și limpede lăuntric. Parcă nu aş mai fi văzut niciodată până acum lumina soarelui. Sunt uluit de ochii oamenilor. De micile cute din jurul gurii atunci când ei zâmbesc. De felul în care strălucește dimineața prin ei și nu pur și simplu pe ei. Arată atât de minunat de frumos...

Apa mă curăță. Nu m-am gândit niciodată că aş putea înțelege aceasta și încă să o și spun. Mirul mă binecuvântează. Mă pecetluiește în Trupul unei Biserici fără de sfârșit.

Nu este doar un model sau un simbol sau un ritual-capcană dintr-o bisericuță din San Francisco. Este o realitate și este o minune și este de la Dumnezeu pentru noi toți. Fiecare lucru din mine, totul îmi spune că este adevărat. Îmi aduc aminte de mâna lui Johann (n.t.: nașii lui Nilus Stryker au fost subdiaconul Johann Morse și doamna Ann Page – după legenda la o fotografie ce însoțește textul) pe brațul meu, ajutându-mă în timp ce pășeam în Râul Iordanului. Îmi amintesc raza de lumină de la soare și icoana lui Hristos dincolo de Ușile Împărătești. Mi-o amintesc pe Diana plângând pe mal. Îmi amintesc glasul vostru, părinte, și îmi aduc aminte cum m-a ținut Dumnezeu sub apă și cum m-a susținut și m-a spălat și m-a ridicat spre a arăta lumii că s-a născut un copil nou.

M-ați condus, părinte, de la râu mai departe, - straiul alb, ud, mi se lipise de corp în timp ce vă prindeam mâna înfășurată în veșmântul preoțesc -, și aveam bucuria în inimă, în timp ce îmi vegheați fiecare pas, iar zâmbetele și ochii bisericii erau plini se însuflețire în

lumina dimineții. Pe maluri oamenii așteptau. Soția mea urmărea totul, ca și acei oameni minunați care mă încurajaseră și mă îmbărbătaseră încă din Duminica Fiului Risipitor să mă întorc înapoi pentru totdeauna.

Să mă întorc înapoi pentru totdeauna: această formulă de pocăință – acest drum al libertății de a te căi – fusese pentru mine „părticica liberă” de reînțoarcere și de pocăință din momentul în care Dumnezeu îmi frânsese inima. Vă pot arăta precis locul unde Dumnezeu mi-a frânt inima, în biserica voastră. Pot să vă arăt locul unde am pus capul la pământ când, în sfârșit, m-am prosternat înaintea Lui, chemându-L cu glas mare și răspunzându-I. Unde altundeva m-aș fi putut duce? Ce loc ar fi fost mai acasă? Doresc să mă aflu în locul în care Dumnezeu mi-a rupt inima.

Atunci când m-am apropiat de Potir, atunci m-am întors acasă. Am crescut, m-am maturizat prin comuniunea slujbelor, dar nu luasem efectiv parte niciodată la Euharistie. Astăzi mi s-a dat Harul de a mânca Trupul și de a bea Sângele lui Hristos. Nu există cuvinte care să exprime aceasta – este o taină și nu pot eu nici măcar începe să vorbesc despre aceasta – amețesc în fața ei – dar fără de măsură recunoscător și fericit - binecuvântat în tăcerea mea.

Și sunt, în sfârșit, acasă! Dintr-o pricină necunoscută, Dumnezeu mă iubește. Pe mine! Știu bine că este adevărat. Mă iubește pe mine însumi – cu un nume, numele meu. Dumnezeu îmi cunoaște numele! Dumnezeu îmi cunoaște inima și creierul și grăsimea asta și mușchii – și mă iubește. Știe Dumnezeu fiecare cuget al meu și temere și suferință – și totuși El mă primește. Este cea mai de necrezut realitate. O, părinte, astăzi a fost marele dar al lui Dumnezeu către mine și al meu către El! Am fost sărac și gol, vid, înainte de aceasta.

Dar chiar și în golul meu sunt plin de El. Astăzi am fost deșertat și astăzi am fost umplut. Ați ținut potirul pentru Dumnezeu, părinte. În calitate de slujitor al Trupului lui Hristos, ați respirat pentru mine, m-ați spălat, m-ați miruit cu mirul Lui. Mi-ați dat să beau și mi-ați dat să mănânc. Acestea sunt cele pe care El vi le-a dat să le săvârșiți.

Dar El a fost Cel Care m-a umplut cu Harul Său.

Aceasta este Taina de care ne-am împărtășit astăzi, pe care am împărțit-o, cucernicia ta și eu și marile inimi bune care alcătuiesc Trupul Bisericii. A fost călătoria-drumeția mea și a noastră ca biserică.

Am fost zgâlțâit și smuls afară prin apă și Har și Iubirea lui Dumnezeu. Am fost uns cu mir atunci și pentru vecie. Am fost reînnoit, aflat și chemat cu putere, iertat și iertat și iar iertat . Am fost umplut cu o înțelegere a Tainei care e mai presus de puterea mea de înțelegere. Sunt un neghiob și un păcătos, dar am fost primit și îmbrățișat întru Duhul Sfânt și botezat în fața unei Biserici care va exista în vecii vecilor.

Ofer acest “astăzi” lui Dumnezeu. Nu mai rămân cuvinte pentru noaptea aceasta, părinte. Doar depline mulțumiri și rugăciune și tăcere în liniște. Noapte bună. Iubire în Hristos, Nilus.

(The Orthodox Word 217)

NOTA EDITORULUI, „The Orthodox Word”: La botez, autorul a primit numele unui sfânt al „Tebaidei de la Miazănoapte” din Rusia secolului al XV-lea: Sfântul Nilus de Sora. Scurt timp după aceea, el și soția lui, Diana, au creat un website dedicat Sfântului Nilus: www.saintnilus.org. Pentru informații privitor la biserica menționată în articolul de mai sus – Catedrala Sfânta Treime din San Francisco – vedeți www.holytrinity.org.

Puncte de vedere

Ispășirea

Bolile arborelui genealogic și vindecarea lor

Dr. Iosif Niculescu,

medic veteran de război

[Nota redacției: “Cliff, un învățător de 30 de ani, era homosexual. Trăia sub protecția mamei sale, evitând orice relații nu numai cu femeile, dar și cu preoții, refuzând să participe la adunările de la școală. A încercat cu tot felul de medicamente, ședințe de psihiatrie, dar nimic nu i-a ajutat. Vorbind cu mama lui Cliff, i-am cerut relații despre trecutul lui.

Ea e o femeie cumsecade, activă, credincioasă și fusese soră medicală înainte de căsătorie. După multe ezitări, mi-a vorbit despre viața ei, dar mai ales despre perioada în care fusese însărcinată. Lucra într-un spital mare și era deja însărcinată. De multe ori, în timp ce era de serviciu noaptea, și-a permis să aibă relații sexuale cu unul din pacienții din spital, care era preot militar. În mod semnificativ, comportarea mamei a produs un gen de reacție inexplicabilă a copilului încă nenăscut, care a influențat apoi întreaga lui viață și comportarea față de femei și de preoți [precum și comportarea lui față de bărbați, fiind homosexual]. Confesându-se cu deplină căință, fiind iertată de fiul ei, pe care îl rănise atât de adânc înainte de a se naște, a obținut iertarea și de la Iisus Hristos, Care deja o aștepta spre a o ierta. Cliff s-a simțit imediat eliberat. Iertarea totală a persoanei care fusese responsabilă către cea care fusese rănită a rupt legătura de frică, de mânie și de aversiune. Cliff este acum fericit în căsătoria lui și duce o viață normală”.

Acesta este doar unul din multele cazuri studiate de autorul cărții “*Vindecarea arborelui genealogic*”, dr. Kenneth McAll, apărută la editura Harisma în 1993, cu un cuvânt înainte al Părintelui Galeriu. Cartea este folositoare duhovnicilor, psihiatrilor creștini, preoților în general. Cei care însă căuta nod în papură sau *strecoară fânțarul*, mai bine ar urma sfatul Sfântului Apostol Pavel: “*Toate să le încercați, țineți ce este bine*” (1Tes. 5, 21)].

*

Condus de Sfântul Duh, un medic englez creștin, la începutul secolului XX, a ajuns în nord-estul Chinei, propovăduind în felul său pe Hristos unor semeni din acea parte a lumii, care nu s-a arătat prea dispusă a primi acest mesaj evanghelic. Dar „englezul”, ca toți cei din neamul său, perseverent și convins că ceea ce întreprinde se află în concordanță cu porunca dată de Mântuitorul Iisus Hristos apostolilor: „*Mergând învățați toate nemurile...*”, a perseverat în ceea ce începuse. Ca semn de încuviințare cerească, a fost faptul că fiul său a continuat pe același drum. De aceea, Robert Kenneth McAll, după ce a terminat studiile medicale din patria-mumă, s-a dus pe „urmele” tatălui său, în nord-estul Chinei, care la începutul sus-zisului secol, trăia „*în întuneric și în umbra morții*”.

Acolo, Sfânta Pronie îi prilejuiește un motiv de reflecție asupra celor ce avea de făcut spre a-și justifica prezența în unele ținuturi încă dominate de obiceiuri „străvechi”, sălbatice și păgâne. Într-o bună zi, a fost pus în situația de a asista la executarea prin uciderea cu pietre a unui biet localnic, care, lovit de o boală mintală, neputând fi tămăduit cu mijloacele curente, tradiționale, de care „dispuneau” vracii locali, trebuia să-și încheie viețuirea prin a fi ucis eu pietre. Ca om religios, tânărul doctor cunoștea din legiuirea vetero-testamentară acest neobișnuit mod de ucidere, în care toți și nici unul nu era vinovat de acea moarte. Nefericitul, legat de un zid cu lanțuri (se vede treaba ca era furios și agresiv), își aștepta moartea într-o stare de conștiență pe care nimeni din cei prezenți nu o puteau aprecia. În acele clipe, din mulțimea de locuitori prezenți, se desprinde o femeie - albă - modest îmbrăcată, care începe a rosti rugăciunea

Tatăl nostru, în genunchi, în fața

condamnatului. De câte ori a spus-o, nu știu; dar mulțimea observă că „nebulul” se liniște, iar că după o vreme vorbi limpede cu femeia rugătoare, dând prilej tuturor să constate că este sănătos și poate căpăta încrederea consătenilor de a-l elibera din lanțuri, ceea ce s-a și făcut!

Tânărul doctor a rămas mai stupefiat decât ceilalți, deoarece, convins de veridicitatea doctrinei medicale pe care o învățase, nu își putea explica modul de vindecare: fără medicament, injecție sau chiar operație, despre care știa din recentele studii făcute la Londra că se încercau în unele feluri de alienație mintală. A căzut pe gânduri, încercând a afla o explicație. În această nedumerire (pot spune, profundă), are harul de a trăi o „experiență duhovnicească”, care i-a pecetluit definitiv viața de creștin și medic.

Într-una din zile, mergând pe jos către un sat vecin în care aflase că sunt mulți răniți (în acea vreme, în zona se desfășurau operațiuni militare, în războiul chino-japonez), purtând pe spinare o geantă sanitară cu cele necesare acordării unui prim ajutor, este acostat de un tânăr care, vorbindu-i englezește, l-a chestionat asupra țintei călătoriei și care i-a spus că nu în satul X trebuia să meargă, ci în unul vecin, căci acolo erau mulți care aveau nevoie de ajutor medical. Insistent, l-a convins pe doctor și chiar l-a însoțit la locul unde se dovede că străinul avusese dreptate că e nevoie de ajutor. Și mai află că satul către care se îndrepta el inițial fusese ocupat în ziua precedentă de japonezi, așa că, dacă ajungea acolo, cădea prizonier. Îndată ce a intrat în sat, tânărul îndrumător a dispărut. Ulterior, a ajuns la concluzia că acel tânăr, apărut ca din senin, vorbind în îndepărtata Chină englezește, a fost Însuși Mântuitorul lumii, Iisus Hristos, în numele Căruia era și el prezent pe acele meleaguri.

Imaginea obsedantă a vindecatului prin *Tatăl nostru* de demența nevindecabilă, alăturat apariției salvatoare, îl determină, după alte peripeții, să se întoarcă în Anglia, să adâncească studiile medicale și să se reprofileze din specialitatea chirurgicală în psihiatrie, domenii în care a activat până la sfârșitul vieții și în care a descifrat o latură a etiopatologiei multor suferințe umane, pe care el le-a formulat

ca „*boli ale arborelui genealogic*” și pe care a încercat - cu succese evidente - să le vindece folosind rugăciunea creștină și, fundamental, rugăciunile Sfintei Liturghii, făcute atât pentru vii, cât mai ales pentru cei morți.

Numeroasele decenii de practică sub această nouă orientare i-au prilejuit multe succese, atât în țara natală, cât și în Statele Unite, și care au fost formulate prin descrierea „cazurilor” sub titlul de *Vindecarea arborelui genealogic*. Dar nu printr-o terapie *alo-pată* sau *homeopată*, nici prin recurgerea la fel și fel de practici moderne, ci numai prin rugăciunile consacrate de Biserica Creștină, făcute pentru unii morți antecesorii bolnavilor prezentați la el. Rezultatele obținute, de mare răsunet, au prilejuit comentarii, discuții, controverse, chiar adversități care au mers până la amenințarea cu interzicerea practicii unui astfel de tip de practică până la sfârșitul zilelor.

Din cele afirmate în scris, dar și din convorbirile avute personal în timpul vizitei sale în România, am reținut o repetată afirmație: „*Nu sunt teolog, dar acestea sunt faptele*”. Adică, el nu era propovăduitorul unei doctrine medicale (sau religioase); nu făcea decât să arate că rugăciunile făcute în anume condiții pentru unii morți aparținând familiei bolnavului prezentat la el aduceau vindecarea, chiar și atunci când rugăciunea se făcea într-un loc și bolnavul se afla în altă parte. Rugăciunea nu era obligatoriu să aparțină bolnavului, ci familiei acestuia, care, eventual, trebuia să respecte unele condiții impuse de medic în urma unei cercetări minuțioase, profilate pe aspectul religios al vieții antecesorilor bolnavului, antecesorii cu fapte și practici necreștine.

Căutând să înțeleagă noima legăturii între cele făcute de unii oameni plecați din lumea aceasta, fără o împăcare cu Dumnezeu, și apariția unor boli la unii urmași, nu a găsit-o decât presupunând că prin păcatul unuia s-a „alterat”, s-a îmbolnăvit *arborele genealogic* din care cei doi făceau parte, indiferent de distanța în generații dintre ei. Noțiunea de *arbore genealogic* nu e doar o idee teoretică. Ideea existenței

lui, în desfășurarea pe verticală a existenței ființei omenești, este cunoscută dintotdeauna. De-a lungul veacurilor a fost reprezentată literar-poetic sau pictural. Pentru ilustrarea ascendenței trupești a Mântuitorului Iisus Hristos, în trecut era prezentă, pe pereții bisericilor, figurarea „*arborelui lui Iesei*” (tatăl împăratului David, care făcea parte din seminția lui Iuda), din care proorocii anunțaseră de mult că se va produce întruparea Mesiei, ca și în cuvintele „*Toiag din rădăcina lui Iesei și floare dintr-însul*”. Dar dacă legătura dintre oameni pe verticala existenței nu mai poate fi pusă la îndoială - între altele, studiile lui Jung au adus precizări asupra modalității de realizare a acestor legături - nu se putea explica și justifica posibilitatea ca unul să păcătuiască și altul să sufere, fiindcă, deși vechiul proverb susține că „*părinții au mâncat aguridă iar copiilor li se strepezesc dinții*”, afirmația e contrazisă de descoperirea făcută de Dumnezeu proorocului Isaia, prin care se arată limpede că fiecare plătește/suferă, pentru păcatul său. În cazul că un fiu suferă ca și tatăl, să zicem, de aceeași boală, nu înseamnă că fiul suferă pentru păcatul tatălui, ci pentru ca și el a căzut în același păcat. Pe deasupra, în conformitate cu doctrina liberului arbitru, nu se poate admite ca un nou venit pe lume, botezat după lege, să rămână împovărat de păcatul antecesorului. E nedrept și contravine legii liberului arbitru, care admite responsabilitatea fiecăruia numai după faptele lui. Cu toate acestea, rezultatele terapeutice obținute de dr. Kenneth contraziceau niște afirmații teologice bine stabilite și acceptate de toți.

Dr. Kenneth spunea repetat: nu sunt teolog ca să dau o explicație, dar acestea sunt faptele. Vindecările obținute nu erau socotite ca atare numai de el, ci de fiecare dată au fost prezenți ca martori rude, apropiate sau nu, prieteni sau chiar împreună participanții la rugăciunile respective.

Dar s-a ajuns la un împas care a avut rezultat negativ, în sensul că s-a frânat răspândirea, chiar generalizarea metodei care, de bine - de rău, putea oferi speranțe în suferințe îndeobște cunoscute ca nevindecabile și care prin acest caracter prilejuiau plecarea bolnavului din această lume fără speranță, într-o stare sufletească incompatibilă cu mântuirea. La rândul-mi, am rămas descumpănit și neapărat în fața

acuzățiilor multor fețe bisericești, unele cu autoritate, care, favorizate și de faptul că dr. Kenneth nu era ortodox, au declarat practica sa drept eretică, aducând amenințări în cazul persistenței în acea practică.

Neavând nici o autoritate în materie, nu am îndrăznit a angaja discuții mai ample și mai largi cu persoanele de autoritate care s-au opus. Rezultatele terapeutice au confirmat în practică legătura cauzală, dar în ce fel acționa ea, nu puteam explica - deși am o experiență medicală de peste 50 de ani. Mai era și amara sentință a lui Eminescu: „*De e sens într-asta, e-ntors și ateu, / pe palida-ți frunte nu-i scris Dumnezeu*” (*Mortua est*). Încă nu m-am putut vindeca de neliniștea provocată de această „lipsă” de argumente, care să susțină niște fapte, împotriva celor care, cu o argumentație teologică căreia nu i te puteai opune, reușeau cu vorbe să contrazică faptele.

Și totuși...

În limbajul românesc autentic, plin de înțeles, există cuvântul **ispășire**, cu un sens foarte adânc, între unul *moral* și unul *juridic*. Prin această vorbă se subînțelege existența unei obligativități, adică există în viață ceva care, o dată săvârșit, impune o *pedeapsă*, o *plătire*, o *răscumpărare*. Ea nu are un caracter de infinit, ci, dimpotrivă, asigură încetarea a ceva. „*A ispășit*” înseamnă „a plătit”, „a reparat”, „a desființat” ceva. Fapta care are astfel de urmări ne poate duce cu gândul la ceea ce în limbaj religios numim păcat. În definiția obișnuită, păcatul înseamnă înfrângerea voii lui Dumnezeu, indiferent de condițiile în care s-a săvârșit. Teologia catolică accentuează asupra *facies*-ului juridic al acestui act. Prin el înfrângându-se voia dumnezeiască, înseamnă că Dumnezeu a fost împiedicat să facă un anume lucru prin acel act de voință.

În consecință, cum Dumnezeu nu e izvor al nici unui rău, cel ce a păcătuit a împiedicat săvârșirea unei fapte bune, lipsa căreia implică o dăunare, o pagubă. Fără acoperirea pagubei nu se poate merge mai departe, plata e obligatorie, altfel nu se poate înainta pe calea binelui. Neplata înseamnă oprirea vieții în loc, moarte. Așadar, fără ispășire nu se poate asigura viața. Păcatul adamic nu putea fi desființat,

fiindcă nu era posibilă plata, ispașa. De aceea a fost necesară Întruparea, pentru ca în Cel ce urma să ispășească să fie prezent și „autorul” păcatului (omul) și plătitorul (Dumnezeu).

Pe Golgota s-a făcut ispășirea. Cei ce au beneficiat de ea nu au putut fi decât cei care s-au constituit în urmașii „plătitorului”. Semnul acestei încheieri de conturi a fost Învierea din morți, revenirea la starea dinainte de păcat, la starea de nemurire. Dar, după Golgota, a dispărut păcatul din lume? Nu! De aceea instituția „ispășirii” a continuat să existe. Înțelegem aceasta prin pilda vameșului: „*Doamne, de am nedreptățit pe cineva, întorc împătrit...*”. Va să zică, vameșul recunoaște că a păcătuit, îi pare rău de fapta lui, dar nu este de ajuns. Căci el, păgubind pe cineva, cum ar fi putut Dumnezeu să-l ierte, lăsând pe păgubaș mai departe în paguba lui? Știind aceasta - și aici stă și explicația iertării - se angajează să întoarcă împătrit, cum era rânduit în Legea veche. Numai în acest fel actul lui de pocăință era întreg, iar el se putea bucura de iertarea dumnezeiască. (n.red.: cei care nu au primit Legea Nouă, sau au primit-o dar numai formal, trăind tot fără de Hristos, practic sunt și azi sub Legea Veche; pentru un creștin trăitor însă, deci pentru un creștin care se spovedește, iertarea vine prin spovedanie – ca un al doilea botez – „ispășirea” fiind de fapt, nu o pedeapsă, ci un canon / tratament de îndreptare pentru un suflet vindecat dar aflat în stare de convalescență, de re-facere)

Dar, cu cei care nu ajung la această stare de conștiință a responsabilității lor personale, ce se întâmplă? Îi poate ierta Dumnezeu? Desigur că nu, fiindcă ar fi un act de nedreptate. Unul înșeală și păgubește pe semenul său și Dumnezeu, pentru o părere de rău îl iartă, păgubașul rămânând mai departe păgubit. Aici intervine legătura pe verticală dintre generații. Cel ce a păcătuit aparține unui arbore genealogic, unei familii, unei linii genetice. Insul care păcătuiește lezându-se pe el, concomitent lezează și linia genetică din care face parte și de care nu are cum să se despartă, căci rupt din trunchiul respectiv moare, piere, iar acel trunchi va fi cu ceva rănit, împuținat. *Paguba trebuie plătită*, ceea ce s-a luat trebuie pus la loc. Trebuie, cum s-ar zice, făcută „ispășirea”. [n.red.: Cu mențiunea că și paguba celui păgubit poate fi o „ispășire” a

celui păgubit! Privind astfel lucrurile, rezultă că și *răzbunarea* – ochi pentru ochi și dinte pentru dinte, legea talionului din Vechiul Testament – este de fapt o *re-îmbunare*, cum ne spunea odată Constantin Noica, cel vinovat fiind „ajutat” să ispășească. Trăind însă după Legea nouă, cu Hristos, pentru o faptă rea ne vom *răzbuna* făcând în schimb o faptă bună – răzbunarea (re-îmbunarea) cea mai sfântă este când dușmanul tău e silit a recunoaște că ești bun, iar el e rău. „Răzbunarea” creștină ar fi deci o „jertfă ispășitoare” a bunului creștin care poate aduce spășirea (pocăirea) păcătosului și, în final, izbăvirea lui, mântuirea lui].

Idea responsabilității dincolo de persoana proprie apare încă din vremea lui Orfeu (Tracul). El a vorbit despre responsabilitatea față de cei de care fiecăruia este legat: familie, trib etc. Ea s-a dezvoltat de-a lungul veacurilor ajungând la formularea juridică a ideii de ereditate, atât în sens pozitiv, cât și negativ. În Legea veche, la iudei, exista o regulă după care insul mort și care lăsa datorii față de comunitate, nu putea fi scos din casă și îngropat, până nu i le plătea cineva. Se întâmpla ca unii morți să stea zile întregi neîngropați, dacă nici una din rubedenii nu se ducea să-l îngroape, ca să nu fie obligată să-i achite mai întâi datoriile.

Dacă după Înviere și propovăduirea Evangheliei, oamenii ar fi înțeles să-și ducă viața conform învățăturii, ar fi trebuit ca nimeni să nu mai păcătuiască; iar prin Învierea din morți a lui Hristos și fiind absolviți de plata păcatului adamic, efectuată prin jertfa Mielului, trecerea spre viața veșnică a fiecărui creștin însemna eliberarea de legăturile trupului și trecerea direct în Împărăția lui Dumnezeu. Ca în cazul Sfinților, care, într-un fel sau altul, fie prin martiriu, fie printr-o viață riguros creștină, n-au putut fi ținuți în legăturile morții, ci, asemenea lui Hristos, s-au eliberat efectiv și, în numele Celui care nu a putut fi ținut în legăturile morții, au trecut la cele veșnice neîmpiedicați. Aceasta a fost ceva de excepție - și au împlinit-o doar Sfinții. Restul, fie că nu L-au primit pe Hristos, fie că, deși L-au primit și au beneficiat de eliberarea din păcatul adamic, totuși, prin viața lor nu au putut să scape de întreaga moștenire, în sens negativ, a păcatului asupra firii omenești (prin Botez se iartă păcatul adamic, dar nu și consecințele lui trupești; iar prin

trup se înțelege acea câtime de materie purtând în ea viață și care sub forma „seminței” a asigurat continuitatea omului pe pământ, de la Adam și Eva până azi). Consecințele și rănilor produse prin păcatul adamic n-au fost iertate prin jertfa lui Hristos, fiindcă ele constituie o păgubire a ființei umane care cer o plată, o ispășire, spre a se împlini actul de dreptate dumnezeiască. Numai atunci când toți oamenii se vor fi plătit în vreun fel de datoria contactată prin păcat, abia atunci opera de mântuire a lumii va fi încheiată.

Aici ne întâlnim cu a doua idee a dr. Kenneth, care - interpretând spusele Mântuitorului că „*mai are și alte oi care nu sunt din turma aceasta*” - susține că, după despărțirea sufletului de trup, prin rugăciunile creștine pentru morți, se cere Mântuitorului să binevoiască a lua în turma de suflete - din lumea cealaltă - în sfânta Sa purtare de grijă și vindecătoare pe acel suflet care, cât a trăit pe pământ și prin felul în care a trăit, nu a putut plăti datoria pe care, prin moștenire, o avea în ființa lui, adică acea consecință trupească a păcatului adânc, neiertată. Rugăciunea oferă acel suflet Mântuitorului Hristos spre vindecare în spațiul de timp dintre data morții respectivului și Judecata cea mare. În acest fel se justifică rostul cultului morților în creștinism și existența timpului dintre judecata individuală și cea generală, în care aparținătorii fiecărui arbore genealogic se pot ruga - spre a ispăși datoriile tuturor aparținătorilor arborelui respectiv. Astfel se vedește existența responsabilității pe verticală, care merge până la nivelul unei națiuni, alcătuită din totalitatea descendenților fiecărui trunchi genetic apărut după Potop, la așa-zisa „*încurcare a limbilor*”, când Dumnezeu a creat neamurile. Extinderea responsabilității etnice se vedește în istoria fiecărui neam, în toate cele pe care le-a trăit și înfăptuit fiecărui neam, în contextul viețuirii în Hristos sau al neprimirii Lui.

Dumnezeu i-a descoperit d-rului Kenneth McAll această revelație, într-o țară care nu-L primește pe Hristos și unui aparținător al unei colectivități creștine care abuzează și arată nepricepere în tâlcuirea adevărată a cultului morților, spre a ajuta celor care azi se află departe de adevărul ortodox - de care nu ei au făcut ruperea - să se întoarcă la adevăr, vina lor fiind una plătibilă, cu puțința de ispășire,

ei nefiind autori ai rătăcirii, ci numai moștenitori ai greșelii. Cu condiția ispășirii prin reîntronarea cultului pentru morți, așa cum a fost alcătuit de Sfinții Părinți, cult prin care se poate obține plata, reparația, pentru cei care au făcut respectiva ispășire. Prin aceasta, Dumnezeu, în mare mila Sa, a deschis o porțiță de mântuire și acelor suflete rătăcite.

În copilăria mea, era o mare rușine și era cu totul reproșabil dacă într-o familie se întâmpla ca vreo persoană să plece din lume „*negrijit*”, adică neîmpăcat cu Dumnezeu prin Taina Sfintei Spovedanii și a Sfintei Împărtășanii. Azi, mai ales la așa zisele „*zile ale morților*”, nu este o raritate să auzi pe preot adăugând la vreun nume „*mort nesposedit, neîmpărtășit*”. Frecvența acestui fel de părăsire a lumii arată grava stare de indiferență religioasă în care a ajuns chiar și poporul român. În acest fel, rândurile candidaților pentru focul cel veșnic se îngroașă nemăsurat. Or, un arbore genealogic, care pe durata a câtorva generații nu poartă pe el „*fructele mântuirii*”, chiar dacă a avut condiții de existență normale (simbolic: udat, plivit, curățat etc.) și nu s-a uscat în condiții vitrege de existență, este expus la a fi tăiat și aruncat pe foc. Textele evanghelice sunt limpezi în această privință. Dar ce să faci cu acel arbore genealogic care are și ramuri cu roade, dar și ramuri neroditoare? Se înțelege că are nevoie de ajutor pentru ca ceea ce este neroditor să dea rod.

Nu la astfel de cazuri s-a referit doctorul Kenneth?! Nu pentru ele a fost inspirat de Dumnezeu? Este greu și primejdios să respingi la un moment dat nu numai o practică de a face binele, ci și o idee? Dacă e posibil așa ceva, de ce să-l resping? Având conceptul ispășirii, putem înțelege ceea ce doctorul Kenneth nu a reușit. *Anumite dăunări ale ființei umane nu sunt vindecabile decât numai cu împlinirea unei anumite rânduiei, o anume ispășire*, un anume fel de a plăti o daună. Care se află în Sfânta Euharistie, în rugăciunile rânduite dintru început pentru vindecarea fără greș. Căci apelăm la Doctorul sufletelor și al trupurilor, la Doctorul Cel care nu poate greși, la Doctorul care nu refuză pe nimeni. El atâta cere: ispășirea, plata daunei a cărei vină se transmite peste generații și care deși este făcută de un ins, împovărează întreaga descendență. Fiindcă între păcat și ispășire este o

legătură care nu poate fi desființată: odată păcatul săvârșit, de la sine se instalează necesitatea ispășirii. Dar până se ajunge la ea, trebuie parcurs un drum obligatoriu, care începe cu recunoașterea păcatului, obținerea dezlegării de el, angajamentul (care să fie respectat, ceea ce necesită (un timp de probă) și după aceea ispașa, ca ultim act al unui îndelung proces terapeutic. Și e minunat – și e dovedit - că aceasta se poate săvârși de-a lungul mai multor generații, mântuindu-l și pe autorul păcatului.

Sfântului Ioan Botezătorul i s-a spus *Înainte Mergătorul* pentru că a fost ca un sol care a alergat înaintea Împăratului, anunțându-l sosirea, nu numai pe pământ, ci și în lumea cealaltă. Pe pământ și în iad au avut parte de mântuire numai cei care i-au primit vestirea. Acela pe care L-a vestit avea putere și pe pământ și în iad. Acesta este marele semn al dumnezeirii Lui. Văzută în acest fel, procedura „tehnică” de vindecare propusă de doctorul Kenneth McAll are o explicație teoretică ajutătoare întru acceptarea ei chiar și în vigilența Ortodoxie.

Noi nu știm unde și cum lucrează Sfântul Duh, dar asta nu ne scutește de a-i căuta lucrările și, o dată identificate, să le facem cunoscute.

Să ne gândim la poporul nostru, care sub bâta și gloanțele comuniste a pierdut peste un milion de suflete, că au fost familii complet exterminate, că au murit în închisori și în lagăre mii de creștini fără o lumânare, fără o rugăciune și ale căror trupuri au rămas fără nici o urmă. Majoritatea acestora au fost chemați la mântuire prin Sfântul Botez. Cine-i poate lipsi de împlinirea promisiunii de mântuire primită prin nașterea cea de-a doua? Ce altă cale avem ca să-i ajutăm? Măcar această ispașă să se facă prin pomenirea lor la Sfintele Liturghii ce se fac pentru ei.

Iar ispașa noastră să conștie în aceea de a se identifica toți morții de pe pământ, din lagăre și închisori, măcar prin pomenirea numelui de botez și care, în cadrul unor Sfinte Liturghii colective, să fie citite de preoții slujitori, cerând-se pentru ele extinderea lucrării vindecătoare a Domnului Iisus Hristos, prin încredințarea acelor suflete în Sfânta Lui grijă. Exact ceea ce a recomandat doctorul K. McAll în cazurile singulare pe care le-a îngrijit. De aceea, am putea numi

generația aceasta de după comunism „*generația ispășitoare*” și, prin aceasta, invitându-i pe aparținătorii ei să împlinească acest act de ispășire colectivă pe care-l așteaptă și Dumnezeu.

Au existat și multe suflete care, unele fără voia lor, au plecat de pe pământ nespovedite, neîmpărtașite și fără lumânare, multe dintre acestea având chiar îngăduința (cum a demonstrat-o doctorul Kenneth) de a produce fel de fel de „semne” asupra membrilor descendenți ai familiilor lor, cerând o mică jertfă de ispășire, absolut obligatorie și necesară spre împăcarea și a sufletelor vitregite până acum de mila lui Dumnezeu. Este ceea ce așteaptă Dumnezeu de la românii de azi, înainte de a purcede la marea judecată, care, din semnele existente, se pare că nu este departe de a se produce.

Medicina învață că bolile pot fi clasificate în două mari grupe: vindecabile și nevindecabile, adică boli care nu pot să ducă la moarte și boli care presupun o evoluție spre moarte sau de durată infinită, ce prilejuiește scoaterea celui atins de o astfel de suferință din circuitul social, transformându-l din mădular activ al societății, util ansamblului uman în care trăiește, într-unul păgubitor, în povară sau chiar parazit social.

Pe de altă parte, din constatările și experimentele dr. Kenneth, faptul ca într-o familie să se petreacă evenimente morbide semnalabile în felul descris de el nu este o regulă a patologiei, adică, general vorbind, puțini sunt cei care se pot bucura de un fel de rol de clopot de alarmă venit din cealaltă lume, iar grație descifrării mesajului să se întreprindă măsura „terapeutică” atât de simplă (în aparență) de *a se săvârși pentru cel „depistat” bolnav din lumea cealaltă, marea și mântuitoarea taină a Sfintei Euharistii*. Majoritatea covârșitoare a „arborilor genealogici” existenți azi în lume sunt bolnavi în sensul descris de dr. Kenneth și, fie din nepăsare, fie din ignoranță, nu recurg la lucrarea salvatoare, suferința continuând a se manifesta generații după generații, putând duce în ultimă instanță la stadiul de pom neroditor, care să cadă sub osânda evanghelică a tăierii și a punerii pe foc. Dar apare și mai gravă eventualitatea din *Evanghelia „smochinului”*, adică într-un oarecare arbore genealogic uman să se săvârșească înfricoșătorul

păcat împotriva Sfântului Duh. Este evident că acea linie genetică - reprezentată în *Evangelhie* prin smochin - în mod persistent nu numai că nu a adus roade duhovnicești, ci, dimpotrivă, a manifestat potrivnicie împotriva Sfântului Duh. Domnul Iisus Hristos a spus limpede despre acest păcat: *nu are iertare nici în lumea aceasta și nici în cealaltă*.

Ne punem întrebarea, câți aparținători ai vreunui arbore genealogic existent azi în lume, observând sterpiciunea neamului din care fac parte, s-au gândit: „*Nu cumva vreunul sau mai mulți din aparținătorii liniei genetice din care eu fac parte au păcătuit împotriva Sfântului Duh, expunând la pieirea absolută neamul căruia îi aparțin și, prin urmare, și pieirea mea personală? Ia să caut și să încerc să văd dacă mai există o portiță de salvare, știut fiind că Dumnezeu vrea ca toți oamenii să se mântuiască?*”.

În fuga condeiului, mi-a venit în minte o teribilă „armă de distrugere în masă”, bomba atomică, față de care cuptoarele lui Hitler au fost niște jucării. În ce păcat se poate încadra uciderea în masă a sute de mii de oameni „deodată”? Creatorii acestui monstru fără egal în istorie, gândindu-l și înfăptuindu-l, ce păcat au făcut? Simpla omucidere? Întreaga lucrare a lui Hitler, cu uciderile de care nimeni azi nu poate fi acuzat că nu știe despre ele, a fost sancționată dincolo de normele juridice existente în materie, socotind crimele respective ca fiind de neiertat în veci. Nu seamănă această concepție a neperimării cu neiertarea păcatului împotriva Sfântului Duh? Atunci creatorii bombei atomice, prin produsul minții lor și lucrarea ereziilor lor, nu sunt mult peste cuptoarele naziste? Căci o dată uciși (gazați) și arși, biata cenușă a victimelor reprezenta o fărâmə de materie prin ea însăși nedăunătoare, cu cea mai mare ușurință integrându-se în praful drumului sau în mълul apelor. În schimb, bomba atomică - energia nucleară - nu numai că ucide și combustionează până la volatilizare, ci, încăpățanată, se leagă de materia locului care a fost blestemat să se întâlnească cu o „creație a minții” (a ce fel de oameni?) și în mod perfid, prin respiraie, prin atingere sau altă modalitate de contact, continuă a răspândi moartea ca un fel de vis a tergo al minților care au lucrat spre înmagazinarea morții în acea satanică creație a proiectilului atomic. Și încă și mai mult: folosindu-se în mod

criminal rodul trudei a generații de chimiști și bacteriologi, care toți au dorit să slujească binelui omenirii, s-au „creat” armele zise chimice, bacteriologice, biologice.

Când Domnul Iisus Hristos a condamnat orice violență împotriva aproapelui atât de categoric, El a pus hotar de netrecut adeptilor Lui, prin care să li se atragă atenția că în exercitarea poruncii de iubire - nu numai a aproapelui, ci chiar a vrăjmașului - nu este îngăduită nici o derogare de la această ordonanță de obârșie divină, unde pot fi așezate gândurile și faptele celor care nu numai că au dorit, ci au și înfăptuit mijloace de ucidere în fața cărora actul lui Cain apare ca o joacă de copil?

Privind prin aceasta prismă, nu putem să nu observăm că aproape fiecare locuitor al Terrei din vremurile noastre este obligat în interesul personal, familiar și chiar național să cerceteze cărei linii genetice îi aparține. Și, în afara faptului de a se păzi pe el însuși de a făptui ceva care să-l afecteze și pe el și arborele căruia îi aparține, trebuie să cerceteze dacă nu cumva, colateral sau antecesor, cineva din același arbore genealogic nu a făptuit „ceva” prin care în cursul vieții lui să fi afectat arborele său și, plecând din această viață, să nu fi „ispășit” acel păcat, adică să nu fi „plătit” împătrit dauna produsă, morală sau materială. E de știut astăzi ca o astfel de datorie nu se stinge cu moartea făptuitorului, ci ea împovărează arborele genealogic, linia genetică aparținătoare în mod definitiv și dacă acea datorie nu este plătită, ispășită, acel arbore genealogic nu mai aduce rodul pe care l-a cerut Creatorul atunci când din neființă l-a adus la ființă, încercându-l cu obligația de a-și justifica existența prin producerea unui anumit rod. Astfel, riscă, datorită sterpiciunii, să piară prin uscare, prin tăiere și punere pe foc și mai ales (Doamne, ferește!) prin blestem divin.

În calitate de aspirant - prin credința în Mântuitorul Iisus Hristos - la mântuire, dar și de român, scriu acestea înfricoșat, căci privind în jur nu văd (poate sunt eu orb) nici un semn că oamenii își pun astfel de întrebări. Desigur, *mila lui Dumnezeu este nelimitată, dar manifestarea ei este limitată în timp*. Cu îndelungă răbdare, teologia ne învață că lumea aceasta având început, are și sfârșit. Ceea ce presupune ca

la un moment dat răbdarea lui Dumnezeu va înceta. Ne-o pilduiește Sodoma și Gomora. Când se va produce aceasta, nu este dat să o știe nici îngerii, necum oamenii.

Văzând satanicele manifestări ale omenirii de azi, socotesc, că o tragere a unui semnal de alarmă este justificată. Scoțând în evidență descoperirea de care s-a bucurat dr. Kenneth McAll, cred că este necesar ca o aplicare cât mai largă a „metodei” sale să reprezinte o lucrare prin care omenirea să reușească să obțină o „amânare” a sfârșitului.

Avem în inimă acest gând știind că aceasta reprezintă însăși activitatea Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu, care neîncetat, fiind încă în lume, se roagă Fiului ei ca să îndelungească răbdarea și mila, doar-doar oamenii, cât mai mulți, se vor trezi din amorțeala duhovnicească în care se află și, oferind plata ispășirii în felul recomandat de dr. Kenneth, să reușească a salva de focul veșnic cât mai multe suflete. Apelul meu este îndreptat mai întâi către frații mei întru credință - creștini - și întru sânge – români - ca, făcându-se purtători ai flăcării evanghelice, să împlinescă suprema poruncă: „*Iubiți pe vrăjmașii voștri*”.

Iar ca „semn” al justei lor orientări spirituale să se adreseze ultimativ singurei care astăzi are trecerea exclusivă de a i se asculta rugăciunile, Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu și Pura Fecioara Maria, căreia înălțându-i pe pământul românesc cea mai măreață Biserică, să-i arătăm că-i cunoaștem și recunoaștem rolul hotărâtor în dumnezeiescul plan al mântuirii neamului omenesc: Fecioria și Maternitatea prin care s-a putut înfăptui Întruparea, dar și continuarea lucrării ei de Mamă Universală, care prin harul maternității divine și-a câștigat privilegiul de a fi ascultată neîncetat de Fiul ei, Fiul lui Dumnezeu și Fiul Omului și Mântuitor al lumii, căruia slavă, cinste și închinare se cuvine, împreună cu a Tatălui și Sfântului Duh, acum și în vecii vecilor. Amin. (*Permanențe, nr. 6-9/ 2005*)

Dinamica relațiilor Stat – Biserică, între tradiție și actualitate, în contextul aderării României la UE

Stelian Gomboș

În mod tradițional, relațiile dintre Biserică și Stat în țările majoritar ortodoxe au urmat principiul bizantin al *simfoniei*, adică al armoniei, al sincronizării, al înțelegerii și cooperării dintre două instituții deosebite și distincte: *una spirituală și cealaltă politică*, pe care le unea însă, viața socială comună a credincioșilor Bisericii și a cetățenilor Statului.

Totuși, în Țările Române *simfonia* din Imperiul Bizantin a fost adaptată la realitățile Principatelor și apoi ale Statului Român modern, influențat fiind de spiritul occidental secularizat. Pe lângă aceasta, *simfonia* Biserică – Stat n-a fost niciodată *simetrică* în sensul de egalitate de forțe militare, ci aproape întotdeauna a fost una *asimetrică și denivelată*. Biserica *se ruga permanent pentru Stat*, așa cum o face până astăzi, dar adesea *ea se și ruga de Stat*, ca să o ajute. Statul, la rândul său, sprijinea Biserica, dar era tentat adesea să *aservească instituția eclezială*.

“Oricum, în viața poporului român, *Biserica ortodoxă n-a fost niciodată un rival, un adversar sau un concurent real al Statului*, ci spațiul în care *lumea trecătoare a pământului se întâlnește cu Împărăția veșnică a cerului, arcul dintre “arșița” zilei de acum și speranța zilei de apoi*. În acest sens, în toată istoria ei, *simfonia* dintre Biserică și Stat a fost marcată de tensiunea dintre *ideal și insuficiență*, dintre *tradiția continuității și tendința înnoirii*”.

Oprindu-mă aici, cu partea de introducere pentru a reuși să ajung la partea de actualitate a problemei, voi susține faptul că atât Constituția României din 2003, cât și cea din 1991, definește relația Stat – Biserică sau mai exact relația Stat – Culte (art. 29), folosind termenii următori: “*Culte religioase sunt libere să se organizeze potrivit statutelor proprii, în condițiile legii; Cultele*

religioase sunt autonome față de Stat și se bucură de sprijinul acestuia, inclusiv prin înlesnirea asistenței religioase în armată, în spitale, în penitenciare, în azile și în orfelinat” (art. 29, alin. 5).

Autonomia Bisericii față de Stat și sprijinul din partea acestuia sintetizează, de fapt, tradiția coexistenței Statului și a Bisericii încă de la începutul primelor state românești medievale din secolul al XIV – lea.

Bineînțeles, atât forma autonomiei Bisericii față de Stat, cât și intensitatea sau dinamica sprijinului acordat de către Stat Bisericii au variat de la un principe – domnitor la altul și de la o epocă la alta, astfel încât existau mari diferențe între modul de abordare și de tratare a Bisericii de către domnitorul Ștefan cel Mare și Sfânt (sec. XV) de pildă, care a înmulțit averile mănăstirilor, în comparație cu domnitorul Alexandru Ioan Cuza, care a secularizat sau etatizat averile mănăstirești (sec. XIX), asigurând totuși salarizarea clerului.

Tradiția autonomiei Bisericii față de Stat și a sprijinului Statului față de Biserică a fost menținută într-o formă foarte redusă, minimală chiar și în timpul regimului comunist, deoarece Constituția Republicii Populare Române sau a Republicii Socialiste România nu prevedea expres o separație între Stat și Biserică¹, iar Statul acorda un sprijin financiar minimal pentru salariile preoților.

Desigur, autonomia cultelor în regimul comunist era foarte limitată, iar controlul Statului asupra lor era foarte sever, opresiv, fiindcă ateismul era o ideologie oficială de Stat. Studii recente arată că Biserica n-a fost niciodată deplin autonomă față de Stat și nu a dispus de o situație materială suficient de consistentă și stabilă pentru a nu avea nevoie de sprijinul Statului Român². Această situație o mai întâlnim și astăzi, mai cu seamă din cauza crizei economice și materiale a țării. Astfel, sprijinul Statului față de cultele religioase, stipulat în cele două constituții ale României de după 1989, nu se datorează numai tradiției, ci și realităților actuale, concrete. *Totuși, ponderea tradiției contează mai mult decât situația economică.* În acest sens, există țări europene occidentale cu o economie consolidată cum ar fi Italia, Germania, Belgia dar cu toate acestea sprijinul Statului față de Biserică sau față de unele

culte religioase tradiționale în țările respective se practică în baza tradiției multiseclare!...

Însă tradiția aceasta de susținere a Bisericii de către Stat însemnează și o recunoaștere constantă de către Autoritatea statală a rolului pe care Instituția eclezială l-a jucat de-a lungul timpului în viața acestui popor, în promovarea limbii, culturii și identității naționale, în viața spirituală și socială a acestei țări.

Ca urmare, în România, proiectul noii **Legi privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor** pleacă de la premisa de bază a recunoașterii de către Stat a rolului pozitiv al cultelor în viața societății românești contemporane:

“Statul Român recunoaște cultelor rolul spiritual, educațional, social – caritativ, cultural și de parteneri sociali, precum și statutul acestora de factori ai păcii sociale” (art. 7, alin. 1).

Statul roman recunoaște rolul important al Bisericii Ortodoxe și al celorlalte Biserici și Culte recunoscute, în istoria națională a României și în viața societății românești (art. 7, alin. 2).

Culte recunoscute sunt persoane juridice de utilitate publică. Ele se organizează și funcționează în baza prevederilor constituționale și ale prezentei legi, în mod autonom, potrivit propriilor statute (art. 8, alin. 1).

Ca urmare a acestei atitudini, o notă deosebită în noul proiect de Lege a Cultelor există posibilitatea *parteneriatelor sociale de interes comun încheiate între Stat și Biserică sau Culte (art. 9, alin. 5)*. În acest sens, se trece de la simpla respectare a libertății religioase și a autonomiei cultelor la cooperarea – parteneriat social dintre Stat și Biserică în viața societății românești. Tot în această privință se menționează și faptul că *Statul sprijină activitatea cultelor ca furnizori de servicii sociale (art. 10, alin. 6)*.

Aceste relatări noi privind cooperarea dintre Stat și Biserică în domeniul vieții sociale se explică nu numai prin încrederea de care se bucură Biserica în rândurile populației României, românii fiind unul dintre popoarele cele mai religioase ale Europei, ci și prin nevoia de a face față multor probleme de ordin social: sărăcia, sănătatea

precară a populației, migrația, șomajul, ajutorarea bătrânilor, a copiilor, a persoanelor defavorizate sau a celor cu dizabilități.

Cu siguranță, toate aceste probleme ale societății românești nu sunt numai *probleme sociale ale Statului ci și probleme pastorale ale Bisericii sau ale cultelor religioase*. Cu alte cuvinte, libertatea – autonomia și egalitatea cultelor religioase față de Stat nu exclude coresponsabilitatea și cooperarea lor cu Statul, în rezolvarea problemelor majore și urgente ale societății românești actuale. În acest sens, tradiția trebuie înțeleasă ca fiind un *proces dinamic al fidelității creatoare* față de principiul de bază, iar nu simpla copiere a unor modele din trecut.

Pluralismul social și religios cere un efort sporit pentru o conviețuire pașnică între culte și chiar o cooperare a lor în acțiuni de interes comun. Dacă în constituția României se precizează că *“în relațiile dintre culte sunt interzise orice forme, mijloace, acte sau acțiuni de învrăjbită religioasă”* (art. 29, alin. 4), în proiectul noii Legi a cultelor același principiu este completat cu formularea: *“Raporturile dintre culte se desfășoară pe baza înțelegerii și a respectului reciproc* (art. 13, alin. 1).

Proiectul noii Legi a cultelor precizează, de asemenea, că libertatea cultelor religioase este asociată cu obligația acestora *“să respecte Constituția și legile țării și să nu aducă atingere siguranței naționale, ordinii, sănătății și moralei publice, precum și drepturilor și libertăților fundamentale ale omului* (art. 5, alin. 3).

O importanță deosebită este acordată în proiectul noii Legi a cultelor și *învățământului religios și teologic organizat* de culte și sprijinit de Stat (art. 32 – 35). În plus, este menționată și posibilitatea organizării unui învățământ confesional de toate gradele și formele, în condițiile legii învățământului național (art. 39). Prin aceasta, se accentuează, de fapt, recunoașterea rolului pozitiv al cultelor în domeniul educației. Și aici se vede legătura dintre tradiție și actualitate, dintre experiența pozitivă din trecut și necesitatea unor forme noi de aplicare a acesteia.

Este de remarcat că proiectul noii Legi a Cultelor *nu s-a limitat doar la experiența românească, ci a avut în vedere și contextual internațional European în care trăim, ținând seama și de necesitatea concordanței noii Legi cu tratatele internaționale la care*

România este parte (art. 1, alin. 1).

Faptul că acest proiect a fost elaborat în consultare cu cultele recunoscute din țara noastră, cu experți internaționali în domeniu, precum și cu diferite instituții (ministere) ale Statului a constituit un proces, deodată complex, necesar, eficient și benefic.

În baza noii Legi a Cultelor relațiile dintre Stat și culte vor fi, nădăjduim, *mai bine definite și cu rezultate practice multiple, favorabile societății românești actuale*. Aceasta presupune însă un *dialog sistematic și bine articulat* între Stat și instituția Bisericii referitor la posibilitățile și domeniile de colaborare și cooperare Stat – Biserică.

Din partea Bisericii este necesară “*o reflexie teologică profundă* privind legătura dintre etică și politică, dintre spiritual și social, dintre național și universal, dintre local și global. O atenție deosebită trebuie acordată reflexiei comune privind *natura și finalitatea libertății*, precum și asupra relației dintre *libertate și responsabilitate* în societatea de astăzi, și mai ales asupra relației dintre libertatea individuală și solidaritatea socială...”³

În timpul comunismului ne preocupa foarte mult întrebarea: *cum să dobândim libertatea?* Acum trebuie să ne întrebăm permanent: *Cum să folosim libertatea noastră?* Îndeosebi pentru a deveni mai umani, pentru a apăra și promova demnitatea umană, creată după chipul și chemată la asemănarea lui Dumnezeu.

Pentru Biserică, viața omului nu are doar o *dimensiune istorică, temporală, ci și una eternă, perenă, veșnică*. Totuși, *viața veșnică sau mântuirea depinde de faptele noastre săvârșite în istorie, în raport cu semenii noștri*. De aceea, libertatea în acțiune are nu numai o consecință *terestră sau socială, ci și una transcendentă, spirituală sau eshatologică* cu scopul de a ne menține în această corabie duhovnicească, bisericească care ne poate duce la limanul veșniciei în Împărăția Cerurilor!...

1. Dr. Adrian Lemeni, Dr. Florin Frunză și Ștefan Ioniță, *Viața religioasă în România*, ediția a II – a, Editura Bizantină, București 2005, p. 10 – 11.

2. George Enache, *Ortodoxie și putere politică în România contemporană*, Editura Nemira, București, 2005, p. 50, nota 78 și p. 68 – 90.

3. Mitropolit Daniel Ciobotea, *Idem*, p. 17.

PROIECT DE LEGE

LEGE privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. - (1) Statul român respectă și garantează dreptul fundamental la libertate de gândire, de conștiință și religioasă al oricarei persoane de pe teritoriul României, potrivit Constituției și tratatelor internaționale la care România este parte.

(2) Nimeni nu poate fi împiedicat să dobândească și să exercite drepturi recunoscute prin lege și nici nu poate fi constrâns, urmărit sau pus într-o situație de inferioritate pentru credința sau apartenența sa la o grupare, asociație religioasă sau cult ori pentru exercitarea, în condițiile prevăzute de lege, a libertății religioase.

Art. 2. - (1) Libertatea religioasă include libertatea oricarei persoane de a își manifesta credința religioasă în mod individual sau în colectiv, în public sau în particular, prin cult, învățământ, practici și îndeplinirea ritualurilor, precum și libertatea de a își schimba credința religioasă.

(2) Libertatea de a își manifesta credința religioasă nu poate face obiectul altor restrângeri decât a celor care sunt prevăzute de lege și constituie măsuri necesare într-o societate democratică pentru siguranța publică, protecția ordinii, a sănătății sau a moralei publice ori pentru protejarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Art. 3. - Părinții, tutorii sau alți reprezentanți legali au dreptul exclusiv de a opta pentru educația religioasă a copiilor minori, conform propriilor convingeri.

Art. 4. - Orice persoană sau comunitate religioasă are dreptul de a stabili și menține legături cu credincioși sau comunități de credincioși, la nivel național și internațional.

Art. 5. - (1) Orice persoană are dreptul să își manifeste credința religioasă în mod colectiv, conform propriilor convingeri și prevederilor prezentei legi, atât în structuri religioase cu personalitate juridică, cât și în structuri fără personalitate juridică.

(2) Structurile religioase cu personalitate juridică reglementate

de prezenta lege sunt cultele și asociațiile religioase, iar structurile fără personalitate juridică sunt grupările religioase.

(3) În activitatea lor cultele, asociațiile religioase și grupările religioase au obligația să respecte Constituția și legile țării și să nu aducă atingere siguranței naționale, ordinii, sănătății și moralei publice, precum și drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(4) Este interzisă prelucrarea datelor cu caracter personal legate de convingerile religioase, cu excepția situației când persoana vizată și-a dat în mod expres consimțământul pentru aceasta.

(5) Este interzisă obligarea persoanelor să își menționeze religia, în orice relație cu autoritățile publice sau cu persoanele juridice de drept privat.

Art. 6. - (1) Gruparea religioasă este forma de asociere fără personalitate juridică a unor persoane fizice care, fără nici o procedură prealabilă și în mod liber, adoptă și exercită o credință religioasă.

(2) Asociația religioasă este persoana juridică de drept privat, constituită în condițiile prezentei legi, care are ca obiect principal de activitate manifestarea unei credințe religioase.

(3) O asociație religioasă poate deveni cult în condițiile prezentei legi.

CAPITOLUL II

Culte

SECȚIUNEA 1

Relațiile dintre stat și culte

Art. 7. - (1) Statul român recunoaște cultelor rolul spiritual, educațional, social-caritativ, cultural și de parteneri sociali, precum și statutul acestora de factori ai păcii sociale.

(2) Statul român recunoaște rolul important al Bisericii Ortodoxe Române și al celorlalte biserici și culte recunoscute, în istoria națională a României și în viața societății românești.

Art. 8. - (1) Cultele recunoscute sunt persoane juridice de utilitate publică. Ele se organizează și funcționează în baza prevederilor constituționale și ale prezentei legi, în mod autonom, potrivit propriilor statute.

(2) De asemenea, sunt persoane juridice și părțile componente ale cultelor, așa cum sunt menționate în statutele sau codurile canonice proprii, dacă îndeplinesc cerințele prevăzute în acestea.

(3) Cultele funcționează cu respectarea prevederilor legale și în conformitate cu propriile statute sau coduri canonice, ale căror

prevederi sunt aplicabile propriilor credincioși.

(4) Denumirea unui cult nu poate fi identică sau confundabilă cu cea a altui cult recunoscut în România.

Art. 9. - (1) În România nu există religie de stat; statul este neutru față de orice credință religioasă sau ideologie atee.

(2) Cultele sunt egale în fața legii și a autorităților publice. Statul, prin autoritățile sale, nu va promova și nu va favoriza acordarea de privilegii sau crearea de discriminări față de vreun cult.

(3) Statul român cooperează cu cultele în domeniile de interes comun și sprijină activitatea acestora.

(4) Statul român, prin autoritățile publice abilitate, sprijină activitatea spiritual-culturală în străinătate a cultelor recunoscute în România.

(5) Statul poate încheia cu cultele recunoscute parteneriate în domeniile de interes comun, cât și acorduri pentru reglementarea unor aspecte specifice tradiției cultelor, care se supun aprobării prin lege.

Art. 10. - (1) Cheltuielile pentru întreținerea cultelor și desfășurarea activităților lor se vor acoperi, în primul rând, din mijloacele proprii ale cultelor, create și administrate în conformitate cu statutele lor.

(2) Cultele pot stabili contribuții din partea credincioșilor lor pentru susținerea activităților pe care le desfășoară. Contribuțiile vor fi deduse din baza de calcul a impozitului pe venit, în condițiile legii.

(3) Statul promovează sprijinul acordat de cetățeni cultelor prin deduceri din impozitul pe venit și încurajează sponsorizările către culte, în condițiile legii.

(4) Statul sprijină, la cerere, prin contribuții, în raport cu numărul credincioșilor cetățeni români și cu nevoile reale de subzistență și activitate, salarizarea personalului clerical și neclerical aparținând cultelor recunoscute. Statul sprijină cu contribuții în quantum mai mare salarizarea personalului de cult al unităților de cult cu venituri reduse, în condițiile stabilite prin lege.

(5) Cultele recunoscute pot beneficia, la cerere, de sprijin material din partea statului, pentru cheltuielile privind funcționarea unităților de cult, pentru reparații și construcții noi, în raport cu numărul credincioșilor cetățeni români și cu nevoile reale.

(6) Statul sprijină activitatea cultelor recunoscute și în calitate de furnizori de servicii sociale.

Art. 11. - Sprijinul statului constă și în acordarea de facilități fiscale, în condițiile legii.

Art. 12. - Utilizarea fondurilor bănești primite de la bugetul de stat sau bugetele locale, precum și respectarea destinației bunurilor primite în proprietate sau folosință de la autoritățile publice locale sau centrale, se supun controlului statului.

Art. 13. - (1) Raporturile dintre culte se desfășoară pe baza înțelegerii și a respectului reciproc.

(2) În România sunt interzise orice forme, mijloace, acte sau acțiuni de defăimare și învrăjbită religioasă.

(3) Împiedicarea sau tulburarea libertății de exercitare a vreunui cult recunoscut se pedepsește conform prevederilor legale.

Art. 14. - (1) Fiecare cult trebuie să aibă un organ național de conducere sau de reprezentare.

(2) Unitățile de cult, inclusiv filiile lor fără personalitate juridică, se înființează și se organizează de către culte potrivit propriilor statute, regulamente și coduri canonice.

(3) Înființarea unității de cult trebuie să fie comunicată spre evidența Ministerului Culturii și Cultelor.

(4) Unitățile de cult nou înființate ca persoane juridice pot solicita și primi sprijin financiar în limitele și condițiile prevăzute de legea bugetului.

Art. 15. - Sigiliile și ștampilele folosite de către un cult sau de către o unitate locală de cult trebuie să conțină și denumirea oficială sub care cultul a fost recunoscut, sau inițialele acesteia.

Art. 16. - (1) Cultele recunoscute pot folosi în desfășurarea activităților lor orice limbă vor considera de cuviință.

(2) În relațiile oficiale cu autoritățile statului, cultele recunoscute vor folosi limba oficială.

SECȚIUNEA a 2-a

Dobândirea calității de cult

Art. 17. - (1) Calitatea de cult recunoscut de stat se dobândește prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Culturii și Cultelor, de către asociațiile religioase care, prin activitatea și numărul lor de membri, oferă garanții de durabilitate, stabilitate și interes public.

(2) Prin hotărârea Guvernului prevăzută la alin. (1) se ia act și de statutul de organizare și funcționare sau codul canonic al cultului respectiv.

Art. 18. - Asociația religioasă care urmărește să dobândească calitatea de cult va formula o cerere în acest sens la Ministerului Culturii și

Cultelor, însoțită de următoarea documentație:

- a) dovada că este constituită legal și funcționează neîntrerupt pe teritoriul României ca asociație religioasă de cel puțin 12 ani;
- b) listele originale cuprinzând adeziunile unui număr de membri cetățeni români cu domiciliul în România cel puțin egal cu 0,1% din populația României, conform ultimului recensământ;
- c) mărturisire de credință proprie și statutul de organizare și funcționare care să cuprindă: denumirea cultului, care nu poate fi identică sau asemănătoare cu cea a unui alt cult deja recunoscut, structura sa de organizare centrală și locală, modul de conducere, administrare și control, organele de reprezentare, modul de înființare și desființare a unităților locale, statutul personalului propriu, principalele activități pe care cultul înțelege să le desfășoare în vederea atingerii scopurilor sale spirituale; alte prevederi specifice cultului respectiv.

Art. 19. - (1) În termen de 60 de zile de la data depunerii cererii, Ministerul Culturii și Cultelor înaintează Guvernului documentația de recunoaștere a cultului, însoțită de avizul sau consultativ, întocmit pe baza documentației depuse.

(2) Dacă documentația este incompletă sau statutele conțin prevederi contrare legii, acestea se restituie motivat spre completare sau modificare, iar termenul de soluționare se prelungește corespunzător.

Art. 20. - (1) În termen de 60 de zile de la primirea avizului, Guvernul se pronunță asupra cererii prin hotărâre de recunoaștere sau de respingere motivată.

(2) Hotărârea Guvernului se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și poate fi atacată în justiție, conform prevederilor Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004.

(3) În caz de respingere, asociația religioasă poate relua procedura de dobândire a calității de cult numai după trecerea unui an de la data publicării hotărârii Guvernului de respingere sau de la data când hotărârea instanței de contencios administrativ a devenit irevocabilă.

(4) Drepturile și obligațiile aferente calității de cult recunoscut se pot exercita de la data intrării în vigoare a hotărârii Guvernului de recunoaștere.

Art. 21. - Guvernul, prin hotărâre, la propunerea Ministerului Culturii și Cultelor, poate retrage calitatea de cult recunoscut atunci când prin activitatea sa, cultul aduce atingeri grave siguranței, ordinii, sănătății sau moralei publice, ori drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Art. 22. (1) Modificarea și completarea statutelor de organizare și funcționare sau codurilor canonice ale cultelor se comunică spre recunoaștere Ministerului Culturii și Cultelor.

(2) Actele administrative emise în temeiul prevederilor acestei secțiuni, precum și neemiterea acestora în termenele prevăzute, pot fi atacate în justiție, în condițiile legii.

SECȚIUNEA a 3-a

Personalul

Art. 23. - (1) Cultele își aleg, numesc, angajează sau revocă personalul potrivit propriilor statute, coduri canonice sau reglementări.

(2) Personalul cultelor poate fi sancționat disciplinar pentru încălcarea principiilor doctrinare sau morale ale cultului.

(3) Personalul clerical și cel asimilat al cultelor recunoscute nu poate fi obligat să dezvăluie faptele încredințate sau de care a luat cunoștință în considerarea statutului lor.

Art. 24. - (1) Salariații și asigurații cultelor religioase ale căror case de pensii sunt integrate în sistemul asigurărilor sociale de stat vor fi supuși prevederilor legislației privind asigurările sociale de stat.

(2) Salariații și asigurații cultelor care dispun de case de pensii sau fonduri de pensii proprii se supun regulamentelor adoptate de către organele de conducere ale cultelor, în conformitate cu statutele acestora și în acord cu principiile generale ale legislației privind asigurările sociale de stat.

Art. 25. - Personalul clerical și cel asimilat, precum și personalul monahal aparținând cultelor recunoscute, este scutit de îndeplinirea serviciului militar.

Art. 26. - (1) Cultele pot avea organe proprii de judecată religioasă pentru problemele de disciplină internă, conform statutelor și reglementărilor proprii.

(2) Pentru problemele de disciplină internă sunt aplicabile în mod exclusiv prevederile statute și canonice.

SECȚIUNEA a 4-a

Patrimoniul

Art. 27. - (1) Cultele recunoscute și unitățile lor de cult pot avea și dobândi în proprietate sau administrare bunuri mobile și imobile, asupra cărora pot dispune în conformitate cu statutele proprii.

(2) Bunurile sacre, respectiv cele afectate direct și exclusiv cultului,

stabilite conform statutelor proprii în conformitate cu tradiția și practicile fiecărui cult, dobândite cu titlu, sunt insesizabile și imprescriptibile și pot fi înstrăinate doar în condițiile statutare specifice fiecărui cult.

(3) Prevederile alin. (2) nu afectează redobândirea bunurilor sacre confiscate în mod abuziv de către stat în perioada 1940-1989, precum și a celor preluate fără titlu.

Art. 28. - (1) Unitățile locale ale cultelor pot avea și întreține, singure sau în asociere cu alte culte, cimitire confesionale pentru credincioșii lor. Cimitirele confesionale se administrează potrivit regulamentelor cultului deținător. Identitatea confesională a cimitirelor istorice este protejată de lege.

(2) În localitățile în care nu există cimitire comunale și unele culte nu au cimitire proprii, persoanele decedate care aparțineau cultelor respective sunt înhumate potrivit ritului propriu, în cimitirele existente în funcțiune, cu acordul cultului deținător al cimitirului.

(3) Autoritățile administrației publice locale au obligația de a înființa cimitire comunale și orășenești în fiecare localitate.

(4) Cimitirele comunale sau orășenești se organizează astfel încât să aibă sectoare corespunzătoare pentru fiecare cult recunoscut, la cererea cultelor ce funcționează în localitatea respectivă.

Art. 29. - (1) Cultele au dreptul exclusiv pentru producerea și valorificarea obiectelor și bunurilor necesare activității de cult, în condițiile legii.

(2) Utilizarea operelor muzicale în activitatea cultelor recunoscute se face fără plata taxelor către organele de gestiune colectivă a drepturilor de autor.

Art. 30. - Bunurile bisericești sau similare din străinătate, proprietate a statului român sau a cultelor religioase din România, pot constitui obiectul unor acorduri bilaterale semnate de statul român, la solicitarea celor interesați.

Art. 31. - (1) Bunurile care fac obiectul aporturilor de orice fel - contribuții, donații, succesiuni - precum și orice alte bunuri intrate în mod legal în patrimoniul unui cult nu pot face obiectul revendicării lor ulterioare.

(2) Persoanele care părăsesc un cult recunoscut nu pot emite pretenții asupra patrimoniului cultului respectiv.

(3) Disputele patrimoniale dintre cultele recunoscute se soluționează pe cale amiabilă, iar în caz contrar, potrivit dreptului comun.

(4) În cazul retragerii calității de cult recunoscut potrivit prevederilor prezentei legi sau a dizolvării, destinația patrimoniului este cea stabilită prin statutul acestuia.

SECȚIUNEA a 5-a

Învățământul organizat de culte

Art. 32. - (1) În învățământul de stat predarea religiei este asigurată prin lege exclusiv cultelor recunoscute.

(2) Personalul didactic care predă religia în școlile de stat se numește cu acordul cultului pe care îl reprezintă, în condițiile legii.

(3) În cazul în care un cadru didactic săvârșește abateri grave de la doctrina sau morala cultului, cultul îi poate retrage acordul de a preda religia, fapt ce duce la desfacerea contractului individual de muncă.

Art. 33. - (1) Cultele au dreptul să înființeze și să administreze unități de învățământ pentru pregătirea personalului de cult, a profesorilor de religie, precum și a altor specialiști necesari activității religioase a fiecărui cult, în condițiile prevăzute de lege.

(2) Fiecare cult este liber să-și stabilească forma, gradul, numărul și planul de școlarizare pentru instituțiile de învățământ proprii, în condițiile prevăzute de lege.

Art. 34 (1) Cultele își elaborează planurile și programele de învățământ pentru învățământul teologic preuniversitar și programele pentru predarea religiei. Acestea se avizează de către Ministerul Culturii și Cultelor și se aprobă de Ministerul Educației și Cercetării.

(2) Pentru învățământul superior, planurile și programele de învățământ se elaborează de instituțiile de învățământ, cu acordul cultului respectiv, și se aprobă de senatele universitare.

Art. 35. - (1) Personalul didactic din unitățile de învățământ teologic integrate în învățământul de stat se recunoaște de către Ministerul Educației și Cercetării, în condițiile prevăzute de lege, cu acordul prealabil al organelor statutare ale cultelor religioase în cauză.

(2) Personalul didactic din unitățile de învățământ neintegrate în învățământul de stat se numește de către organele statutare ale cultelor religioase în conformitate cu statutele acestora. Cadrele didactice vor avea calificarea necesară conform normelor legale în vigoare pentru învățământul de stat de grad corespunzător.

Art. 36. - (1) În centrele de plasament organizate de instituțiile publice, particulare sau aparținând cultelor religioase, educația religioasă a copiilor se face conform apartenenței lor religioase.

(2) În centrele de plasament organizate de culte, copiii minori cărora nu li se cunoaște religia vor fi educați potrivit doctrinei cultului organizator.

(3) În centrele de plasament finanțate de autoritățile publice, consiliile de conducere ale acestora și autoritatea locală pentru protecția copilului hotărăsc asupra religiei în care vor fi educați copiii minori cărora nu li se cunoaște religia.

Art. 37. - Salarizarea personalului didactic și administrativ din unitățile de învățământ teologic neintegrate în învățământul de stat se asigură de către culte. La cererea cultelor, statul, prin Ministerul Culturii și Cultelor, poate asigura o contribuție la salariu, cu respectarea principiului proporționalității, în condițiile prevăzute de lege.

Art. 38. - Echivalarea și recunoașterea diplomelor și a certificatelor de studii teologice obținute în străinătate se fac în condițiile prevăzute de lege.

Art. 39. - (1) Cultele recunoscute au dreptul de a înființa și administra forme de învățământ confesional de toate gradele, profilurile și specializările.

(2) Statul poate susține financiar învățământul confesional, în condițiile legii.

(3) Unitățile de învățământ confesional dispun de autonomie organizatorică și funcțională potrivit statutelor și canoanelor lor, în concordanță cu prevederile legale ale sistemului național de învățământ.

(4) În unitățile de învățământ confesional elevii sau studenții se pot înscrie indiferent de religie sau confesiune, garantându-se libertatea educației religioase a acestora corespunzătoare propriei religii sau confesiuni.

CAPITOLUL III

Asociațiile religioase

Art. 40. - (1) Libertatea religioasă se poate exercita și în cadrul asociațiilor religioase, care sunt persoane juridice alcătuite din cel puțin 300 de persoane, cetățeni români cu domiciliul în România, care se asociază în vederea manifestării unei credințe religioase.

(2) Asociația religioasă dobândește personalitate juridică prin înscrierea în Registrul asociațiilor religioase aflat la grefa judecătoriei în a cărei circumscripție teritorială își are sediul.

Art. 41. - (1) Oricare dintre asociați, pe baza împuternicirii date de ceilalți, poate formula o cerere de înscriere a asociației în Registrul asociațiilor religioase aflat la grefa judecătoriei în a cărei circumscripție teritorială își are sediul.

(2) Cererea de înscriere va fi însoțită de următoarele documente:

a) actul constitutiv, în forma autentică, în care se vor arăta

obligatoriu denumirea asociației religioase, care nu poate fi identică sau asemănătoare cu cea a unui cult sau a altei asociații religioase, datele de identificare și semnăturile asociaților, sediul, patrimoniul inițial de minimum două salarii brute minime pe economie, primele organe de conducere;

b) mărturisire de credință proprie și statutul asociației religioase care trebuie să cuprindă: structura sa de organizare centrală și locală, modul de conducere, administrare și control, modul de înființare și desființare a unităților locale, drepturile și obligațiile membrilor, principalele activități pe care asociația religioasă înțelege să le desfășoare în vederea atingerii scopurilor sale spirituale; alte prevederi specifice asociației religioase respective;

c) acte doveditoare ale sediului și patrimoniului inițial;

d) avizul consultativ al Ministerului Culturii și Cultelor;

e) dovada privind disponibilitatea denumirii eliberată de Ministerul Justiției;

Art. 42. - (1) În termen de 3 zile de la depunerea cererii de înscriere și a documentelor prevăzute la **Art. 41** alin. (2) judecătorul desemnat de președintele instanței verifică legalitatea acestora și dispune, prin încheiere, înscrierea asociației în Registrul asociațiilor religioase.

(2) O dată cu efectuarea înscrierii, încheierea prin care s-a dispus înscrierea se comunică, din oficiu, organului financiar local în a cărui rază teritorială se află sediul asociației religioase, pentru evidență fiscală, cu menționarea numărului de înscriere în Registrul asociațiilor religioase.

Art. 43. - Asociațiile religioase pot înființa filiale cu personalitate juridică, în conformitate cu statutele lor, potrivit procedurii prevăzute la **Art. 41** și **42**.

Art. 44. - (1) Asociațiile religioase beneficiază de facilități fiscale legate de activitatea lor religioasă, în conformitate cu Legea privind Codul fiscal, nr. 571/2003, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Asociațiilor religioase li se aplică în mod corespunzător și prevederile **Art. 10** alin. (2), **Art. 15**, **16** și **28**.

Art. 45. - Dizolvarea asociației religioase se pronunță de instanța competentă atunci când prin activitatea sa asociația religioasă aduce atingeri grave siguranței, ordinii, sănătății sau moralei publice, drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, sau când asociația religioasă urmărește alt scop decât cel pentru care s-a constituit.

Art. 46. - Prevederile prezentului capitol se completează cu dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 47. - (1) Asociațiile existente, constituite în conformitate cu

reglementările legale privind asociațiile și fundațiile, care au ca obiect de activitate principală exercitarea unei credințe religioase, și care doresc să dobândească statutul de asociație religioasă vor depune la judecătoria unde sunt înregistrate o cerere de transformare a asociației și de radiere a ei din Registrul asociațiilor și fundațiilor și de înregistrare în Registrul asociațiilor religioase ținut de greșea aceeași judecătoria, însoțită de documentația prevăzută la **Art. 41**.

(2) Cererea va fi semnată de organele statutare de conducere ale asociației, arătându-se expres dorința transformării asociației inițiale în asociație religioasă.

(3) Judecătorul delegat se va pronunța asupra transformării asociației, cât și asupra înregistrării asociației religioase, stabilind și perioada în care asociația a avut ca obiect de activitate exercitarea unei credințe religioase.

(4) Perioada stabilită de instanță va fi luată în considerare și se va adăuga perioadei de funcționare a asociației religioase, în vederea dobândirii calității de cult recunoscut.

Art. 48. - (1) În toate cererile și acțiunile în justiție privitoare la dobândirea sau pierderea calității de asociație religioasă este obligatorie prezența procurorului și a reprezentantului Ministerului Culturii și Cultelor.

(2) Încheierile sau hotărârile pronunțate de către instanță în cauzele privitoare la asociațiile religioase pot fi atacate cu recurs în 15 zile de la pronunțare la tribunal.

CAPITOLUL IV

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 49. - (1) La data intrării în vigoare a prezentei legi, în România funcționează 18 culte recunoscute, conform anexei care face parte integrantă din prezenta lege.

(2) În termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, cultele din România prevăzute în anexă vor prezenta statutele și codurile canonice Ministerului Culturii și Cultelor, pentru recunoașterea lor.

(3) Recunoașterea statutelor și a codurilor canonice se acordă în măsura în care acestea nu aduc atingere prin conținutul lor siguranței naționale, ordinii, sănătății și moralei publice sau drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(4) Recunoașterea se realizează prin ordin al ministrului culturii și cultelor, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și

poate fi atacat la instanța de contencios administrativ, în condițiile legii.
Art. 50. - Orice modificare sau completare a prezentei legi se realizează cu consultarea prealabilă a cultelor recunoscute.

Art. 51. - Pe data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Decretul nr. 177/1948 pentru regimul general al cultelor religioase, publicat în Monitorul Oficial nr. 178 din 4 august 1948, cu modificările și completările ulterioare, precum și orice alte dispoziții contrare.

Anexă

Lista cultelor recunoscute în România

1. BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ
2. EPISCOPIA ORTODOXĂ SÂRBĂ DE TIMIȘOARA
3. BISERICA ROMANO-CATOLICĂ
4. BISERICA ROMÂNĂ UNITĂ CU ROMA, GRECO-CATOLICĂ
5. ARHIEPISCOPIA BISERICII ARMENE
6. BISERICA CREȘTINA RUSĂ DE RIT VECHI DIN ROMÂNIA
7. BISERICA REFORMATĂ DIN ROMÂNIA
8. BISERICA EVANGHELICĂ C.A. DIN ROMÂNIA
9. BISERICA EVANGHELICĂ LUTHERANĂ DIN ROMÂNIA
10. BISERICA UNITARIANĂ DIN TRANSILVANIA
11. UNIUNEA BISERICILOR CREȘTINE BAPTISTE DIN ROMÂNIA
12. BISERICA CREȘTINA DUPĂ EVANGHELIE DIN ROMÂNIA
- UNIUNEA BISERICILOR CREȘTINE DUPĂ
EVANGHELIE DIN ROMÂNIA
13. BISERICA EVANGHELICĂ ROMÂNĂ
14. UNIUNEA PENTICOSTALĂ – BISERICA LUI DUMNEZEU
APOSTOLICĂ DIN ROMÂNIA
15. BISERICA CREȘTINĂ ADVENTISTĂ DE ZIUA A ȘAPTEA
DIN ROMÂNIA
16. FEDERAȚIA COMUNITĂȚILOR EVREIEȘTI DIN ROMÂNIA
17. CULTUL MUSULMAN
18. ORGANIZAȚIA RELIGIOASĂ MARTORII LUI IEHOVA

Canon de împăcare a Bisericii Ortodoxe

Sfântul Petru Movilă

Cântărea 1. Irmos

Pe Tine, Care ai pus piatra cea adevărată, temelia de nezdruccinat a credinței Tale, Hristoase împărate, Care ai dat făgăduința neamăgitoare ca să nu fie biruită de porțile iadului, răscumpărând-o cu cinstitul Tău sânge, Te rugăm cu lacrimi: izbăvește-ne grabnic de necazurile ereticești de acum și de strâmtorările apostatilor.

S-au deschis porțile iadului, buzele hulitoare de Dumnezeu, ca să înghită nemilos sfânta Ta biserică, dar Tu, adevărate Împărate Hristoase, închide-o, pune zăgaz acestora cu puterea Ta dumnezeiască și Te rugăm cu inima frântă: fă-o cât mai degrabă scăpată de toate strâmtorările, căci ai răscumpărat-o cu sângele Tău curat.

Tu ești piatra unghiulară și capul trupului Bisericii Tale, Hristoase Împărate; lovește-i cu lemnul Crucii Tale pe câinii care o rup în bucăți și o tulbură, liniștește-o cu dumnezeiasca putere, căci ai răscumpărat-o cu sângele Tău curat.

Pe Tine, pântece care L-ai purtat pe Dumnezeu, Maică binecuvântată, cheazășie și acoperământ al seminției noastre, te rugăm din inimă: ocrotește turma Fiului Tău, tulburată de lupii fioroși, și izbăvește-o de năvala lor dăunătoare sufletului. Căci Fiul Tău și Dumnezeuul nostru a răscumpărat-o cu sângele Său curat.

.....

Cântărea 3. Irmos

Tu, Mântuitorule și iubitorule de oameni, Care cunoști prigonirea Bisericii Tale de către vicleniile dușmănoase, îndură-Te și ascultă rugăciunea noastră și, milos fiind, scap-o grabnic de toate necazurile și scârbele și întărește-o în pacea adâncă pe piatra mărturisirii adevărate, ca să Te slăvim cu toții într-un gând, Dumnezeule de-o ființă cu Tatăl și cu Duhul.

S-au sculat lupi grei, rupând nemilos și sperind turma Ta

bisericească de oi cuvântătoare, și încearcă s-o înghită cu amăgirea diavolească; dar Tu, Hristoase, Păstor bun, Care Ți-ai dat sufletul pentru noi, slobozește-ne de fiarele acestea și izbăvește-ne grabnic, ca să Te slăvim cu toții într-un gând, Dumnezeu de-o ființă cu Tatăl și cu Duhul.

S-au sfătuit apostolii păgâni să dărâme Biserica Ta, Hristoase, cu amăgirile vorbăriei deșarte, dar, cu lacrimi Te rugăm: alaiurile acestora nimicește-le și învălmășește-le, precum în vechime ai amestecat adunătura de neamuri la zidirea turnului, ca să Te slăvim cu toții într-un gând, Dumnezeu de-o ființă cu Tatăl și cu Duhul.

Marie, Născătoare de Dumnezeu, Care L-ai născut pe Mântuitorul și Izbăvitorul lumii, cu rugăciunile Tale, scapă Biserica Fiului Tău de toate nenorocirile, necazurile și vicleșugurile schismatice, ca să-L slăvim cu toții într-un gând pe unul Dumnezeu, de-o ființă cu Tatăl și cu Duhul.

Cântărea 4. Irmos

Ca să izbăvești Biserica Ta de amăgirea dușmanului, Stăpâne Hristoase, Ți-ai vărsat fără cruțare sângele, iar acum, ca iubitor de oameni ce ești, Te rugăm, s-o izbăvești de toate ereziile nou-urzite și de amăgirile schismatice și s-o păstrezi nestrucată.

Fără milă și-au ascuțit dinții și, ca fiarele, au căscat gurile trădătorii, ca să strice și să înghită Biserica Ta, Hristoase împărate, dar Tu sfarmă-le în gură dinții amăgitori, păzind de ei nevătămată turma Ta, ca iubitor de oameni ce ești.

Te rugăm cu râvnă, Mântuitorule, să înțelepțești cu înțelepciunea Ta dumnezeiască inimile conducătorilor Bisericii spre rușinarea amăgirilor dușmanilor și cu lumina cumpătării Tale fă clară limba lor și luminează-le mintea, ca un iubitor de oameni, pentru întărirea credinței în Tine.

Stăpână Precurată, mintea desfrântă a apostolilor tari de cerbice biruiește-o cu puterea trează a rugăciunilor Tale și adu-o în Biserica ortodoxă, alungă degrabă din inima lor bezna amăgirii, ca să slăvească dimpreună cu noi, cu dreaptă credință, pe Hristos, Cel unul iubitor de oameni.

Cântărea 5. Irmos

Hristoase, iubitorule de oameni, dă Ierarhilor Tăi și tuturor cârmuitorilor Bisericii Tale virtutea de a îndrepta cu dreptate cuvântul

adevărului Tău, Mântuitorule, iar toate ereziile și apostaziile stârpește-le, Binefăcătorule multpreamilostiv.

Ne rugăm Ție, Hristoase, dăruiește Bisericii Tale puțința de a Te slăvi în pace, în dreapta credință, iubitorule de oameni, și, scoțând-o degrabă din înrăirile și prigoanele dăunătoare, izbăvește-o de toate nevoile care vin acum din partea apostaziilor ce au înconjurat-o, Binefăcătorule multpreamilostiv.

Cu de-a sila sfășie apostaziile amăgitori haina Bisericii Tale, Hristoase, țesută din înalta Ta Teologie, dar Tu, Bunule, cu puterea Ta dumnezeiască, ia-le-o repede înainte, scoate-o și scap-o din mâinile lor, ce-s pentru suflet pierzanie, Binefăcătorule multpreamilostiv.

Viței grași au înconjurat Biserica Fiului Tău, Născătoare de Dumnezeu, și, ca s-o înghită, și-au căscat fălcile hulitorii, răcnind ca niște lei, dar Tu, ajutoare puternică creștinilor la nevoie, vino acum și în grabă stârpește-i pe ei, rugând-L, sârguincios pentru noi pe Hristos, Binefăcătorul multpreamilostiv.

Cântărea 6. Irmos

Valurile mării amăgitoare s-au înălțat peste măsură spre înecarea Bisericii Tale, Hristoase, dar acum Tu, precum cândva, sculându-Te din somn, ai oprit marea simțibilă, oprește valurile și, cu rugăciunile tuturor Sfinților Tăi, izbăvește Biserica Ta de la înecul ducător la pierzanie.

Apostaziile și-au încordat arcul și au scos armele ca să-i puște și să-i înjunghie pe robii Tăi sireci și sârmani, care cred cu dreptate în Tine, dar Tu, Hristoase, cu rugăciunile tuturor Sfinților Tăi, fă ca armele lor să intre în inimile lor și arcurile să se frângă, și pe noi să nu ne rănească deloc.

Din adâncul inimii, ne închinăm cu lacrimi Ție, Hristoase împărate, rugându-ne cu râvnă: izbăvește Biserica Ta de aceste nenorociri și de clevetirea grea a potrivnicilor și păstrează-o nevătămată și în adâncă pace, spulberând degrabă toate ereziile și apostaziile cu rugăciunile tuturor Sfinților Tăi.

Apostazia de trei ori afurisită, Preacurate, a stâmit uneltirea amăgitoare, voind să dărâme din temelie Biserica Fiului Tău, răscumpărată cu sângele Său cinstit, dar Tu grăbește-te, adăpost al creștinilor, și, cu

rugăciunile tale de mamă și ale tuturor Sfinților Lui, roagă-te lui Iisus să stârpească uneltirea, iar Biserica s-o împace.

Condac. Glas 4

Grăbește-Te să-i iei pe neașteptate, Doamne Iisuse, ca să nu ne înrobim, căci dușmanii Te hulesc și ne amenință pe noi; lovește-i, dar, cu Crucea Ta, pe cei care luptă cu noi și curmă degrabă urzelile lor, ca toți cei răutăcioși cu robii Tăi să înțeleagă și să cunoască aieva cât de puternică este, prin rugăciunile Născătoarei lui Dumnezeu, credința ortodocșilor, singur iubitorule de oameni ce ești.

Cântărea 7. Irmos

Dumnezeule și Răscumpărătorule, Mire al Bisericii, Te chemăm cu stăruință: scap-o pe mireasa Ta din mâinile nelegiuitorilor, care vor s-o omoare, stârpește puterea amăgirii lor, ca să-Ți cântăm fără de încetare: „*Tatăl nostru, Doamne, fii binecuvântat*”.

Doamne, desfă degrabă legătura pestriță a amăgirii, pe care încearcă s-o țesă șarpele ispititor Bisericii Tale, și rupe mrejele lui, ca, fiind izbăviți de acestea, să-Ți strigăm într-un glas: „*Tatăl nostru, Doamne, fii binecuvântat*”.

Dă-ne răbdare bărbătească, Mântuitorule, care ne-ar scăpa de la necaz, și nu ne duce peste puteri în ispită, ci izbăvește-ne de toate amăgelile viclene ale apostatilor, care năvălesc peste noi, ca mereu să-Ți strigăm în ortodoxie: „*Tatăl nostru, Doamne, fii binecuvântat*”.

Fă rugăciune către Fiul Tău și Dumnezeul nostru, Marie, mireasă de Dumnezeu, ca, ridicându-și puterea Sa dumnezeiască, să vină să scape Biserica Sa de nenorocirile pe care ni le fac apostatii și de ereziile păgâne și să-i izbăvească de amăgitori pe cei care-I cântă cu evlavie: „*Tatăl nostru, Doamne, fii binecuvântat*”.

Cântărea 8. Irmos

Mântuiește-ne pe noi, Hristoase, iubitorule de oameni, care ne pierdem și în fiecare zi ne micșorăm din pricina amăgelii apostaziei, precum l-ai scăpat pe Petru, care se îneca în mare, întărind cu putere pe piatra adevăratei Tale mărturisiri pe acei care cântă cu credință dreaptă: „*Cântați și preamăriți în veci toate faptele Domnului*”. Latră la Biserica Ta, Hristoase, rânjind cu hulire

în curtea lor de amăgire, vrând s-o fure fără cruțare. Dar Tu, Doamne, Care Ți-ai vărsat sângele pentru ea, nu-i lăsa cu totul în mâinile dușmanilor pe cei ce-Ți cântă cu credință: „*Cântați toate faptele Domnului Dumnezeu și preamăriți-L în veci*”.

Hristoase, judecătorule veșnic, întărește ierarhia Ta de pe pământ cu Ortodoxia și păstrează în veci Biserica neînfrântă de porțile iadului, după făgăduința Ta, Doamne, și izbăvește-ne de necazurile ce ne apasă pe noi, cei care îți cântăm cu credință: „*Cântați toate faptele Domnului Dumnezeu și preamăriți-L în veci*”.

De la Tine împrumutând trupul, Precurată, S-a născut Cel care prin semn dumnezeiesc le-a făcut pe toate; te rugăm, Precurată, din inimă: roagă-L să ne scape de amăgirea dușmănească, și să izbăvească acum Biserica Sa de necazul ce o apasă, și să-i mântuiască pe cei ce cântă cu credință: „*Cântați toate faptele Domnului Dumnezeu și preamăriți-L în veci*”.

Cântărea 9. Irmos

Turma Ta cuvântătoare, hăituită și tulburată de lupii lacomi, Hristoase, strigă cu glas tare: „*Ai milă, Îndură-Te și ne izbăvește grabnic de mrejele vânătorilor, să nu pierim de tot, ci să Te preamărim în veci pe Tine, Care nouă, credincioșilor, ne ești singurul cap*”.

Tremurând și temându-ne cu frică mare, căci cunoaștem păcatele noastre fără măsură, îngenunchem către Tine, Doamne Hristoase, și Te rugăm: întărește credința, liniștește Biserica și izbăvește-o grabnic de amăgirile trădării apostatilor, ca să Te preamărim în veci cu evlavie pe Tine, Care ne ești singurul cap.

Spulberă, Mântuitorule, amăgeala crâncenă a tuturor ereziilor și stârpește din rădăcini paguba apostaziei, potolește sfâșierile bisericești, oile rătăcite adună-le și du-le în turma Ta sfântă. Te rugăm, Hristoase Doamne, să ne liniștești și pe noi în Ortodoxie, ca să Te preamărim în veci pe Tine, Care ești singurul nostru cap.

Roagă-Te, Precurată, Fiului și Domnului Tău să spulbere toate pâraiele amăgirii și să le sece grabnic, iar pe cei rătăciți să-i îndrepte spre cunoașterea adevărului, să liniștească Biserica Sa și pe noi toți să ne întărească în credință cu dreptate. Stăpână, Fecioară, pe tine te rugăm, ca să te preamărim în veci cu credință dreaptă, care ești cu adevărat Născătoare de Dumnezeu.

A răbda durerea înseamnă oare masochism?

Cristian Șerban

Am auzit un tânăr persiflând răbdarea în suferințe propovăduită de Apostolul Pavel. L-am auzit strigând vehement: „Ce e aia răbdarea durerilor. Păi ăsta e masochism!!!”. Nu i-am răspuns pe loc acestui tânăr, dar o fac acum prin intermediul acestor rânduri, sper luminate de adevăr.

Nu un om a cerut omului răbdare în durere, ci chiar Dumnezeu. Toate cele pământești se succed, au ciclicitate și pentru că Dumnezeu este bun, dar este și atotdrept, ne-a dat de înțeles că nimic nu poate urca continuu dacă nu s-a coborât mai întâi. Omul [de după Adam] trebuie să cunoască slăbiciunea întru cădere, ca să cunoască puterea ridicării mântuitoare.

“Nici un muritor nu este fericit, pe câți îi privește soarele, toți sunt miserabili”¹. Din această părere sceptică trebuie să desprindem ideea că soarele - adică Soarele Dreptății²: Dumnezeu - pe toți îi veghează și ideea că nimeni nu scapă de durere sau boală. Este greu de presupus că un om care a trăit toată viața desfătări - care s-a îngălat de bucurii lumești, care n-a cunoscut grija, durerea, mâhnirea sau suferința - va avea un loc în desfătarea veșnică: în bucuria fără sfârșit, în negrija, nedurerea și veselia celor cerești. Tot neamul omenesc este condamnat la durere³, asta ca să avem un punct de plecare spre lucrarea întru mântuirea sufletului.

La începutul vremurilor omului i s-a dat durere pentru ca Dumnezeu să aibă monedă de schimb la împlinirea vremurilor. Începutul vremurilor este căderea prin protopărinți însoțită de durerea afundării în iad a omenirii, aflată sub stăpânirea forțelor întunericului. Împlinirea vremurilor este ridicarea prin

Iisus Hristos - adică: Întrupare, misiune, moarte pe Cruce, Înviere și Înălțare - și bucuria parcurgerii drumului din iad spre mântuire a întregului neam omenesc. Deci, nu există înălțare, fără o coborâre prealabilă.

Și ca să exprim mai bine acestea, observ că, după Înviere, Mântuitorul Hristos - înainte de a urca în slava cerească la tronul Sfintei Treimi - S-a pogorât în iad⁴ pentru a scoate de acolo sufletele, care erau prizoniere ale păcatului. Dacă Dumnezeu s-a coborât, mai înainte să urce, e lesne de priceput că și omul trebuie să cadă în dureri, boli și suferințe mai înainte să cunoască bucuria nesfârșită a urcării din iconomia mântuirii.

În vremea lui Adam omul și-a provocat singur căderea prin neascultare, ațâțarea poftelor și în special prin dezvoltarea simțurilor tactile. Adam cel nou, Iisus Hristos a adus omului urcarea spre bucuriile mântuitoare și redeșteptarea în fiecare om îndeosebi a simțurilor spirituale.

Sfinții Părinți fac cerc în jurul ideii de a iubi suferința care izvorăște din durerile acestei vieți. Suferința, durerea, boala sunt semne date de un Tată care își iubește fiii, dar care le mai aplică și câte o corecție⁵. Aceasta, nu spre distrugere, ci spre îndreptare. Este oare vreun amestec între cei care iubesc durerea pentru a dobândi har mântuitor și cei care vor să facă din durere o plăcere a trupului?

Sadomasochismul reprezintă un impuls de reacții agresive contra semenului (sadism) și contra propriei persoane (masochism)⁶. Sadomasochismul are legătură cu plăcerea erotică, cu acțiuni agresive suferite sau aplicate semenului⁷.

Răbdarea durerilor în vremea bolii nu are nimic în comun cu durerile ce și le provoacă acești nefericiți ai sorții. Sadomasochiștii sunt puși de Asociația Psihologilor din România pe aceeași treaptă cu cei care suferă grave tulburări de comportament sau psihice. Sunt reperate ca grave tulburări de comportament, chiar boli mintale: transexualismul, pedofilia, m a s o c h i s m u l , sadomasochismul. Acestea

presupun și tulburări de identitate.

Ori creștinul bolnav și întreg la minte nu dorește să-și facă mai rău, ci să se însănătoșească. Nu vrea să-I facă rău și semenului, ci dimpotrivă să atragă omul spre a-i fi sprijin și mângâiere.

Din înțelepciunea indiană (*Mahabharata*) am desprins gândul, că leacul durerii este să nu te gândești la ea. Cei ce practică ritualuri sadomasochiste cheamă însă durerea, și-o amplifică și se închină la ea. Nu ne mai miră de ce acești nefericiți sunt puși în rând cu pedofilii, travestiții sau zoofili.

Creștinul nu este chemat la autoflagelare, ci la răbdare și rugăciune. Creștinul nu este chemat să facă din suferință o plăcere, ci este chemat în a înțelege lucrarea mântuitoare a suferinței⁸. Creștinul nu e chemat să vadă în durerea sa ceva erotic, ci este chemat să vadă cum boala îl face pe om mai înțelept și mai iubitor de Dumnezeu. Creștinul este dator să sufere pentru că și Hristos a suferit pentru noi.

¹ Solon, apud Th. Siemensch, Dicționarul Înțelepciunii, Editura Meridianul 28, Chișinău, 1990, p 599

² Iisus este asemănat adeseori cu Soarele ^oi pentru că vine de la Tatăl are cu el toată „roada dreptății” (Filipeni 1, 11)

³ *intru dureri vei na^ote fii...* (Facere 3,16)

⁴ Hristos, spre a aduce harul, s-a pogorât în părțile cele mai de jos ale pământului (Efeseni 4,9)

⁵ *Căci pe cine iube^ote Dumnezeu îl mai ^oi ceartă* (Evrei 12,6)

⁶ Norbert Sillamy, *Dicționar de psihologie-Larousse*, trad. Leonard Gavrilu, Ed. Univers Enciclopedic, București, 1998, p 274

⁷ ibidem

⁸ având ca permanentă pildă Patimile lui Hristos

Meditație

Despre îngrijorări

Corneliu C.

„Nu vă îngrijorați de nimic; ci în orice lucru, aduceți cererile voastre la cunoștința lui Dumnezeu, prin rugăciuni și cereri, cu mulțumiri” (Filipeni 4, 6).

x

Cu toate că medicina a avansat mult, nici un medic nu poate prescrie vreun tratament care să ne scape de îngrijorări. Marele Medic, Domnul nostru Iisus Hristos, ne poate trata preventiv și ne poate vindeca de îngrijorări în toate circumstanțele vieții. Să medităm la câteva aspecte legate de această problemă.

Cauzele îngrijorărilor

Vom lua din Sfânta Scriptură câteva cauze majore privind îngrijorările.

1. Necunoașterea adevăratelor valori

„De aceea vă spun: Nu vă îngrijorați de viața voastră, gândindu-vă ce veți mânca sau ce veți bea; nici de trupul vostru, gândindu-vă cu ce vă veți îmbrăca. Oare nu este viața mai mult decât hrana și trupul mai mult decât îmbrăcămintea?” (Matei 6, 25).

Valoarea supremă este viața, iar Domnul Iisus ne-a spus: „Eu sunt calea, adevărul și viața” (Ioan 14, 6). Pentru foarte mulți oameni valorile materiale, oricum trecătoare, se ridică peste valoarea supremă, care este viața, lucru ce-l direcționează pe om pe făgașul materialismului, făgaș pe care îngrijorarea cu toate consecințele ei, este la ea acasă.

2. Necunoașterea Creatorului

Dumnezeu este Cel care ne-a creat. El este Atotputernic. De aceea, Cel care ne-a dat viața, este în stare să ne și susțină. Dacă nu-L cunoaștem pe El vom fi veșnic îngrijorați, fără

încredere în ziua de mâine și, în consecință, nesiguri și nefericiți. O privire mai atentă asupra creației, poate aduce multă mângâiere. Citim în Matei 6, 28-29: „Și de ce vă îngrijorați de îmbrăcăminte? Uitați-vă cu băgare de seamă cum cresc crinii de pe câmp: ei nu torc, nici nu țes; totuși vă spun că nici chiar Solomon, în toată slava lui, nu s-a îmbrăcat ca unul din ei”.

3. Lipsa de credință sau puțină credință în Dumnezeu

„Așa că dacă Dumnezeu îmbracă iarba de pe câmp, care astăzi este, dar mâine va fi aruncată în cuptor, nu vă va îmbrăca El cu atât mai mult pe voi, puțin credincioșilor?” (Matei 6, 30).

Multa îngrijorare dă pe față ori necredința, ori puțină credință de care dăm dovadă în confruntarea cu viața de zi cu zi.

Efectele îngrijorărilor

1. Îngrijorările afectează interiorul nostru, sufletul nostru. Îngrijorările sunt o problemă a inimii, ele duc la pierderea bucuriei. Îngrijorările sunt „capcana” fericirii noastre.

2. Îngrijorările îmbolnăvesc trupul. Stresul este un cuvânt obișnuit, care, din nefericire, face parte din viața noastră de zi cu zi. Stresul poate produce tot felul de boli, mai ales ale sistemului nervos.

3. Îngrijorările duc la disperare. Forma culminantă a îngrijorării este disperarea. Ea te face să nu îți piept valurilor vieții, paralizându-ți orice voință și dorință de a trăi, și, nu de puține ori, se soldează cu sinuciderea.

4. Îngrijorările zădărnicesc Cuvântul lui Dumnezeu. „Sămânța căzută între spini, este cel ce aude Cuvântul; dar îngrijorările veacului acestuia și înșelăciunea bogățiilor îneacă acest Cuvânt și ajunge neroditor”. (Matei 13, 22). Mulți oameni în loc să se îngrijească de sufletul lor se îngrijesc de lucrurile vremelnice; astfel își pierd veșnicia.

„Luați seama la voi înșivă, ca nu cumva să vi se îngreueze inimile cu îmbuibare și băutură și cu îngrijorările vieții acesteia, și astfel ziua aceea să vină fără veste asupra voastră” (Luca 21, 34).

Eliberarea de îngrijorări

Cuvântul lui Dumnezeu ne oferă rețeta care ne aduce vindecarea de îngrijorări și care ne ferește de ele în viitor. Cum ne putem elibera de îngrijorări?

1. Prin a da prioritate lucrurilor spirituale: „Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și dreptatea lui, și toate acestea se vor adăuga vouă” (Matei 6, 33).

Aici avem o soluție și o promisiune. Concentrându-ne în rezolvarea problemelor spirituale, Dumnezeu se angajează să ne poarte de grijă într-un mod deosebit și în cele pământești. Psalmistul spune: „Am fost tânăr și am îmbătrânit, dar n-am văzut pe cel drept părăsit, nici pe urmașii lui cerșindu-și pâine” (Ps. 36, 25).

2. Prin a ne rezuma la necazurile de azi: „Nu vă îngrijorați, dar, de ziua de mâine, căci ziua de mâine se va îngriji de ea însăși. Ajunge zilei răutatea (necazul) ei” (Matei 6, 34).

Ispita noastră permanentă este să aducem lucruri imaginare din viitor în prezent și să ne facem mult mai greu prezentul sau ni-l facem de-a dreptul insuportabil. Să aplicăm soluția dată de Dumnezeu prin Cuvântul Său.

3. Prin a ne mulțumi cu strictul necesar: „Dacă avem dar cu ce să ne hrănim și să ne îmbrăcăm, ne va fi de ajuns! (I Timotei 6, 8).

Viața creștină este o viață de mulțumire în orice împrejurare, și este important să ne știm bucura de ceea ce avem, nu să căutăm sau să dorim mereu ceea ce nu avem.

4. Prin încredere în Dumnezeu: „Lăsați-I Lui toate grija voastră, căci El Însuși Se îngrijește de voi” (I Petru 5, 7).

Îngrijorarea este, practic, semnul neîncrederii în Dumnezeul nostru, care poate să ne poarte de grijă, iar mulțumirea este semnul încrederii în Cel ce a creat totul și care susține totul.

5. Prin rugăciune: „Nu vă îngrijorați de nimic, ci în orice lucru, aduceți cererile voastre la cunoștința lui Dumnezeu, prin rugăciuni și cereri cu mulțumiri” (Filipeni 4,6).

Să aplicăm soluțiile lui Dumnezeu căci ele sunt singurele care ne pot vindeca de îngrijorări!

Povestiri, eseuri, poezii...

RUGĂȚI-VĂ PENTRU NOI

Preot Costică Moroianu

Departa de casă, pe valurile oceanului, cu cei dragi în suflet, Hristu D., om al mărilor, gândea la ziua întoarcerii acasă, la clipele revederii familiei. Purta în suflet chipurile părinților săi, ale fiicelor și soției și, în gândurile sale, îi săruta cu dor pe cei dragi. Cele două fiice erau bucuria vieții lui. Înfrunța furtunile și primejdiile mărilor pentru a învinge greutatea vieții, pentru a rânduie cele necesare existenței familiei sale. Între cer și ape, familia și Dumnezeu îl scoteau din însingurare, din griji, îi aduceau mângâiere sufletului. Mai erau destule zile până când avea să ajungă acasă...

Câte gânduri, câte planuri de viitor pentru familie, pentru fiicele sale, între cer și valurile mării, între seninul și învolburarea lor...

Un anunț scurt l-a readus din gânduri la realitate. Avarie la pompa de evacuare a combustibilului! Trebuia să intervină repede. Cu masca de protecție pe, față, a coborât în tancul de combustibil pentru a remedia avaria. Ce va fi fiind? Numai Bunul Dumnezeu știe și sufletul marinarului... Poate masca de pe față nu era etanșă, poate s-a împiedicat în întuneric și i-a căzut masca... cine poate ști? S-a auzit un strigăt și Hristu a început să urce treptele spre suprafață, în fugă. Mai avea puțin până la ieșirea din tanc, se ținea cu mâinile strâns de scară, capul i se îngreuna, picioarele nu-l mai ascultau... A căzut pe platforma ce se afla la câțiva metri de suprafață.

Într-o străfulgerare de gând i-au apărut chipurile celor dragi, apoi sufletul lui a fost înălțat într-o altă viață, infinită, „unde nu este durere, nici întristare, nici suspin, ci viață fără de sfârșit”¹.

Durerea și întristarea au rămas în inimile și sufletele celor dragi de acasă. El a rămas deasupra lor să-i vegheze și să-i ocrotească din lumile lui Dumnezeu.

Și nu a fost să plece numai el din valurile vieții în lumile de dincolo de moarte. Un coleg marinar, un prieten, Ilie C., a încercat să-l salveze, sărind pe platforma unde se prăbușise Hristu. Unii dintre

marinari au încercat să-l oprească, dar nu au reușit. „Mă duc să-l scot!” a spus și a sărit în tanc. Hotărâre scurtă, curajoasă, altruistă. A vrut să-și salveze prietenul de la moarte, chiar cu prețul vieții sale. Ilie a murit și el din lipsă de aer, lângă prietenul lui. A vrut să-l salveze, să-l redea familiei sale, dar și-a pierdut și el viața. Au fost chemați amândoi la Dumnezeu, spre pacea sufletelor lor, spre întristarea și înlăcrimarea familiilor și ale celor ce i-au cunoscut. Pe Ilie îl așteptau acasă soția și un copilăș de patru anișori...

Hristos și-a dat viața pentru lumea întreagă, Ilie și-a dat viața pentru prietenul său, Hristu. Cei ce țin la viața altora mai mult decât la a lor, sunt asemenea lui Hristos. Și la această asemănare suntem cu toții chemați. Omul este făcut de Dumnezeu după chipul Lui, iar la asemănare este lăsat să ajungă prin jertfelnicia vieții lui. Ilie și-a dat viața pentru prietenul lui și Dumnezeu îl primește în cetele celor care și-au dat viața pentru ca alții viață să aibă, îl primește în lumina vieții Sale veșnice... Familiile celor doi marinari plecați în lumile de dincolo de moarte nu îi vor uita și, cu recunoștință în înlăcrimarea privirilor și sufletelor lor, îi vor pomeni în rugăciuni în sfintele biserici sau lângă sfințitele lor cruci înălțate spre biruință asupra morții.

***

Anii au trecut... Din când în când Dumnezeu le îngăduie celor plecați din viața pământească să se arate în vis celor ce, îndurați, suspina căutându-i în rugăciuni. Le îngăduie să se arate spre mângâierea sufletelor întristate și pentru a le da de veste că sunt sub ocrotirea și iubirea Lui, în comuniune cu El în veșnicie.

Mai cu seamă când suntem în dureri și în necazuri, cei dragi ai noștri, plecați în lumile lui Dumnezeu, vin în vis să ne încurajeze și să ne mângâie, să ne arate că nu sunt morți, sunt numai duși². Soția lui Hristu, Dumitrița, își regăsea liniștea sufletească în fața sfintelor icoane din biserică și de acasă. Trebuia să se întărească în sufletul ei pentru a-și crește copilele, a le vedea mari și a le rânduia la rostul lor și primea această tărie sufletească în rugăciuni.

Avându-L pe Hristos în gândurile ei, Îl auzea ca o mângâiere în suflet, spunând: „Iată, Eu cu voi sunt în toate zilele până la sfârșitul veacurilor”³. Asculta sfintele evanghelii și primea Cuvântul lui Dumnezeu în sufletul ei, aflându-I voia: „Și aceasta este voia Celui ce M-a trimis, ca din toți pe care Mi i-a dat Mie să nu pierd pe nici unul, ci să-i înviez

pe ei în ziua cea de apoi”.⁴ „Eu sunt învierea și viața, cel ce crede în Mine, chiar de va muri, va trăi”.⁵

În această convingere ce i-o dădea credința în atotputernicia și iubirea lui Dumnezeu, trăia soția lui Hristu plecat în veșnicie. Mângâierea Cuvântului se revărsa ca un mir vindecător asupra rănilor sufletului îndureratei femei. Trupul de asemenea îi era în suferință, diagnosticul, neliniștitor și perspectiva unei intervenții chirurgicale o îngrijora apăsător, tulburându-i sufletul. Îndurerata femeie trăia zi după zi îngrijorată de viitorul fiicelor sale, cu teamă că va pleca din viața pământească lăsându-le prea curând singure, fără căldura inimii sale, fără lumina privirilor sale. Adormea înlăcrimată, rugându-se la Dumnezeu să o întărească, să-i dăruiască vindecare, și zile spre a-și crește copilele, a le vedea mari, la rostul lor.

Într-una din nopți îi apără în vis soțul ei. Cuprinsă de bucuria revederii, l-a întrebat: „Spune-mi despre lumile de unde vii, e adevărat, este așa frumos precum se spune?” „Da, exact așa este!”, a venit răspunsul. Era o încredințare a celor spuse de Domnul Hristos oamenilor din toate timpurile: „În casa Tatălui Meu multe locașuri sunt, iar de nu, v-aș fi spus. Mă duc să vă gătesc loc”⁶ și o confirmare a celor spuse de Sfântul Apostol Pavel: „...Cele ce ochiul n-a văzut și urechea n-a auzit și la inima omului nu s-a suit, pe acestea le-a gătit Dumnezeu celor ce-L iubesc pe El”.⁷ Două lumi se aflau în sufletul femeii, cea de dincolo de moarte, ce i se descoperea în vis prin soțul ei venit din zorii veșniciei și cea a suferințelor și a durerilor vieții pământești. Îngrijorată de starea sănătății ei, femeia a întrebat: „Eu nu mai am mult de trăit, nu-i așa?” „Așa este!” i-a răspuns soțul. „Și cât mai am de trăit?” „Un an, doi” i-a răspuns acesta, întristat.

Îndurerata soție s-a trezit tulburată din vis, cu gândul la cele două fiice. După o săptămână, soțul i-a apărut din nou în vis. Dumitrița l-a întrebat îngrijorată: „Este adevărat ce mi-ai spus, nu mai am mult de trăit?”. „Da, este adevărat, așa este voia lui Dumnezeu, vei mai trăi un an...” „Și tu nu poți să faci ceva, să mă ajuți? Roagă-te pentru mine!” a insistat femeia. „Așa am să fac”, i-a răspuns soțul.

În noaptea următoare, Hristu i-a apărut din nou în vis. Femeia povestește: „Tristețea și îndurerarea zilei m-au urmat și în somn. Eram atât de ostenită încât i-am spus soțului: „Nu am să țin minte ce îmi spui acum, sunt foarte obosită”. Într-adevăr, când m-am trezit

dimineța, nu mi-am putut aminti decât că l-am văzut în vis. Nu știam ce voia să-mi spună. Visul se destrămase odată cu ivirea zorilor. Eram mâhnită și îndurerată. Tare aș fi vrut să știu ce voia să-mi zică soțul meu. În clipa aceea, fetița cea mare a deschis ușa camerei ei și mi-a spus: „Mamă, l-am visat pe tata. Era foarte bucuros. Mi-a zis să-ți spun că a reușit, n-am înțeles ce, nu știu despre ce e vorba”. „Știu eu despre ce e vorba, fetița mea”. I-am povestit toate visele avute. „Tatăl tău s-a rugat la Dumnezeu pentru noi. Dacă ți-a zis că a reușit, poate asta înseamnă că Dumnezeu mai îngăduie să trăiesc pentru voi. Să Îi mulțumim prin rugăciuni și fapte plăcute Lui și oamenilor. Să-l pomenim pe tatăl vostru în rugăciuni”.

De la relatarea îndureratei creștine au trecut mai mulți ani. În smerenie femeia își pleacă genunchii și fruntea în rugăciuni, mulțumindu-I Bunului Dumnezeu pentru fiecare zi de viață pe care El îi dăruiește spre a-și crește copilele, bucuria și mângâierea sufletului ei.

„Și a fost Domnul scăpare săracului, ajutor la vreme potrivită în necazuri. Să nădăjduiască în Tine cei ce cunosc numele Tău, că n-ai părăsit pe cei ce Te caută pe Tine, Doamne!”⁸

În îndurerarea sufletului ei, soția lui Hristu află alinare în sfintele liturghii, când inima ei se înalță spre ceruri rugându-se și mărturisind: „Iubite-voi, Doamne, vârtutea mea, Domnul este întărirea mea și scăparea mea și izbăvitorul meu, Dumnezeul meu, ajutorul meu și voi nădăjdui spre Domnul, apărătorul meu și puterea mântuirii mele și sprijinitorul meu”.⁹

1 Condacul – glasul al 8-lea, *Rânduiala înmormântării mirenilor, Panihida*, ed. IBMBOR, București, 1992, p. 29

2 George Coșbuc – *Moartea lui Fulger – Cântece de vitejie*, editura Ion Creangă, București, 1985, p. 75

3 Matei 28, 20

4 Ioan 6, 39

5 Ioan 11, 25

6 Ioan 14, 2

7 I Corinteni 2, 9

8 Ps. 9, 9-10

9 Ps. 17, 1-3

DARUL ÎNVIERII

Preot Costică Moroianu

În fiecare și pentru fiecare din noi, Hristos este răstignit, învie și așteaptă să primim darul Învierii spre învierea sufletelor noastre. Din jertfa, din moarte înviere și se înalță la ceruri așteptând înălțarea noastră din întunericul rațiunii înnoptate de ură și patimi și șade de-a dreapta Tatălui, deschizându-ne cale spre înălțime a gândirii creatoare, spre dreapta lui Dumnezeu cea binecuvântă și susține întreaga zidire „și iarăși va să vină cu slavă să judece viii și morții, a cărui împărăție nu va avea sfârșit”.¹

Din înălțimea veșniciei, Hristos vine la cina cea de taină a gândurilor și, într-o lacrimă a iubirii Sale de oameni, cuprinde întreaga lume și în mila Lui sfântă, se roagă și pentru cei ce aruncă noroiul lor mental asupra rănilor Lui sângerânde: „Părinte, iartă-le lor că nu știu ce fac!”². A zvârli cu noroiul necuviințelor gândirii asupra luminii Cuvântului este un efort inutil, demn de compătimit. Sunt de plâns cei ce se străduiesc să arunce cu glodul gândirii lor asupra Cuvântului, asupra luminii Acestuia, cei ce dintr-o ardere de iad mental, înnoptați, fac din cuvinte bulgări de noroaie pe care lumina iubirii divine nu-i ia în seamă.

Hristos, intangibil ca Dumnezeu, ne spune în blândețea și smerenia Lui: „Omul cel bun din comoara lui cea bună scoate afară cele bune, pe când omul cel rău, din comoara lui cea rea, scoate afară cele rele. Vă spun că pentru orice cuvânt deșert pe care îl vor rosti, oamenii vor da socoteală în ziua judecății. Căci din cuvintele tale vei fi găsit drept și din cuvintele tale vei fi osândit”³.

Incandescența unui vulcan lasă în urmă zgură, sulf și morți în împietrirea inimilor înnoptate. Incandescența iubirii lui Dumnezeu destramă întunericul nopții, descătușează din împietrire gândirea dă viață și, din ninsorile luminii veșniciei ne spune: “Eu sunt ușa de va intra Cineva prin Mine, se va mântui; și va intra și va ieși și pășune va afla. Furul nu vine decât să fure și să înjunghie și să piardă. Eu am venit ca viață să aibă și din belșug să aibă”⁴.

Privind la cei ce transformă cuvintele în pietre, învelindu-le în petale de flori pentru a putea spune în fața conștiinței și a lumii „creația noastră este artă”, aruncându-le apoi asupra Cuvântului, îl aud pe Al. Vlahuță spunându-ne despre

despre bunătatea și despre intangibilitatea Lui:

„Și mulți cu pietre Îl alungă
Și râd de El ca un smintit,
Hristos zâmbește tuturor
Atotputernic și smerit.

Și tuturor deopotrivă
Împarte darul lui ceresc
Și celor care cred într-Însul
Și celor ce-L batjocoresc”.⁵

În lacrima milostivirii Sale, Cuvântul înflorește primăvara sufletelor noastre și, în blândețea și iubirea Lui, îi iartă pe cei ce aruncă pietre cu aparență de flori “le artei, întrebându-i precum odinioară pe cei ce Îl loveau și Îl răstigneau: ...ce am făcut eu vouă? Sau cu ce v-am supărat pe voi? Pe orbii voștri i-am luminat, pe cei leproși i-am curățit, pe bărbatul cel ce era în pat l-am îndreptat. Poporul Meu, ce am făcut vouă? Și cu ce Mi-ați răsplătit? În loc de mană, cu fiere, în loc de apă, cu oțet; în loc să Mă iubiți, pe cruce M-ați pironit”.⁶

Și în înnoptarea minții, petalele de flori cad de pe pietrele cuvintelor și pietrele Îl rănesc și din răni sângerânde izvorăște mirul milei Cuvântului și Cuvântul învie din jertfă și lumina Învierii Sale ne cuprinde pe toți. Și ucenicii Săi mărturisesc adevărul Învierii „Dumnezeu a înviat pe Acest Iisus, Căruia noi toți suntem martori... Noi nu putem să nu vorbim cele ce am văzut și am auzit”.⁷ Și pietrele mărturisesc în tăcerea lor Adevărul care este unul, Dumnezeu, Cuvântul înviat „...Dacă vor tăcea aceștia, pietrele vor striga”.⁸ Și noi mărturisim Adevărul: Hristos a înviat! Adevărat a înviat și El trăiește în noi în vecii vecilor!

¹ Sf. Ioan Gură de Aur – Simbolul credinței, Dumnezeiasca Liturghie, Liturghier, Editura IBMBOR, București, 1974, pg. 120-121

² Luca XXIII, 34

³ Matei XII, 35-37

⁴ Ioan X, 9-10

⁵ Al. Vlahuță – Hristos a înviat, Porunca iubirii nr. 2, 1999, editor API Făgăraș, pg. 26

⁶ Antifonul al 12-lea, glasul al 8-lea Triodul, editura BMBOR, București, 2000, pg. 609

⁷ F. Ap. II, 32; IV, 20

⁸ Luca XIX, 40

În amintirea și spre pomenirea duhovniciei
Părintelui Prof. **Constantin Galeriu**

IUBIRE ȘI IERTARE

Preot Costică Moroianu

“Lumina lui Hristos luminează tuturor”. Suntem chemați să luăm această lumină în nopțile pascale în sufletele noastre și luăm această lumină din Cuvântul lui Dumnezeu, din sfânta Evanghelie, din centrul liturgic euharistic, din sfintele taine, din sufletele duhovnicilor.

Prin voia lui Dumnezeu am cunoscut lumina sufletească a unei bune creștine. Cuvântul lui Hristos lumina în sufletul ei. În această lumină a Cuvântului lui Dumnezeu, mi-a înfățișat chipul duhovniciei părintelui Constantin Galeriu. Nu îl cunoșteam, nici nu auzisem de dânsul. Duhovnicia părintelui contribuisese la sporirea luminii lui Hristos în sufletul bunei creștine din Buzău, ce trecuse prin grele necazuri. Din povestirea ei am aflat iubirea și iertarea părintelui profesor Galeriu cu care îi înconjură pe cei ce ieșeau din firească, din normalitate, printr-un comportament reprobabil.

“Așa era părintele Galeriu, blând și milostiv, smerit, cu iubire de oameni și de Dumnezeu în suflet” ... și-a început povestirea doamna Maria U.

“Era o zi rece, plouă... Părintele, după slujirea sfintei Liturghii, plecase de la biserică. Își îndrepta pașii către un bloc să se adăpostească de ploaie. Până să ajungă la intrarea în bloc, un grup de tineri lipsiți de bună cuviință au aruncat cu pietre în el”.

Doamna Maria, indignată de comportamentul lor agresiv, uimită de blândețea părintelui care îi era ca un scut împotriva pietrelor aruncate, l-a întrebat:

– *Cum de suportați, părinte, atâta nelegiuire?*

Răspunsul a venit senin, calm și înțelept:

– *Doamnă Maria, ei nu au altă plăcere... să asculte Cuvântul lui Dumnezeu, să citească o carte, să creeze ceva, să asculte o muzică ce înalță sufletul în armonii divine; singura lor plăcere este să arunce cu pietre spre mine, asupra*

unica lor plăcere, grosieră așa cum este, e a lor, e unica. Pot eu să-i lipsesc de această plăcere?

Nu le-a spus nici un cuvânt tinerilor necugetați. I-a privit cu blândețe și s-a rugat pentru ei ca Dumnezeu să nu le ia în seamă fapta.

De unde avea această tărie sufletească de a suporta nimicniciile unora? De la Dumnezeu care l-a întărit și de la Sfântul mucenic Arhidiacon Ștefan ce se ruga pentru cei ce aruncau cu pietre asupra lui.

După acest incident, părintele s-a oprit lângă bloc. Alți tineri, ce se aflau la intrarea blocului, i-au adresat vorbe nechibzuite, le-au aruncat ca pe niște pietre, de data aceasta asupra sufletului părintelui. Părintele i-a auzit și s-a apropiat de ei:

– Bună ziua, băieți!

Tinerii au început să șovăie:

– Ce fel de om sunteți, părinte?

– De ce mă întrebați? și-a îndreptat părintele privirile blânde spre ei.

– Noi v-am adresat cuvinte urâte...

– Nu e cazul să le repetați, le-am auzit și mă rog Bunului Dumnezeu să vă ierte.

– Și totuși, ce fel de om sunteți, ne respectați deși noi v-am vorbit urât...

– Dragii mei, le-a spus părintele, fiecare dăruiește ce are în mintea, în inima, în sufletul lui. Voi mi-ați dat ceea ce ați avut, eu vă dau din darurile lui Dumnezeu, vă dau ce am, binecuvântarea duhovniciei rânduite de Dumnezeu firii mele, vă dau iubire și iertare...

În lumina iubirii și a iertării să rămânem și noi, înaintând și bucurându-ne pe drumul desăvârșirii noastre continue, având călăuzitori întru smerire pe duhovnicii rânduiți de Bunul Dumnezeu sufletelor noastre. (20 februarie 2005, Constanța)

DUHOVNICIA PĂRINTELUI CONSTANTINESCU

PREOT COSTICĂ MOROIANU

Anii de elev trăiți în vatra de cultură și spiritualitate ancestrală a Seminarului Teologic din Buzău rămân în amintirile sufletului. Cu nostalgie și recunoștință, revin în gânduri chipurile de lumină ale duhovnicilor ce, în străduințele lor, ne-au învățat să mergem pe drumul cunoașterii, al iubirii și smereniei, al slujirii Cuvântului lui Dumnezeu și oamenilor.

Părintele Ioan Constantinescu era cunoscut în orașul Buzău și nu numai în acest oraș.

Bunătatea sufletească hristocentrică din sufletul lui, învăluită în smerire, a depășit marginile Buzăului, mângâind și alinând în suferințe pe mulți oameni din diverse așezări.

Așa era părintele Ioan Constantinescu, bun și milostiv și degrabă venea în ajutorul celor în suferință, determinându-i și pe alții prin faptă și cuvânt, să devină buni și milostivi în lumina iubirii de Dumnezeu și oameni.

Elev fiind, am cunoscut duhovnicia părintelui Ioan în sălile de clasă ale Seminarului Teologic, în paraclisul acestuia și într-o împrejurare deosebită, într-un spital din Buzău, unde mă aflam pentru o intervenție chirurgicală.

Era o zi frumoasă de primăvară în ajunul prăznuirii Sfinților Împărați Constantin și Elena. Adormisem ... Când m-am trezit din somn am zărit o doamnă stând în genunchi pe cimentul rece. Posibil ca sufletul ei să fi înălțat o rugăciune Bunului Dumnezeu pentru sănătatea mea. Nu cunoșteam pe nimeni în Buzău, mă aflam doar în seama lui Dumnezeu și aceasta este important, să nu uităm niciodată că suntem în grija Lui, că Dumnezeu lucrează prin oameni.

Priveam nedumerit, neștiind cine este doamna. Dânsa mi-a zis:

– Sunt o creștină din Buzău, o enoriașă a părintelui Ioan Constantinescu. Mă numesc Maria U. Nu aveți de unde să mă cunoașteți, dar eu vă cunosc. M-a trimis părintele duhovnic la dumneavoastră. Mărturisindu-mă, mi-a dat canon să vin la spital și, pentru că nu aveți pe nimeni aici, să vă întreb cu ce pot să vă ajut.

M-au bucurat mult vorbele doamnei Maria. Aș fi avut nevoie, după cum mi se sugerase, de puțină gheață, în speranța că voi

putea evita intervenția chirurgicală, însă nu îndrăzneau să-i spun. Sesizând ezitarea mea, doamna a insistat:

– Vă rog să-mi spuneți, de aceea am venit, pentru a vă ajuta.

I-am spus și, deși știam că erau foarte puține șanse de a găsi gheață în oraș, spre surprinderea mea, în aceeași zi spre seară, doamna Maria a venit cu gheață. Am admirat râvna sufletului distinsei doamne de a-i ajuta pe semeni la nevoie, de a-L căuta și a-L afla pe Dumnezeu în cei în suferință și, mai cu seamă, duhovnicia părintelui Ioan care, prin cuvinte blânde și smerite îi îndemna pe oameni să fie buni și să se ajute unii pe alții în necazuri.

Într-o altă împrejurare, eram într-una din clasele Seminarului Teologic din Buzău, la ora părintelui Constantinescu. Deodată ușa s-a deschis brusc și un coleg care întârziase, a intrat năvalnic și, cu răsuflarea întretăiată, s-a adresat părintelui profesor:

– Vă rog să mă scuzați de întârziere dar am fost la spital cu tatăl meu și va trebui să-l opereze ... și... dacă ați vrea să veniți să ... A izbucnit în plâns și n-a mai putut continua.

Nici nu mai era cazul. Părintele profesor Ioan Constantinescu și-a luat vesta de lână de pe speteaza scaunului și îmbrăcându-se în grabă ni s-a adresat:

– Domnilor elevi, vă rog să așteptați în liniște până sună de recreație, este o urgență, trebuie să merg la spital.

A plecat în grabă încurajându-l pe colegul înlăcrimat.

Pe coridoarele spitalului nu l-a putut opri nimeni. Cine poate să oprească iubirea hristocentrică? Cine poate să-i stea în cale? Ea trece dincolo de timpuri, dincolo de materie, înflorește raiul în duh și îl înalță în lumina Cuvântului.....

Mai târziu ne-a povestit colegul că părintele a mers în spital lângă patul unde se afla, în suferință grea tatăl lui, l-a spovedit și împărțășit sporindu-i nădejdea în Cuvântul vieții, în Hristos Fiul lui Dumnezeu și s-a rugat pentru sănătatea lui pentru reușita operației prin care avea să treacă.

Așa era părintele Ioan Constantinescu, receptiv față de durerile, lacrimile, suferințele oamenilor, oricând gata să vină în ajutor la nevoie.

Prin harul preoției rânduit de Dumnezeu făpturilor Sale, Hristos întinde mâna celor în necazuri, după cum lui Petru pe valuri, înălțându-i din ele ca și pe Sfântul Apostol. (23 februarie 2005, Constanta)

L-AM REGĂSIT PE DUMNEZEV

Preot Costică Moroianu

Anii tinereții, primăvară-n suflet, înflorită-n gânduri și-n adânc de firi ... Îngerii luminii ning pe frunți și-n inimi frumusețea vieții din, splendori cerești, zarea apelor albastre din oceane, seninul tainic din priviri de sfinți și se-aștern în cale dalbe flori de meri ...

Prin ninsori florale, îngerii adună anii tinereții trecători prin lume, spre a fi de-a pururi în lumina vieții Domnului Cuvânt ...

Cât rămâne duhul în lumina Lui, chiar dacă trupul trecător printre toamne plânse, printre ramuri desfrunzite și prin viscolirea iernilor din cale îmbătrânește, Cerul adună anii viețuirii noastre, sufletul rămânând în înmiresmarea împrăvăririi veșniciei sfinte în slava iubirii Domnului Cuvânt.

Când furtunile aduc norii în calea vieții și grindinile strivesc petalele ninse, anii tinereții devin triști în lume și, în îndurerare, pașii, printre frunze moarte rătăcesc.

Sufletul tinerei Maria U. din Buzău, prins în furtuna amărăciunii suspina în înnorarea cerului primăverii anilor ei, căutând o rază de lumină să-i deschidă cale gândurilor înlăcrimate spre Cuvântul Vieții tuturor ce mângâie și alină în suferințe.

Deși afară era primăvară, trecuse toamna prin sufletul ei, înnorându-i gândirile și viscolirile unei ierni existențiale loveau nemilos cu stele de argint înghețate la ferestrele tristelor sale cugetări:

În întristarea inimii sale, pașii o duceau pe străzile Buzăului într-o dezorientare totală... Crezuse într-o fericire vremelnică, uitând de cea veșnică, reducând totul la o trăire a vieții pământești, neluându-și în seamă sufletul, nelăsându-l să privească spre ceruri, spre întristarea sfinților îngeri. Nu gândea că anii sunt trecători, imprevizibili, că ar putea cineva să o despartă de soțul ei, Ion.

Erau căsătoriți de curând și soțul ei trebuia să plece la București în interes de serviciu pentru câteva zile. O presimțire rece, nedeslușită, o primejdie ne definită, o premoniție îi încețoșau privirile, îi înnorau gândurile, îi îndoliau înaintea de vremea împlinirii, sufletul ...

Nădăjduind într-o apropiată revedere, soțul a urcat

într-un tren ce urma să plece la București și Maria a ieșit din gară mergând pe străzile Buzăului, cu gândul să ajungă acasă.

„Mergeam întristată, cu lacrimi în ochi, dorind să ajung acasă, fără să îmi dau seama încotro mă îndrept, părinte.” Îmi spunea buna Maria în durerea sufletului ei. “Treceam pe lângă o biserică ... De când eram copilă, până în ziua plecării soțului meu la București, nu am mai trecut pragul unei biserici. Deodată în sufletul meu am simțit o tălăzuire de gânduri ... De ce să intru în biserică? De ce să mă închin? Ce să-I cer lui Dumnezeu? Atâția ani nu am fost la biserică și acum, de ce? ... Nu am să intru, mă duc acasă. Deși așa îmi ziceam în sine, pașii mei au trecut pragul bisericii, erau duși de o putere nevăzută care mă îndemna să intru sub bolțile sfintei biserici. Mi-am făcut semnul sfintei cruci, m-am închinat... După câți ani, Doamne, Te-am regăsit în sfintele icoane! Încet, încet, voalul înnoptării sufletului meu se subția. Am luat trei lumânări să le aprind pentru cei vii. Fără să-mi dau seama, pașii m-au dus în preajma sfeșnicului unde se aprindeau lumânări pentru morți. Am aprins lumânările și am rostit printre lacrimi o rugăciune, o rugăciune a sufletului meu... după câți ani, Doamne! “Pomenește, Doamne, și pe soțul meu, Ion, plecat dintre noi! ... De ce, Doamne, spun această rugăciune? El este în viață, a plecat la București și va veni după câteva zile, de ce îl pomenesc la morți?”

Plângeam ... Durerea sufletului meu devenea din ce în ce mai intensă. Doamne, ce vor spune cei din preajmă, văzându-mi lacrimile și dacă m-a auzit cineva cunoscut că l-am pomenit pe soțul meu la morți ...

Un fior îmi străbătu sufletul și trupul. Preoții slujeau sfânta liturghie. Au ieșit din sfântul altar cu sfintele daruri. Unul dintre preoți a rostit:

– “Pe toți cei. adormiți din neamurile noastre, strămoși, moși, părinți, frați, surori, pe toți cei dintr-o rudenie cu noi, pe fiecare după numele său, să-i pomenească Domnul Dumnezeu întru Împărăția Sa...”.

În șoaptă am spus: “Pomenește, Doamne, și pe soțul meu, Ion... Din nou m-am înfiorat... „Doamne, de ce îi spun numele în rugăciunea pentru morți? El este în viață ... Ce e cu mine, ce se petrece în sufletul meu, în viața mea, luminează-mă, Doamne, și dă-mi să înțeleg!”

Am plecat spre casă într-o stare sufletească de nedescris. Nu îmi găseam liniștea. Doamne, ajută-mă să înțeleg ce se întâmplă cu mine, cu soțul meu și să Te cunosc. După câteva ore de zbucliu sufletesc

am ajuns acasă. Aici am aflat ce se întâmplase. Cuvintele negre îndoliau pagina albă a unei telegrame și sufletul meu. “Ion decedat”... Cum? Doamne, nu se poate, de necrezut! Doar ce ne-am despărțit în gară, soțul meu să fie mort? Nu pot să cred, nu, el nu e mort! Mă împotriveam evidenței, crudului adevăr. Ion va veni acasă, căutam să mă întăresc în convingerea sufletului meu.

De venit, a venit soțul meu din scurta lui călătorie. N-a mai ajuns la București ... a venit adus de alți oameni, a venit acasă într-un sicriu. Presentimente, premoniții au devenit realitate. Adevărul că soțul meu era mort mi-a fost dat să-l aflu în sufletul meu în biserică, dar în clipele acelea nu am vrut să-l cred.

Doamne, întru durerea sufletului meu mi-ai dat să Te revăd, să Te simt în preajma mea. În noaptea din sufletul meu mi-ai adus zorii unei alte vieți... Din primăvara anilor tinereții îndoliată de tristețe mi-ai dat puterea să continui drumul vieții pământești, nu singură, ci împreună cu Tine spre o altă primăvară a vieții veșnice, deschizându-mi ușile, împăratești ale cerului din pragul sfintelor altare. Mi-ai luminat sufletul și cărările vieții pământești și nu m-ai părăsit nici atunci când eu am uitat de Tine. M-ai ajutat să Te aflu, să Te regăsesc, să trăiesc în lumina Cuvântului Tău.

În durerea sufletului meu L-am aflat pe Dumnezeu, nu era departe de mine, era în biserici, în poruncile și fericirile Sale, în cuvintele sfintelor Evanghelii, în sfintele Taine și icoane, în bogăția cerească a Sfintei Liturghii, era în oameni și în adâncul ființei mele. Eu, care din copilărie până în clipa necazului nu mai intrasem în biserică, în înlăcrimarea sufletului meu Îl redescopeream pe Dumnezeu trecând pragurile bisericilor și mănăstirilor din țară și gândurile mi se luminau și lacrimile mi se zvântau și Cuvântul lui Dumnezeu, punte către cer îmi era și cuvintele rugăciunilor mă înălțau spre El, îmi înaripau gândurile spre dincolo de cer, spre dincolo de moarte.

Îmi căutam soțul în rugăciuni și L-am regăsit pe Dumnezeu și în mila Lui, am aflat iubirea vieții mele plecată din primăvara vieții pământești spre primăvara vieții veșnice...

Dorind să-i vin în ajutor soțului meu, am întrebat un mare duhovnic al neamului ce pot să fac pentru sufletul lui, plecat devreme din viața pământească. Acesta mi-a răspuns:

– Rugăciuni, pomeniri și fapte bune cu cei sărmani,

fiindcă el nu a mai avut timp să lucreze, să întrupeze iubirea în fapte bune, să săvârșești dumneata binele și pentru el.

– Cum îl pot ajuta pomenirile pe care le voi face pentru el? Cu blândețe în glas, mi-a răspuns:

– Iubirea și bucuria sporesc în sufletul lui când dumneata îi pomenești numele în rugăciuni și preoții, în sfintele slujbe. El atunci se înveșmântă în lumina Cuvântului și este înălțat spre slava feței lui Dumnezeu.

Este ca în ajunul sărbătorilor sfinte ale Nașterii Domnului când, în apropierea bradului împodobit se află copiii adunați și așteaptă senini, cu ochii plini de cer și inimile pline de bucurie, să fie strigați de bunul Moș Crăciun și să primească daruri. Când sunt strigați, vin în lângă brăduț, primesc darul și se bucură. Și rămân în gânduri, peste ani, cu bucuria și frumusețea bradului împodobit, cu bunătatea lui Moș Crăciun, cu prezența celor dragi în preajma lor. Iar dacă nu sunt strigați și nu primesc darul de la Moș Crăciun pentru vreo necumințenie a copilăriei lor, rămân înlăcrimați, nu numai pentru ca nu au primit darul, ci mai ales pentru că nu și-au auzit numele, nu au fost luați în seamă, nu au fost chemați în preajma cerului înstelat ce odihnește pe cetinile verzi ale bradului.

Așa se întâmplă cu rostirea numelor celor dragi plecați din viața pământească. Prin pomenirea lor în rugăciuni, prin faptele bune împlinite pentru ei, sunt chemați în preajma lui Dumnezeu. Hristos este pomul vieții din frumusețea căruia gustând, nu murim. Ei sunt chemați la bogăția darurilor lui Dumnezeu și Dumnezeu le dăruiește din iubirea Lui care este și a noastră, pe care le-o trimitem în rugăciuni și fapte bune și ei se bucură de bucuria celor mângâiați prin binele făcut lor și de faptul că nu-i uităm, că sunt luați în seamă și de noi și de îngeri, ce îi înalță în lumina Cuvântului. Iar dacă nu îi pomenim, nu le rostim numele în rugăciuni, rămân în întristare, în uitare. Așadar, să fie pomenirea lor din neam în neam spre mângâierea sufletelor înlăcrimate ale celor dragi lipsiți de ei în viața pământească, în valea trecătoare a plângerii.

Plângeam și lacrimile nu mi se zvântau din suflet și din priviri. Îl căutam pe soțul meu și nu îl aflam decât în rugăciuni acasă în fața sfintelor icoane și în biserici în fața sfintelor altare ...

Și Bunul Dumnezeu mi l-a trimis în vis spre mângâierea sufletului meu îndurerat. Era Ion, soțul meu, avea seninul cerului în priviri și a venit să mi-l aducă în suflet. M-a întrebat: *“De ce plângi? Eu sunt*

viu și unde sunt eu e bine, plânsul mă tulbură, să nu mai plângi ... Și nu trebuie să străbați îndurerată cărări prin țară. Altarul bisericii de lângă tine e cerul pe pământ, primește-l în suflet, iar cei în suferință se află în calea ta, nu trebuie decât să-ți deschizi sufletul și mâinile spre ei, să le alini suferințele după putere, cu credință în Dumnezeu, fiindcă în fiecare om se află chipul Lui”.

Când m-am trezit din somn, o rudă apropiată a venit la mine să-mi spună că soțul meu i-a transmis în vis același îndemn, de a nu mai plânge”.

Așa am cunoscut-o pe doamna Maria U., o distinsă doamnă, o bună creștină în adâncul sufletului ei. Și-a regăsit liniștea sufletească și pe Dumnezeu în rugăciunile gândurilor ei în biserici și mănăstiri, în privirile înrourate ale celor în suferință, în zâmbetul lor îngeresc. A aflat cerurile sfinte și pacea lui Dumnezeu în lumina Cuvântului, a Sfințelor Evanghelii, rămânând în această lumină a iubirii Sale veșnice. (28 iunie 2005, Constanța)

METANII, ÎN SMERIRE

Preot Costică Moroianu

Oamenii care trăiesc în lumina Cuvântului lui Dumnezeu și împlinesc voia Lui au frumusețea lor sufletească pe care, smerindu-se, o ascund în seninul privirilor lor și în faptele lor bune.

Frumusețea sufletească a enoriașei Ana-Valeria Dumbrovă se află în seninul ceresc al privirilor ei și al bunelor ei fapte știute de Dumnezeu. Anii trăiți, sufletul nu îi numără, el este veșnic, dar în roua lacrimilor lui poți zări cerul anilor trăiți în lume și în lumina Cuvântului, frumusețea lui.

Octogenara Ana-Valeria Dumbrovă a trăit o bună parte din viața ei între flori și albine, între stupi și flori de tei și salcâmi, între freamătul pădurii Topologului și lanuri de floarea soarelui, între dulceața mierii și amărăciunea grijilor și gretăților vieții, între seninul privirilor mieilor și seninul ceresc.

A slujit celor mai pure și bune ființe, albinele, deprinzând cu mult drag și râvnă însușirile lor. Gândurile și pașii ei se îndreptau oricând spre cei în suferință, alinându-i cu o vorbă bună și îndulcindu-i în amărăciunile vieților lor. Avea adăugat la numele de botez, numele mamei sale, Valeria, se bucura și se mângâia în sufletul ei că îi duce mai departe prin ani, numele.

Cu ochii umeziți de roua amintirilor, a început să depene din nostalgia anilor trecuți, firul lor de aur și, în lumina Cuvântului, a readus în gânduri chipul mamei sale, Valeria:

- Așa o știu încă din copilărie, părinte, pe mama mea, Valeria, neostenită în rugăciuni și metanii, cu mâinile aspre de munci, cu fața înseninată de blândețe și post, revărșă din adâncul ființei și din privirile sale lumină asupra sufletelor noastre, din lumina Cuvântului lui Dumnezeu.

Am aflat printre cărțile de rugăciuni un borcan la care ea ținea foarte mult... era borcanul ei cu metanii. Se poate spune că în acest borcan se afla drumul gândurilor ei către Dumnezeu, raza de lumină ce o desfășura de pe pământ la cer, din bob în bob de nădejde, din rugă în rugă, din îngenunchere în înălțare spre porțile raiului, spre zorii veșniciei. Era borcanul ei cu metanii... avea în el o sută de boabe de fasole pe care mama le numea metanii. Le așeza pe lutul camerei și, după fiecare îngenunchere, înălțându-se, readuna pe rând boabele în borcan și Dumnezeu aduna gândurile ei în rugăciunile rostite, primindu-le și dându-i puteri să-și împlinească rostul vieții ei pe pământ, de a-i întări în dreapta și sfânta credința pe cei din preajmă, de a-i îndemna să trăiască în viață curată.

Deși în vârstă înaintată, nu lăsa ziua să treacă fără să străbata drumul metaniilor spre Bunul Dumnezeu, reluându-l și iar reluându-l, pentru că drumul spre Dumnezeu este infinit, după cum infinită este și iubirea Lui de oameni, după cum și bucuria duhului este veșnică iar cea a lumii, trecătoare.

Așa trăia buna Valeria, în rugăciuni, în învățătura Sfintei Evanghelii, în lumina Cuvântului. Își îndemna fiul și pe cele două fice să nu aibă în suflet bucuria lumii că este trecătoare ca fumul, ca iarba uscată ce se risipește în vânt. Îi îndruma să-și înalțe gândurile, inimile, sufletele către Dumnezeu „Părintele luminilor de la care vine toată darea cea bună și tot darul cel desăvârșit” (1) și să poarte grijă de suflete că sunt nepieritoare (2), să le înveșmânteze în haina de lumină a gândurilor bune, să

lase să înflorească în ele bucuria vieții veșnice, Cuvântul lui Dumnezeu. „Și aceasta este viața veșnică: să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat, și pe Iisus Hristos pe Care L-ai trimis”. (3)

Cu smerenie și cu înțelepciunea trăirii vieții creștine spunea celor din preajma ei: iubesc pe Dumnezeu, copiii și florile, frumusețea lor lăsată de El pe pământ.

A plecat în lumile lui Dumnezeu pe drumul metaniilor ei, în vorbire cu Dumnezeu prin rugăciunile rostite și acatistele citite chiar și în ultima zi a viețuirii ei pământești.

Să ne învrednicească Dumnezeu să străbătem și noi drumul vieții pământești în întreita iubire de El, de oameni, de creația Sa, existentă în sufletul bunei Valeria, să putem spune și noi împreună cu dânsa: „*Nădejdea mea este Tatăl, scăparea mea este Fiul, acoperământul meu este Duhul Sfânt, Treime Sfântă, mărire Ție*”. (4)

1. Sf. Ioan Gură de Aur - Rugăciunea amvonului - Sfânta Liturghie
2. Troparul Sf. Cuv. Paraschiva - Vecernie Minei 14 octombrie
3. Ioan XVII, 3
4. Rugăciune către Preasfânta Treime, Catehism creștin ortodox, editura I.B.M.B.O.R., București, 1990, pg. 17

VREAU SĂ FIU PORUMBEL

Preot Costică Moroianu

Dorul de înălțimi al anilor prunciei l-am redescoperit în strigătul unui copil:

- Vreau să fiu porumbel!

Strigătul copilului s-a înălțat de pe fundalul cenușiu al unei străzi spre verdeața împărațesc al pomilor și dincolo de el, spre albastrul infinitului ocean ceresc, rămânând în lumina Cuvântului.

Aud în sufletul meu strigătul anilor copilăriei: *Vreau să fiu porumbel!* Și în acest strigăt aflu dorul de înălțimi, de cer, de puritate, de nevinovăție. A dori să fii porumbel înseamnă a dori să te înalți în duh, să dăruiești ca și el, din priviri, nevinovăția firii.

Blândețea porumbelului și curajul de a străbate înălțimi le-am aflat în strigătul copilului: *Vreau să fiu porumbel!*

A dori să fii porumbel înseamnă a dori să fii și cruce ninsă de iubirea lui Dumnezeu, să cuprinzi cerul în aripile brațelor deschise. Porumbelul, în deschiderea aripilor sale, este o cruce de lumină în zborul jertfelnic al vieții lui, zbaterile aripilor sale sunt fulgere pe cerul gândurilor duhovnicești.

A dori să fii porumbel înseamnă a înălța sufletul în ruga nevinovăției anilor copilăriei la Dumnezeu, înseamnă a dori să fii în preajma Duhului Sfânt, în lumina Cuvântului afundat în apele gândurilor ascultând glasul Tatălui: “Acesta este Fiul Meu Cel iubit întru Care am binevoit.” (Mt. 3, 17).

A fi în preajma Duhului Sfânt înseamnă a ieși în duh din timp, fiindcă duhul este veșnic, în trup și în afară de trup, în lumina Cuvântului. A dori să fii porumbel înseamnă a dori să fii zbor de lumină între cer și pământ și dincolo de ele, înseamnă a odihni cerul în privirile tale și în sufletul tău, înseamnă a dori să redescoperi raiul din tine și în cei ce te înconjoară cu blândețe, cu smerenie, cu nevinovăție.

Îmi aduc aminte cum părintele profesor Constantin Galeriu ne spunea cu seninătatea și blândețea ce îl caracterizau: “În ochii copilului, ai mielului și ai porumbelului vezi raiul.” Acest rai al nevinovăției, blândeții, al zărilor senine, îl are copilul în priviri și în rostiri și în această stare edenică își exprimă dorința, ruga lui: *Vreau să fiu porumbel!*

Nu știi dacă voi mai întâlni vreodată copilul ce și-a înălțat dorul lui ca pe o rugă spre cer, însă în sufletul meu rămâne crucea albă a purității porumbelului, fulger de lumină ce străbate veacurile și gândurile.

Să privim porumbeii, să îi ocrotim și să dorim să fim ca ei, nevinovați, blânzi, senini, într-o continuă înălțare sufletească spre Dumnezeu.

Ajută-mă, Doamne, să fiu porumbelul gândurilor mele în zbor spre cerul gândurilor Tale. (23 mai 2006, Constanța)

ARIPILE DE LEMN, ARIPILE DE GÂND

Preot Costică Moroianu

Doamne, nu mi-ai dat aripile de lemn ale meșterului Manole fiindcă eu sunt suflare din suflarea Ta, sunt trup și duh, creația mâinilor Tale și nu lemn meșterit de mâinile altora, nu mi-ai dat aripile păsărilor ce trăiesc un timp și nu mai sunt, fiindcă sunt omul veșniciei Tale iubiri, nu mi-ai dat aripile îngerilor nemărginirii Tale, fulgere de lumină în zborul lor în imagine a gândurilor noastre, nefiind asemenea lor, ci după chipul și asemănarea Ta, dar mi-ai dat înariparea minții, pe aripile cugetului să pot veni oricând la Tine, să zbor spre “înălțimile iubirii și înțelepciunii Tale, să mă înalt din valea plângerii, din lacrima durerii în lumina Cuvântului, din noaptea morții în zorii Învierii.

Înaripându-mi cugetul, mi-ai dat veșnicia iubirii Tale în care îl revăd pe meșterul Manole în înviere, înălțându-Ți ctitorie neasemănată și negrăită în frumusețea ei.

Pe aripile cugetului înălțându-mă în lumile îngerilor, pot să mă minunez de frumusețea ninsorilor desprinse din zborurile aripilor lor de lumină.

Nefiind asemenea păsărilor, mi-ai dat aripile minții și cerul cântecelor lor în sufletul meu, pentru a-l dăruia altora în cuvinte, preamărindu-Te.

Nu mi-ai dat, Doamne, aripi nici de lemn, nici de pene, nici de lumină, ci de gând, aripi de duh, aripi de dor.

Nu mi-ai dat aripi de lemn, să nu se frângă pentru a cădea din zborul spre cer, în moarte.

Nu mi-ai dat aripi de pene pentru că m-ai făcut mai presus decât păsările, pentru ca zborul meu spre Tine să nu fie numai de o clipă, ci veșnic.

Nu mi-ai dat aripi de lumină pentru că mi-ai dat lumina Cuvântului, lumina minții, lumina vieții veșnice, continua ardere în iubire, fără mistuire și în lumina Cuvântului Tău pot înălța mănăstirea sufletului meu și mănăstirile altor suflete spre cerul privirilor Tale, pot admira zborul păsărilor, lăsându-mi dorul, cugetul, sufletul să se ia la întrecere cu ele, preamărindu-Te în cuvinte precum ele în cântări, pot să mă bucur de ninsorile de lumină ale aripilor îngerești.

“Cât s-au mărit lucrurile Tale, Doamne, toate cu înțelepciune le-ai făcut. Umplutu-s-a pământul de zidirea Ta.” (Ps. 103, 25)

Pentru toate acestea, Doamne, slavă Ție!

24 mai 2006, Constanța

SUNTEM TOȚI ÎN ÎNVIERE

Pr. Costică Moroianu

Am văzut la noi la poartă
Un om trist, îngândurat,
Plâns de vânt, purtat de soartă,
Și-a spus viața-n lung oftat.

Am văzut plângând Cuvântul
Pe-a Lui Cruce răstignit
Și în lacrima-I, pământul
Îl sfințea în rugi, smerit

Și-a murit apoi Cuvântul
Și afară s-a-nnoptat
Și-n prescuri, pe-ntreg pământul,
Hristos Domnul a-nviat.

Și în cel sărman, în casă,
L-am văzut pe Domnul Sfânt
Și în pasca de pe masă
Și-n rostitul Sfânt Cuvânt.

Suntem toți în Înviere,
În cerescul Sfânt Cuvânt,
Mai presus de-orice durere,
Duh mai mult decât pământ.

2 februarie 2006